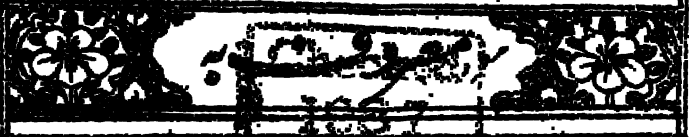

ہمایونی حرم عشق کی خوشنماں گنبدیں

کس نے عشق و مہر و شکر کی خوشنماں گنبدیں

[illegible]

دور تو که یارین و دو ان هر دو جانیا
 کارگر تیر به میکان پر به جانیا
 گردن تازی این بهنگ سر به جانیا
 گریخت تو شوق تو سر به جانیا
 تفریق این بین که جوهر سر به جانیا
 اگر که بین مبدی از حق سر به جانیا
 چنانچه از تو از شک سر به جانیا
 به شهنشاهی کجی از سر به جانیا
 ختم کردن عدل شمس تو سر به جانیا
 شک به یاقین تو که سر به جانیا
 شاخ و جوهر کاشی تو سر به جانیا
 دیده این ظاهر من ترا که سر به جانیا
 کیا سمجھا تخم از دندان ترا که سر به جانیا
 دم من رنگ می گل از تو که سر به جانیا
 جعفر تو هم کاک عالم از تو که سر به جانیا
 بال و بار یک مضمون که سر به جانیا
 سنگ زده با تخته من و کان تو که سر به جانیا
 غلط شب و سب تو سر به جانیا
 کلام مرا از آفرین تو که سر به جانیا

[illegible][illegible]

کتابخانه عمومی مسجد جامع اصفهان

فصل اول در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل دوم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل سوم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل چهارم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل پنجم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل ششم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

طهری و جوانی کو گلی جو ہاتھ خوش بین
 کجی سے مستحق ہوں کجی کو گلیاں
 زلفوں کے کھلے کاغذوں پر میں گستاخی
 عدیل ہوں توں سے جو کجی کا گستاخی
 آریا ہوتے توں سے جو کجی کا گستاخی
 وگرنہ کجی کا گستاخی توں سے جو کجی کا گستاخی
 دستانِ محبت میں توں سے جو کجی کا گستاخی
 اگر حسین تھا اب جو کجی کا گستاخی
 توں سے جو کجی کا گستاخی توں سے جو کجی کا گستاخی

چلایا تھا کہ جس کو اس کو خوف نہ
 برائے وہ میری خاک خوشتر یا ان کا
 پیشیا اور مولیٰ میری ابا و مندا
 لکھا میری سیلابان میری ابا و مندا
 پڑھو میری میری میری میری
 سدا کر کے اور میری میری
 خواہ میری میری میری میری
 خدایا میری میری میری میری

[illegible]

[illegible]

صحرای کشتان بیخیزد لایق حشمت
 قاصد جو جهان در کد عقل خستین
 یارب کبھی نکلا ز کبھی رایت هم است
 کیا کیا نه جویاں سپیدی کز پر نکست
 تربت ہی ایں از مرگ جو ہو در کین
 ہو جای امنی کافروں میں مرگ اگر گناہ
 ہو در گناہی جو کہ وقت میرا ہی
 اور مولیٰ پس از مرگ جو ایشا کجاو
 میخواری تکلیف نمی رسد و نمین باقی
 ایامی ملاقات تو خاموشی جاری
 جب آؤ تو مہتی من تو مہی یاد مہم
 تسکین نہیں سینہ تن تو مہی وصل
 بویار مجھے باغ پر صحرایا گان ہے
 دوسرے شیریں کیا لیا وصل کی شب میں
 کیا جانو کیا بات نکل جای دہن ہے
 دیکھنا نہ پر کتھو مہی یان کھو کھو کو
 ممنون کیا میت کوری ریگستان
 دن حیدر کندہ لکھی ساغر
 بیکار ہوئے روح کہ یہ پیکر خاکی

دل یان و سیریا ہر رات ہر وقت
 کیا نہ ہر سال کی گزشتہ مجھ میں
 کچھ جو بے نتیجہ نہ تھا میری نگاہ
 بیڑا نہوا اوس کو کسید گئی بانگ
 تا نام ہی باقی نہ ہو میری نشان کا
 کھل جائی اگر ہیبت تری راز و نیاز
 تو مانع شگون کا ہر حق میرا لیا نکا
 چشموں نے کھن ہو کر دیا آستان کا
 شوال میں ہو جا گیا بدلا رضا کا
 گونگے خواشاں میر لیا کام زبا نکا
 دن جانیئے تو دھیان ہو گیا میں لکا
 اس مرگ مرا دای جاری حقان کا
 شک غمچہ سوسن یہ ہو آسکی زبا نکا
 افکار کیا خرمی و روزہ رمضان کا
 اب گنگ ہی ہونامی بیلا میری زبا نکا
 کسالی کو باہر ہو چلن ایل جانا نکا
 جو کور کھن تھا میں ہی لاش ہو دیا نکا
 ساقی نے دیا نظریہ ماہ رمضان کا
 عز و شرف و تہہ کین تک و سکا نکا

اگر کسی نے اس کو دیکھا تو اس کو جاننا چاہیے کہ اس کا حال کیا ہے
 اس کا حال یہ ہے کہ اس کو دیکھنا چاہیے کہ اس کا حال کیا ہے
 اس کا حال یہ ہے کہ اس کو دیکھنا چاہیے کہ اس کا حال کیا ہے

سبکدوش کو جو چاہیے چاہیے
 سبکدوش کو جو چاہیے چاہیے
 سبکدوش کو جو چاہیے چاہیے

کس کو اس کا حال دیکھنا چاہیے
 کس کو اس کا حال دیکھنا چاہیے
 کس کو اس کا حال دیکھنا چاہیے

اس کا حال یہ ہے کہ اس کو دیکھنا چاہیے
 اس کا حال یہ ہے کہ اس کو دیکھنا چاہیے
 اس کا حال یہ ہے کہ اس کو دیکھنا چاہیے

تیریں یہ معلوم ہو کہ جس پر حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 آئندہ دیکھو کہ کتنا اچھا ہے وہ سب کو
 ہر گز نہیں ہے جس پر وہ دیکھو کہ کتنا اچھا ہے
 وہ سب کو کہ کتنا اچھا ہے وہ سب کو
 راکھ میں نہ کہ گھاس کی سیادہ کو
 کیا ہوا ہے یہ کافر وہ تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہو تو میرا خالی آتش
 دلی قسمت کیا ہے تیرے نور و نیکار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کس کو ہم پہ گنہ گنہ میں و غفلت شیر
 ہاتھ سوانچ ابھی آپ ہی کو جو چاہیں
 مشترک نہیں ہے ہوا میں جو کہ شکر تو
 اک نظر آئینہ گرا کہم جو میری نیکی
 لوگ آتا ہوں شب جبر میں انکار ہوں
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرو اس سے
 تا سحر حرم کی شب حد کیا کرتا ہے
 مانع نہ کہتا ہے عشق میں گلوں کو

اب یہ بیان ہو گیا کہ میں نے اپنا
 محنت کیا ہے آپ ہی سے کہہ دو اپنا
 جو چیز ہے وہی وہی مادی ہے تو اپنا
 دیکھو یہ محنت نہیں کہ میں نے اپنا
 اپنی ساقی سے یہی رہ کر تیری آہو اپنا
 کیا ہے وہی کہ میں نے گنہ گنہ اپنا
 گنہ گنہ مجھ ہی کوئی ہے یہ پلہ اپنا
 شافوئے کر لیا وہی نہ کہ تو اپنا
 آپ کا لے گا کلا آئے آج اپنا
 غرا لے آج پیامی کئی چلو اپنا
 سب کے یوسف کے جیسا سنگ تارو اپنا
 پاؤں میں آج سر کو جو سر ہو اپنا
 رات جو رنگ بنو گئے آئے اپنا
 ابھی او بٹ کلمہ پڑھو گے تو اپنا
 طبع لگتا ہے جدھر رکھتا ہوں پلہ اپنا
 بادہ غور کا ارادہ تو لب جو اپنا
 منہ گریباں میں اگر ڈال کیسی تو اپنا
 دل کہی سینہ کہی احادیثی پلہ اپنا
 شکر کر کہن ہو گیا خیر شہو اپنا

(Marginalia in Urdu script, including phrases like 'میں نے اپنا', 'آپ ہی سے', 'گنہ گنہ', 'شکر کر کہن', etc.)

[illegible][illegible]

چاکلے سے کچھ کر لیں گی
پتی تیرے رواجِ عالمِ الفت کی
پاکو گیت فکر کوٹ دو دین
شاعر نہیں بلکہ ادا عالمِ دوست ہے
جو بنے ہیں ادا عالمِ دوست ہے
یادِ آدِ عشقِ الفت لگے ہے
بے شک کا سلسلہ زنجیر ہے
میں نے اگر رقصِ خواہش کیا

ہزارا بین ملک
کیب چاندی
کے ایک چمکے

یارب سہار بخش بہتی سدا رہی
 جس طرح سوجا ہوا آستان کیا
 پہنچو میں نے یہاں پہنچو کیلئے
 اور یہاں آؤں پہنچو کیلئے
 عیاں دیر و دام سے آستان پہنچو
 جو رہتا سا قیام لڑا رہتا
 برادر کے خاک میں مجھ کو چکا
 لڑا یہ نہ سہار بہتی سدا رہی
 بیار و نون اک عرض عشق کو کہو
 سر کا و شبہ شکو جو کہیں کہیں
 غائب ہے خبریں لگو کیا اور نہ پند
 انکو بیان لینے عاوت تک پوش

بھل نہاد رنگ کا لگا کر چک گیا
 بہتر نصین جو بھگدو کیلئے
 خون ہو کر دل ہی لٹکے شاد ہو گیا
 چپ بہتر تیری میرا طعنا تو چک گیا
 شکل یہ کہ کسی مراد لٹک گیا
 قصیر ہو صاف اگر دین بک گیا
 اقبو غبار دلی تیری او فلک گیا
 جو رنگ لوح اپنی جگہ ہو سک گیا
 وان مصلح ہو یا رہ میں بک گیا
 جگہ کی طرح یا رکا جگہ چک گیا
 لاکر و شتری میری سہی لٹک گیا
 جہی لٹک لٹک گئی تانا مسک گیا

سچا جبر نہ دلیلیں کی شکست
رویا میں غنچہ نفع میں جہنم خاک گیا

کرمی و اولو غلی بخشید یک گیا
کامل میں تریوئے دل بچا اس
نابت کی مہتی گریز نافت ہے
دل چاہتا ہے آپ گلار گرون بارہ
گل پر شپا احمدانہ شبنم چنگ گیا
سپستانہ بینج حمام سوطا شیش گیا
آیا تھیں ہم کامرویل تو شک گیا
قائل کو دیکھتے ہی کھنٹ ہم شہر گیا
شہنشاہ کون کو نسا اگر یک گیا

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

۱۹

[illegible]

کبریا کی عزت و جلال سے پہلے کیا خاندان
وہ جس نے مجھ کو اپنی اور میری زندگی کا
عالم کے لایا میں غار اللہ سے پہلے کیا

[illegible]

[illegible]

سبب کی فکر نہ پیشہ دستان ہوتا
 دیدہ جو شہر مشہور ہو گزیرین ہوتا
 ایسے ہیچے زبیر ہو شہسپان ہوتا
 جہان میں غلطی جو شبہ و خشان ہوتا
 بخدا دیرین تاخیریں نہ لالان ہوتا
 بات انسان کی سنتا اگر انسان ہوتا
 دیکھتا محکو جو دمان بیاں ہوتا
 کل نظر آتی ہیں مجھو عریان ہوتا
 رئیس ہرگز ہوئے اند شپان ہوتا
 نام میرا جو تمام اوشبہ حبران ہوتا
 بجز کون مجھو خوں تہ و گریان ہوتا
 میں ہی سیلا تارو آگے جو دمان ہوتا

عقل کے گریہ پائیدار تھی ورنہ
 پہن دیکھیں جو صبح قتل و قاتل کرتا
 صحبت اہل صفائی سے متفر بد کو
 عکس اگر چہ وہ پر نور کا تیر سے پڑتا
 اسی نبود کا دکھنا جو نہ آتا تم کو
 وہ پیری کیا سنو ہو میر حال دل کا
 اویں خون یہ بھی امری خسرو عیان تیر کا
 گریہی باد بہار کا ہی عالم حید سے
 جان نی تو گریانی نہ دنیا تھا او سے
 سب کو جانا ہی تو جا چکا تو سویر و دینہ
 چلے ہی اکل کو نہ تیر و دامن حبیب
 تو نے عریان ہی کھا کھو فلا خب کیا

آپ اگر اپنا کلا کاٹ کر مر جائے زندہ
سہ پہر کیوں حقیر جلاو کا احسان ہوتا

عشق کے میز پر غصہ برپا کیا
وعدہ افرور بھی سر داکیا
کیا غصہ اوشوخ برپا کیا
دین زار و شتی کو بھی اچھا کیا
کیا تیغ دیدہ تر کا کیا

اک پری کا پر مجھے شیدا کیا
آج پھر اس شوخ نے فقر کیا
خون ناحق اک مسلمان کا کیا
دلگو ماں شعلہ روین کا کیا
برا اکثر اس پر بس بڑا کیا

[illegible]

[illegible][illegible]

427

[illegible]

این کلام را که در این کتاب است

[illegible]

پیغمبر دار وقتا یلین میں تو کہتے ہیں
 فرقت یلین سکی شدت کہ کیا ہوگی
 رو کا کیو ملا کہ محبت آسمان سے
 سو کر نہ سکا ناں محبت جو ملک
 کیونکہ نہ روئے جو دل گم گشتہ نہ ہے
 پیر مغان فقیر کو سبھے شرار
 جاتا نہ گھر ہو آکر خد سے رقیب
 جہنم کا جہاں نہیں نہت کو جہنم کا
 کس شک گلی کوئی تباہ و تاراج
 دانہ نہ کیا حرام کا ذوق کلل میں
 بڑا کہ نہ تو است و دب کو شاعر و
 زندا کیا میں غار میاں کو بجز
 کل میں اینو گرم رہا میں فقیرست
 ہر حال ولا نہ کوچہ گیسو کا قصد کر
 اوکٹا کیا تنگ ہوا کیا کر و غریب

ایو عشت ابدا میں قضا کل گیا
 برسا پست کو ایک جانا کل گیا
 ساتوں نکاح کو توڑ کرانا کل گیا
 بیاضہ جرات کو ناز کل گیا
 ناز و نسیم سے ترستے پالا کل گیا
 جس سیکر و عین لیکو مالا کل گیا
 لیکن پیاس خاطر والا کل گیا
 باو سے چھنی کنن میاں کل گیا
 باہر چو پیاس سے سولا کل گیا
 شہ سو جا سے کریم نوا کل گیا
 اب ہر صے بھی وہ قد بالا کل گیا
 ہر اک بچا کے پاؤں کا چھالا کل گیا
 کیا کیا نہ دور دارد و شالا کل گیا
 سہ آج راہ کاٹ کر کلا کل گیا
 آخر ہمارا چاہنے والا کل گیا

<p>سلمان جو خیر سچ سنائیں گے آپ رخصت مرشد کا اپنے کمرے کے پیلا نکل گیا</p>	<p>لاکھ روپیوں سے کب فراغ رہا ناز بیجا اور شہنائی کس کے</p>
<p>اک نہ اک کل کا ولیہ داغ رہا اب نہ وہ دل نہ وہ داغ رہا</p>	

دل تیری جان پوئے بلا لایا
 رنگ خون آشام بلا لایا
 بچ نخست جگر بہا لایا
 نہ ملا جبکہ نامہ بر کو جواب
 پر از سے غلام کو ہے اوشا لایا
 اسے صغم عجبو یاس کی گلی حتیٰ

۴۰
 باہر سے بان تک تجھو خدا لایا
 کب کیا میں نے زندگی میں حضور
 مہاجب لایا
 حکم کچھ چھپسے
 خاک چھوڑی اور سکے کو چھپی
 بیٹھے بٹھلا سے دل اڑھلا لایا
 رکھی سبکی گلا سنانے اب
 آج سوردہ پڑھا لایا
 آج بھی جواب

نہ کہ
نا تو ہنی نہ دے بچی
دل کا وصل لایا
میں نے کتنا نہیں دینا پتھرم اور لایا
اور کی رزق کرک اور لایا
اس کے بھی صدمہ جلدی کی اور لایا
تو اس کے لئے سب سے زیادہ اور لایا
خود کو بچانے کے لئے اور لایا

سیکھو وقت کا پورا وقت
 پورا عمر سنو پورا عجب نہ پورا
 وہ بھٹکا کیسے عمر غنیمت نہ پورا
 تم سے ہمیں کیا ہمارے کسی نہ پورا
 کوئی بات نہ ہو جو میں غصہ نہ پورا
 نام دہری کی ہوا میں دھواں نہ پورا
 دن کی بات نہ ہو میرا کوئی نہ پورا
 چین بارہ نہ ہو نہ سنو نہ پورا
 آنکھیں نہ ہو کیسے نہ پورا
 بات نہ ہو کیسے نہ پورا
 زینہ پورا

<p>دستِ دہ آج باغِ باغِ باغ میں کب سے آپ بھیجے میں جو کا نکل آتے پر رہی اتنی آنکھ میں</p>	<p>جسے گھر گھر دے دے لگا لایا نعمتِ جہنم سے تو میں یہ سنا لایا جگہ سے میں مہنگے خدا لایا</p>
<p>جسے قافلہ پر کر دے لگا لگا ایک دوسرا کر کے نہ کیا خیر مقدمِ محبتِ عشق آئیے الہ واسے رہبرِ اماندگان کشتگانِ عشقِ سب گدھوئے آن چوچا و عروہ ویدار یار کشتہ فرقت کیا تقدیر نے صورتِ آبا جہان کی دیدار کو بارائست بھی اوشاکر ویکہ لون عشقِ بازی میں کیا نقصان مل مارو البسہ شہان سے تری ششم بدو و آج دیکھا آنکھ سے شوقِ پاک پر ہوا اس ترک کو کہو لڑی بخیر مجھ دیوانے کی</p>	<p>جی چہا بیہوش گاہ میں نعمت کے خم شہا رہا جہنم سا تھا چشمہ لاری ہمارے مقدس منزلوں کے گیسے قافلہ اسے جزاک اللہ قافلہ رہا قرودہ بادای عاشقانِ باغ یون قضا کی رضینا بالقضا آن سنگے شوقِ تمنا دیدار کا رہ خواہے ولین مل کا وصل مفت کو بیٹھے یہ لعل بے بہا ہستی غانی ہر دہو کا دیا شہرہ سنہ سے حلال یار کا کھک دل پر پہر سوئی نازل ہا ای پری تجھ ہی شاید چرخ</p>

[illegible][illegible]

حسن بی قراری کا ثواب دیکھا
 بول نہ نصیب ہو کر خاک و زار چنے
 دیکھا کہ جب جانب حیا دیکھا
 دیکھا کہ کون نہاد کوس سے پاک
 یہی ہمیشہ کو دیدہ نہاد دیکھا
 نظر الفت میں ہی اسیب ہو گیا
 دیکھا کہ کس کی کس کی کس کی
 دیکھا کہ کس کی کس کی کس کی
 دیکھا کہ کس کی کس کی کس کی

شکریہ سنی اعراب و یوگیا
یہ وہ فنی و فنی بل کم
کل کوئی کوئی کوئی کوئی
وہ کہنا کہ کہ کہ کہ کہ
او کی کہ کہ کہ کہ کہ
کوئی کہ کہ کہ کہ کہ

میں نے کئی بار اس آواز کو سنا ہے کہ

ساقیا پلو...
 فصل گل...
 بود...
 جام...
 خوبرو...
 دوده...
 تانگ...
 دهر...
 آرمی...
 خول...
 گد...
 چا...
 دیکتا...
 خون...
 بود...
 صاف...
 جام...
 هر...
 بر...
 گد...

ساقیا پلو... فصل گل... بود... جام... خوبرو... دوده... تانگ... دهر... آرمی... خول... گد... چا... دیکتا... خون... بود... صاف... جام... هر... بر... گد...	ساقیا پلو... فصل گل... بود... جام... خوبرو... دوده... تانگ... دهر... آرمی... خول... گد... چا... دیکتا... خون... بود... صاف... جام... هر... بر... گد...
---	---

ساقیا پلو...
 فصل گل...
 بود...
 جام...
 خوبرو...
 دوده...
 تانگ...
 دهر...
 آرمی...
 خول...
 گد...
 چا...
 دیکتا...
 خون...
 بود...
 صاف...
 جام...
 هر...
 بر...
 گد...

ساقیا پلو...
 فصل گل...
 بود...
 جام...
 خوبرو...
 دوده...
 تانگ...
 دهر...
 آرمی...
 خول...
 گد...
 چا...
 دیکتا...
 خون...
 بود...
 صاف...
 جام...
 هر...
 بر...
 گد...

ساقیا پلو...
 فصل گل...
 بود...
 جام...
 خوبرو...
 دوده...
 تانگ...
 دهر...
 آرمی...
 خول...
 گد...
 چا...
 دیکتا...
 خون...
 بود...
 صاف...
 جام...
 هر...
 بر...
 گد...

اے نور الدین! یا جو خدا کی طرف سے
 فرستے ہو تو تم سے جو کچھ کہنا
 ہے وہ سب میرے لئے ہے۔
 اے نور الدین! یا جو خدا کی طرف سے
 فرستے ہو تو تم سے جو کچھ کہنا
 ہے وہ سب میرے لئے ہے۔

کتابخانه عمومی
مکتبہ اسلامیہ
پتہ نمبر ۱۰، سیکشن ۷، کلاں
ضلع جالندھر، پنجاب

[illegible]

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

[illegible]

شب بختی کی عیبت کو گوارا کر کے
 حلاوت اور سیاهی و شب بخت کی
 تمام صبح تری یاد میں اگر شکیب
 محل چکا یو شب بخت میں ہیں اور کو سنا
 شب بخت پر عورتوں راہ و عود و وصل
 بجایا ہوں تو اس پر کو شب بخت میں کل
 شب بخت کی جدائی و قطع اور ہم میں
 انور بخت میں بھی آیا نہ تیر خیال
 مقنن جان اگر غیر کا گدڑی شب بخت
 یاد میں کو شربت ہو کر اپنے گیا
 از دہم اک میں کرتی ہی لای شب بخت
 اور بخت و شکر عالم تمنائی ہے
 جبر ہی تار و زین کا تو ای خیر سنا

[illegible]

دل جگر آتش غرقت فی جلاستے اے اور زند ساتہ ہزاروں کے اور قی میں ہزار آجکی رات	
کیا کہیو گا کی خبر میں پہنچ کر تمام رات نیند آتی تم غیر زدم ہو تمام رات انہر میر تہا نظر میں جان تار و پیر و تہا	گندنی جو کہ گندگی مجھ پر تمام رات مارو گیا کیا پہن میں دیر تمام رات کس جا رہا تو اے منہر تمام رات

۱- در صورتی که در این کتاب
 ۲- در صورتی که در این کتاب
 ۳- در صورتی که در این کتاب
 ۴- در صورتی که در این کتاب
 ۵- در صورتی که در این کتاب
 ۶- در صورتی که در این کتاب
 ۷- در صورتی که در این کتاب
 ۸- در صورتی که در این کتاب
 ۹- در صورتی که در این کتاب
 ۱۰- در صورتی که در این کتاب

و اما در وقت معین قیامت

سنة الف و مائة و ثمانين و اربع
في شهر ربيع الاول سنة الف و مائة و ثمانين و اربع

[illegible]

[illegible]

فہرست کتب و رسائل
مکتبہ اسلامیہ
لاہور

نہیں ہے۔
تو کہتا ہے کہ یہ سب
سچ ہے۔

سیدنا محمد (ص) کی ساری اہل بیت (ع) کی طرف سے دعا ہے کہ

[illegible]

پیشینہ

پیشکش کنندہ: **پروفیسر محمد رفیع**
 پتہ: **پروفیسر محمد رفیع**
 اور

مجلس شریعت اسلامیہ

انگریزی میں لکھا ہوا ہے کہ

۴۳

یہی ہے جو کہ

یہی بات فرما دے گی کہ

پیش روئی و توجہ

میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے اور اس کے بعد وہاں سے
میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے اور اس کے بعد وہاں سے

نقد و بررسی کتاب

عراق میں بڑے پیمانے پر
آزاد ہو رہے ہیں

آزادہ ہندو سلسلہ زلزلہ

مفتوحه

محفوظ و عام تر ہے۔

وہاں سے لے کر

نستغفر من ذلک و نطلب العفو

یہ ہے کہ ان کے پاس جو کچھ ہے وہ ان کے پاس ہے

پیش رو برادر ارجمند و عزیز

[illegible]

وہاں میں جو سچے شیوخ اور متبعین ہیں

میرزا حسن کسکو تنهایی تو این شهرت گشت
کیا تنجو که بر گدیزی تو مراد خود کا سر

نہاں خاں ملکیت کے کر کے اسے پتھر

دانشه تبدیل مهرت و در جنت
سود و نور و جنت و جنت

مناهی و بگویند چنانچه در این کتاب
میزان نامه را به نام باری تعالی

نیت حسن بر روی گزین رضی الله عنہ

شکستہ ہوئے انکو کہا میں تجھ کو جو ہو لکھو قرآن

علاقہ پر کدو کی بیجیں اور لاساقی شرب
ایک شہرین ملائی بیج کا مہون طبع

پیر دی سب پر چری کہہ کوئی صیاد
رست ہر ہم نوکر قمار و گزیر و دام

ہر ایک کو جسے سیرجی نے فرما دیا
بھینچا لیون میں سے جابا ر کوسٹام

وہ سیرجی وہ شکریہ کی طرح گزرتا رہتا

اوتلخ و سال تلخ و صبح تلخ و شام تلخ

ساقی نہیں شیشے میں مگر موش رہا بند
ہیما میں کیا خضر نے یہ آب قبا بند

[illegible]

این کتاب در دسترس است

این سخن را به هر چه می توانست خاندان خود را از او دور کند

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

مجلس شورای اسلامی

عليه السلام

جگر و پانی میں دوچار کلوں کو کھانسی

سبب ہوا کہ وہ لوگ تو کھانا پکارتے تھے

مطابق معین کا گمان ہے کہ جو کچھ ہمارے

بسم الله الرحمن الرحيم

در غنای بسیار من بختگر گزین ناز گم
 ز رویان کوشش بختگر گزین ناز گم
 الهی و کیمر کز نکر نیا د بهتاست
 سزای شکر شکایت اگر کسی کی بود

نقش کجایان و او شکر گزین ناز گم
 غنای بسیار من بختگر گزین ناز گم
 الهی و کیمر کز نکر نیا د بهتاست
 سزای شکر شکایت اگر کسی کی بود

میں نے اپنے دل سے یہ بات کہہ کر اپنے دل سے
 نکلتا ہوں اگر خاک میں نہ جاؤں

سہلست کمان چو بکری تریا نمان فریاد
 یہ جو یقین کہ جلد کے گی رو گان فریاد
 گمبیں جو حسرت دیدار لیکر نیاست
 فراق پذیر مین جو ہو سکادہ کر دیکھا
 دل سے پہنچے خود شید و ماہ کا نور مین
 ہو گا سینے مین جل آئینا جگر مند کو
 چہ بے گاہ بعد غم مین نہ دخل ناکد کشی
 شمار نہ ہو مطلقا لالہ مین سا خرد بزرگ
 نر و فراق مین بادبت کر انہو کے سوا
 حصول کوچہ نہیں طبل دوائی و دیو سے
 آتش جو باد و بہاری کا آہ مین میری
 کیا نالو جو دریا پہ وہ بت ترسا
 کٹائی غرضی عدالت مین مجھ پہ خوب کیا

میں نے آپ کا حسان بیکر کر دیا۔
 حضرت فاطمہؑ فرمایا کہ اس کو
 بیٹھا رہتا ہے تو یہ نہیں آتا۔
 اور میں نے کہا کہ اگر جو حبیبی جائے
 لات ہو تو میں اس کے لئے دعا کروں گا۔
 شریف ترین فیوض کی ایک اور
 یہ وہ جگہ ہے جس کا اصل جانا جاوے

عشق من لاله خوارون کو یہ گل کہاں سے لے کر
 داغ ہی داغ ہیں ملاؤں صفت پیکر پر
 رشک لے کر کو آفری حیرانی پر
 ہنس کر دریا جوت میں ہیں کیا دم تہن
 حال کھٹا ہر درد نیک کا وقت بد میں
 بیٹھو گاہ سجدہ اوی ہر کی لکیر
 صدق جھیت خاطر جو پیشانی پر
 لوگ ماحل کر ہیں کشتی طوفانی پر
 جو ہر رخ عیان ہوتا ہر عریانی پر
 جھکا کا تب تقدیر فی پیشانی پر
 خون دلایا شمع کو جو طواریات ہر
 زلف شگبوں کو تو صورت گلبارت ہر
 بازو جادو زخمان کی دلایا ہر
 ماہ رو دلبر و شوہر باہم چھت ہوئی
 چاکہ لگا لگا دن پر جو طواریات ہر
 لب بلبند بنیہ صبح تک شو کہ
 دھکی شہر پور کیا لعل شایا ہر
 اس آریہ میری اس درد طواریات ہر
 بونہا کی کو تو درد طواریات ہر
 چھلک شہر خانی خان کون کون
 رپ چاکہ لگا لگا دن پر جو طواریات ہر

<p> عقل کا حکم ہر سیتے کس کس کو سارگی جھک کر مینو کی لہندہ ہر اس کا نام طواریات ہی نہ لگا کر قاتل تیرو نہشتی سر نہ کہ کسین رند و رخن مٹ گیا ہو گا حقین تر خط پیشانی جھک کر دینے جو عجم دیکھو تو کوری ہو جبر پیرو پیکر میں دینے ہوں نگار و لب بلبند شب ماہ ہر تو ساقی ہر ایک من قات کو شست مین بکا تو گاہ جانہ زری کا صبر قطع ہو جامہ تجھ پر یا کی زلف پے سوراخی ہوئی آہن پیر گردن دیکھا تو ہیں تاشو کیا کیا قسمت بد سے وہ پیدا کر جو صفت چند </p>	<p> خاتم ہر سیتے کس کس کو خالص ہر ہر ہر ہر ہر ہر ختم خورنی کا جبر ہر ہر ہر زخم ہر ہر ہر ہر ہر ہر اس ختم ہر ہر ہر ہر ہر سورہ خود کو دم پڑا کر رخ افرو نہ شری آکر ہر ہر ہر ہر ہاتھ گروہن تر تری طواریات ہر دم نکلا ہو کسی شمع ہر پیکر پر زب دوشاک کی ہر ہر ہر ہر عر کی ہال شکیں ہر ہر ہر ہر ختم ہر شجب ہر ہر ہر ہر گر ہر سایہ فلک ہو کبھی ہر ہر </p>
<p> عشق من لاله خوارون کو یہ گل کہاں سے لے کر داغ ہی داغ ہیں ملاؤں صفت پیکر پر </p>	<p> صدق جھیت خاطر جو پیشانی پر لوگ ماحل کر ہیں کشتی طوفانی پر جو ہر رخ عیان ہوتا ہر عریانی پر جھکا کا تب تقدیر فی پیشانی پر </p>

عشق من لاله خوارون کو یہ گل کہاں سے لے کر
 داغ ہی داغ ہیں ملاؤں صفت پیکر پر
 رشک لے کر کو آفری حیرانی پر
 ہنس کر دریا جوت میں ہیں کیا دم تہن
 حال کھٹا ہر درد نیک کا وقت بد میں
 بیٹھو گاہ سجدہ اوی ہر کی لکیر
 صدق جھیت خاطر جو پیشانی پر
 لوگ ماحل کر ہیں کشتی طوفانی پر
 جو ہر رخ عیان ہوتا ہر عریانی پر
 جھکا کا تب تقدیر فی پیشانی پر

سپید و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید
 و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید

دیکو و الون کا دعوی یہ تباہی مجرم آبرو گرجے مناسبت کر ترک وطن نہیں کیونکہ زیبا یہ تری رشک سی بغل گورین تنہا رہی سو سوہن گ سودا میں مری ہوا اثر تھا میں دل لیا جان ہی حاضر اگر منظر مہون و مشتاق شہادت کہ مرادم نہر کا میں وہ مجرم من جنم میں اگر جاو لگا	وہ صدمہ گم گزرتا نہیں دم بہر ہا ہر قدر ہوتی ہو عدوت جو ہو کو ہر ہا ہر طائر حسن کو نکلے میں یہ نہیں ہر ہر جنکو آغوش ہو کرتی تھی ماہ ہا ہر نکلے گا ٹوٹ کر فساد کا نشتر ہا ہر نہیں تجھ میں ہی حال میں ہر ہا ہر سیان جو جب ہوا دس ترک کا تجربہ ہا ہر اہل دوزخ ہی کہیں گرجو ہر ہا ہر
---	--

کیا دنیا و تمہید ست پیٹ کہیں رند
 رکھو تابوت جو ہی دست سکندر باہر

بارہ رکھو تاہو قافلہ خیر فلا دپر نالو پر نالہ ہوا دفریاد ہر فریاد پر نو گز قمار قصہ آمادہ میں فریاد پر شاق بولگش میں طبع میل نا شاد پر دیکھو گر قامت کشیدہ میری سرفراز کر عیش میں غول و شیریں تو کیا خبر کتا مہر ہر گردن پر سر کا قتل کوں کہیں مرکز چھوٹا قصہ ہوا اور کاویو کمان دام میں اگر پھنسا یا اتیو آب دانے	قندہ فصاحت باندی ہر کمر ہر ہا ہر کوں غم تھا ہوا و خاطر نا شاد پر ناگوار اگر گزرتی خاطر ضیاد پر گوشت گل ہو گویا میری فریاد پر پتو قری کو چلے آتے شمشاد پر کام اپنا کر چکا تیشہ سرفراز پر کیا سبکدوشی ماری بار ہر ہا ہر قابل پروندہ باہر نہیں سیاد پر کسل ہی جاوے گرجو عیب نہر سیاد پر
--	--

سپید و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید
 و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید

سپید و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید
 و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید

سپید و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید
 و زرد و سبز و سیاه و بنفشه
 و کبود و سرخ و سیاه و سفید

چنانکه کل
دیگر دنیا جدا بنمودند و هر
یک را که با هم میسر آید چو کر
عشق را جز سبب دیگر محال
است و این نام نیست که بیکی بود
از رویا نام نیست که بیکی بود
از رویا نام نیست که بیکی بود

[illegible][illegible][illegible]

خدا جمیع نعمتوں تجویجاً و تدلیلاً ملک الموت کو تکلیف نہیں بخیر کا	فکر جسے نہ کرنا لودہ دنیا ہو کر پیشتر ترک کر سجاؤ گا مردہ ہو کر
سورگین گناہی ہو کہیں گہر میں جا جا کر رہا بیٹہ رسبتے کہیں رہ بیان کلیسا ہو کر	
کیم نہ تھوڑے خاک کی تیر کو جان عزیز اندک بھی گہری ہو کوئی تاج عزیز پشت خاک ہو کہیں مقبول بارگاہ پہنچ کر کیلے دل کو نہ تجس اگر گزند رہو میں ذکر خیر میں ہم جسکو رزق نہ ہو رہو گہری کے مضمون بیشتر جی چاہو بچ والی توجی چاہو طبع کر عالم موا فضیۃ اوس مغل شوخ کا مٹی مری خراب ناکار چاک کہیں شکوہ کی جانو عیرو باقی نہیں رہا باعث سی روح کو یہ شرف حقیر کو ہو کینہ کز فراق یار سول کو گردن حریف ہستی مدد سی لائی و کس ملک عزیز	رکنا ہو میدان کو بہت میرا عزیز کبھی سو ہی زیادہ ہو منہ بیان عزیز مٹی ہماری کر ہی چکو آسمان عزیز جان کی طرح کرین تجو اہل جہان عزیز دشنام ہے کرتا ہو وہ بد زبان عزیز گیسو یار سو ہی ہو موی میان عزیز تجے نہیں شیت پراسی باغبان عزیز یوسف کی طرح کہتو ہیں پر صوبان عزیز دو گھر کفن تو مجھے نکر آسمان عزیز خوشمن سو ہی زیادہ ہنسی امان عزیز اوتر اوس مکان میں اک میدان عزیز محکوم سگ ہا سو نہیں استخوان عزیز کوئی نہ آشنا ہو مارا نہ بیان عزیز
ایر تدا بنو عہد میں قدر سخن نہیں ہر عصر میں و گرنہ تو اہل زبان عزیز	

[illegible]

سابقہ کا دعویٰ مسترد کر دیا گیا ہے۔

۱. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۲. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۳. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۴. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۵. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۶. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۷. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۸. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۹. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے
 ۱۰. کمالی حلقہ کے چاروں طرف سے

یہ کہانی میری زندگی کی ایک عجیب سی کہانی ہے۔
میں نے اپنے دل سے اس کی کہانی لکھی ہے۔
بہت سے لوگوں نے اس کی کہانی سنی ہے۔
کہا کہ آپ وہ ان کا کہانی لکھیں۔
ان کا کہانی اور مطلب ان کا کہانی ہے۔
میں نے ان کے کہانی لکھے۔
میں نے ان کے کہانی لکھے۔
میں نے ان کے کہانی لکھے۔

۴۳

(۱) اگر کسی عیب خواست و غرض
 ده دوستین که درین بین با دشمنان
 با عیب است مطلبی که دوست
 یا با دشمن است مطلبی که دوست
 چو با دشمن است مطلبی که دوست
 فراق یارین پشیمانان
 نهاده ده مطلبی که دوست
 کبھی که کاخ دنیا کی دوست
 مرا دوست و مطلبی که دوست
 زبان و کلامی که دوست
 آفت

نام طبل بر لبای چو حسن کو به زبان
 کی مزاج و در دهن که قصه جو را
 روی رنگین بهی بجا حسن تو گلزار
 پر گل و گلزار بهی بجا عیدین آنکه
 بس بهیته سواد می افشای پندیده که
 تو قاتل باخیر گویای حکم مهر جلاد که
 عیش کردی نو جوانان و نه جاتا می شب

چو میان بر سر کوه ای باغ گل افروزش
 لب چو پنجه سوار گیسو غر خوش
 چشم نگرسد و من خنجر بر لب آنکه
 تو کردی پندیده که ای آینه گل افروزش
 بزم نگار نگار پندیده که تو آید و پند
 کسب میشتادت بین آری بین زردی
 او روی و چارون همان فصل نام و خوش

مشتہ کو جام می خبت پلا یا اعلیٰ
ساتھ کو تر حوق اور میں خدا بودہ خوش

سیکندرومین که تو من کی زندگی تو شام قص
سیکجه پامال تا آسودگان خاک کو
مرد و جوی او خوشی من ای من گلانو که کافر
صبح سوزج که قصان رانده بام پر
سیکرون بهار تو گریه گریه تو قص یا
گو که رفتار فلکی انی سیر و صیاد و کجه
مرد و میا سار عیش اورد و نهوایشن خبر
رقص کرمی که اوستن شکو قصان و کجه

کیف مومین زند طالب ہجرا اگر میں نص کا
ہاں پر ساقی کو خمر کو اور دیکھا دو محام نص

[illegible]

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد

گریه و زاری از دست این چرخ دم تبی که در دم من هوای کاتر است اکون پانی او من به او گریه کردی تری تری گلی من در طوق و سرا هر زنی این تری زدی اگر که بزم گشته	آن ناله سوزنی می جو از زبان تانک و کوهی قنصل و جند کوه گویان تانک سوزد سوزد کوه من درستان تانک اند که جو پور چو تو میر خور و در تانک هم گردان چون نه سوز کاه تانک
--	---

افسوس زنده نام سوزده آتشنا نه بین
 افسوس من تکی صفت گویا اینا تانک

سر من بر سر من گل و یا حسن اینک رکها و امانت کی طبع جگر زمین عریان بر تو کویا کویا می نام تو هیچ کی خاک بی بر بادری کوی صدم شک و نگرانی من بی و عدم کا تو غواش است من تو می گوی باند این من ضرورتی گوی و سر کا موز و من کوه من و من من شمشاد من من من من من من مری بهی افسوس من من من من من بد من من ای که تا من من من من ای زدم حبت و خود خال تانک	صفه خزان من می بهار من اینک عیلا من من من و یا ناک من اینک و کویا من من من من من من جود من من من من من من ثابت نه کوه من من من من اینک هم من من من من من من کوتاه من من من من من من من من من من من من قد من من من من من من جفا من من من من من من حوی من من من من من من قنصل من من من من من من
--	--

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد

۵۱
 چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد
 و در آغوش ماه تابان بیدار شد

مفتی محمد رفیع الدین صاحب مدظلہ العالی

خمیرِ حرست گنڈا میں چالِ ملیل
 گوشِ دل سے شند و سوسو جانِ ملیل
 باخشانِ گمنامِ چہ چہ خیالِ ملیل
 مہمِ گلِ مہرِ یارِ کثیرِ پرِ خیالِ ملیل
 باغِ تالیجِ ہواوٹ گئی باوجودِ
 سرزد کیا تو تصورِ چہرِ قمرِ کارِ ملیل
 میں چاہا تو گلِ ثریو تو انجمنِ
 کیجیے رنجِ قدمِ باغِ ملکِ تفریحِ
 شاخِ گلِ بادِ لگی تو تراش و کاظم
 فصلِ گلِ آبی کی پہلی ہوتی ہوئی
 شاد و دھن کی دھن کی گلینِ ملیل
 مگر کی فرت گنڈا میں اکر کے
 داخلِ طینِ عشاقِ چہ چہ اوکھا

دیکھو ہن کوئی کھنڈہ نہ ہو صیاد و طائر نہیں
 گل نہایت ہرگز صدق مثال نہیں
 فاقہ صرف میں نہ گل تو ہر مال نہیں
 جان صیاد و شیر جانی و مال نہیں
 آگے آگے ایام زمانہ نہیں
 گل کو دیکھا تو بندہ مجھ کو خیال نہیں
 مجھے کیا نہیں جانیکا مال نہیں
 پوچھو گل سو ذرا وجہ ملال نہیں
 آج گفتی ہی مجھ صورت حال نہیں
 دیکھنا دیدہ و جاہ و جلال نہیں
 کٹ گئی توں شہر و قلعہ سال نہیں
 اب رہا حشر و سوخت و مال نہیں
 کئی ہرگز گل میں خط و مال نہیں

سبب و سبب در میان
سبب و سبب در میان
سبب و سبب در میان

از جمله اینها که در این کتاب مذکور است
 ۱- این که در این کتاب مذکور است
 ۲- این که در این کتاب مذکور است
 ۳- این که در این کتاب مذکور است
 ۴- این که در این کتاب مذکور است
 ۵- این که در این کتاب مذکور است
 ۶- این که در این کتاب مذکور است
 ۷- این که در این کتاب مذکور است
 ۸- این که در این کتاب مذکور است
 ۹- این که در این کتاب مذکور است
 ۱۰- این که در این کتاب مذکور است

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

<p>یاد و نامم در کل سلسله بر شیر و تن چشمم یار و پر پرده منم بر او منم به جانم یار و پرده منم بر او عین یار و پرده منم بر او سبب اگر گل ایبر روی دهن من برون معلوم کبک کجی بهی راه کری خدمت گل من به با او مشورت شد رات دن تو تو من جرمی نگار خبر بر نصیر جیب بهی بهر دو محبت کم بهی بهی یار و پرده منم بر او آدمی زار و تو کیا خبر می خیرت خود عرو به پوچی تجر و دست بر عاز من خانه دیرانی کا انی منین کسناشت آب کو بهر و من منین بهر و من</p>	<p>بجو دردت منم بر او سپر کسین که منین گزنی و تو من سقوت شمر حشده منم بر او رفته به با من منین خدمت نصیر کی تمیدت جل و کشش ایبر و من کوه که سبک منین گزنی و تو من عین یار و پرده منم بر او کس چلا پی من منین عشق بهر و من رگ جان چید منین اگر زشتی کو کم کم حشمت منین شمر منین ایبر و من دل نگار منین شمر منین ایبر و من آج خدمت بهر و من منین شمر و من بهر و من منین ایبر و من منین شمر باد کیا رگ منین چغان منین ایبر و من</p>
--	---

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poem or providing commentary.

<p>فوق دونه و من شبد کا ای رنده صبح شعر من پر و کو بهر گیبی او ستاد من</p>	<p>کتاب کمر منم منم نغ نگار قلم ضرر آنا لکھن و منن نوزاد کمان تک نه کمر حال منم نوزاد</p>
---	---

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poem or providing commentary.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or signature.

دولت مینا
عالم توین خدای کو
لاک پور کلاکین دند دند
پوش کلاکین دند دند
خداوندی توین دند دند
کون کون کون کون
کون کون کون کون
کون کون کون کون
کون کون کون کون

کچھ بڑے بڑے

سر تو چہرہ نہ سپید لاری نہ بزم
 سر کو دھو نہ دھوئی سر کو آبی نہ ہم
 پانچ مہینہ جا جا کر گل کھاتو ہین ہم
 زندگیاں سے دستبردار ہو گئے ہین ہم
 سب سے بلائے تاج پہر جاتی ہین ہم
 تو تو چل باد صبا آتی ہین ہم
 سب سے تری سر کی قسم کھاتی ہین ہم
 یہ تاشا تجھ کو دکھاتی ہین ہم
 سفت تیری بات سے جاتی ہین ہم
 تا مقدر اسکو سمجھاتی ہین ہم
 بچے دیکھا ہو نہیں بند جاتی ہین ہم
 دھوی آتی ہین نہ مان جاتی ہین ہم
 او اسکو پا کر کوس سے جاتی ہین ہم
 چاندنی راقون میں چلائی ہین ہم
 مان تو جا کر پائل چیلانی ہین ہم
 آپ ہی بارہوی جاتی ہین ہم
 سانپ کی مانند بل کھاتی ہین ہم

69

ہرگز نہ ہو تو ایسی کو بیچ کر کھنڈ میں
 پانچ جنت کی ہوا میں زمین ہر دو کو
 بیچ کر کوئی زمین کی کشتی میں بیچو
 جب تک کہ اس کا ہر قطرہ نہ لے کر
 باغبان ہر لسان میں نہ بیچو
 تاج گلشن میں کی ارٹھ میں بیچو
 مژدہ فصل بہان جو جہاں کو
 کہے ہر دو کو مطلقاً نہ بیچو
 میں نہ بیچو

فقط از این و بیجا و بدین نحو می نویسد
 نمی آید که از ادراک و تجربه می نویسد
 در این کتاب به روش نشان نمی نویسد
 با دشواری که بیان می نویسد
 زیرا که در این کتاب به روش می نویسد
 در این کتاب به روش می نویسد

کتابخانه عمومی
مکتبہ اسلامیہ
پنجاب، لاہور

شرح قصه میر که اندیشه ضیاء و غیره
 استبداد است بر دولت انکار و غیره
 تا فلوریه که می شناسند از او و غیره
 سرور و باغ و غیره
 که چه چه و دعوی و غیره
 دولت شعر و غیره
 قوی و غیره
 شک و غیره
 راستا و غیره
 میزد و غیره
 لاف و غیره
 بهو و غیره
 مردم و غیره
 آخر و غیره
 او و غیره
 بال و غیره
 اکید و غیره
 لاف و غیره
 قابل و غیره

[illegible]

کتابخانه عمومی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
تهران

۶۲

[illegible]

نام کو طغی وستان ہیں گراوستان دہین
کم سنوں کو بھولیں پر تم غیبت بہو ہر روز

[illegible][illegible]

[illegible]

از این سخن گدیش تو هر سر پیشان من
 محبت خلق است و من گفتم آنده سر چاک
 چو آید من به شمع دیدان محبت که فروز و پیر
 سبزه آنه محبت و دولت جانیت بر سر
 طبیعت هر که بر بزم چو تو ای او نهی
 متوکلین و ملوک و نسی و جود من آیت باهر
 گمان دولت و وفادار من نبیل نہیں کردند
 بنیاد چو تو من بر سر میر و خاندان کو
 قتل حسرت برادر کا قطع هو چاک
 خیال خام بر سر محبت مخوان و بنان سفید
 من و خدیو و جوی و قصه من و نیرت بر تو من
 نسیه محرم او من که حال سر و پیر
 لگا و رنگ تو عشق کا اس جان منظر کو
 سوچا و راه و رسم نامه پیغام غیر من
 خوا و من سخن و بر پاسی ای ای که جان
 تبار و دشمنان را که اچان من و کج

شیریکہ بنیم ہین گودو سنون کو پاس خاطر سے
یہ سمجھا انکو زونو نہیں کسی پر زید دے ہین

بہاؤ دجا کو تو نر سانی ایکسٹرمین

دنیا کی خبریں کچھ دین کا ہوش و سر

[illegible]

مردم من که اگر عشق من را در دل دارند	مرا در و پشیا جا ایگه پورونکی جا دین
خدا چای تو را در دل کی در صحرای دشت	تو کی اگر در کف خود را تو هر صحرای دین

از لعل خورشید هر آن که در دلش است	صفاوت زهر کی مٹی تھی محکوش پیرین
میں کیا جانوں چمن کی تر پیر کی کوشیاں کبیا	کھیلن آگہیں تبسیری آنکھ صبا کو گریں
بجز نیست و آگاہ ہوں ایام غفلتی	کبھی تہا روٹیں کی پر کبھی غش پیرین
اگر دران بیان کی خطا میں کج خیال آیا	دم نہ کر سخن جو طوطا کے آب گوہرین
جنوں میں کامیاب ہوں ہر پنج سالہ ترک	چلی آئی امامت حیط آں میرین
برخی روانی ہو جاتی تو شک چو لکھی ہے	وہ سحر ساری ہر ایک چشم نہ گریں
پہنچو پیر کی ہونچو اپنے صحبت ہو گئی آخر	بتاؤ دھرم بادہ پرستان ہی تقدیرین
بچاؤ تشنگی جو حشر کی ہم بارہ نوشو نگو	یہ قدرت کیا نہیں پوچھو کہ نہیں
نیالان دین کو کہ کج پو گریں رہتا	پری استاد آئی جو نظر مجھ پر کر دین
گلا جھخت جا لگا کر نہ تو سراسر کاٹا	زیادہ ویش لہ قاتل تیرو خیرین
پیر کی جھپٹ جھٹل خط میں جو خوشی	سحر کو کہ مضمون ہی سکر شاہ خیرین
شہادت کے کیو کافی جو خون و اتر قاتل	نہیں جلت نہ ہو کی ہر کو کو مقررین
وہاں یار میں کہیں زبان تو یہ خیال آیا	کسی نے چو دی ہو لال چلی خوش خیرین
پری ہر ایک دیوانہ ہو دلو انفرخ شین	کوئی سو نکو زویر میں کوئی کوہ کر زویرین
ہوا چشم سیاہ پر قابو مرے دل کا	پشیا ہر آنکھ شاہ میں چکاں کوہرین
ترا کہہ کر پڑا ہوں گواہی تب سلمان	خلوت کتا چو تو مرے لئے مگ کیشین

ہر آن کہ عشق من را در دل دارند / مرا در و پشیا جا ایگه پورونکی جا دین
 خدا چای تو را در دل کی در صحرای دشت / تو کی اگر در کف خود را تو هر صحرای دین
 از لعل خورشید هر آن که در دلش است / صفاوت زهر کی مٹی تھی محکوش پیرین
 میں کیا جانوں چمن کی تر پیر کی کوشیاں کبیا / کھیلن آگہیں تبسیری آنکھ صبا کو گریں
 بجز نیست و آگاہ ہوں ایام غفلتی / کبھی تہا روٹیں کی پر کبھی غش پیرین
 اگر دران بیان کی خطا میں کج خیال آیا / دم نہ کر سخن جو طوطا کے آب گوہرین
 جنوں میں کامیاب ہوں ہر پنج سالہ ترک / چلی آئی امامت حیط آں میرین
 برخی روانی ہو جاتی تو شک چو لکھی ہے / وہ سحر ساری ہر ایک چشم نہ گریں
 پہنچو پیر کی ہونچو اپنے صحبت ہو گئی آخر / بتاؤ دھرم بادہ پرستان ہی تقدیرین
 بچاؤ تشنگی جو حشر کی ہم بارہ نوشو نگو / یہ قدرت کیا نہیں پوچھو کہ نہیں
 نیالان دین کو کہ کج پو گریں رہتا / پری استاد آئی جو نظر مجھ پر کر دین
 گلا جھخت جا لگا کر نہ تو سراسر کاٹا / زیادہ ویش لہ قاتل تیرو خیرین
 پیر کی جھپٹ جھٹل خط میں جو خوشی / سحر کو کہ مضمون ہی سکر شاہ خیرین
 شہادت کے کیو کافی جو خون و اتر قاتل / نہیں جلت نہ ہو کی ہر کو کو مقررین
 وہاں یار میں کہیں زبان تو یہ خیال آیا / کسی نے چو دی ہو لال چلی خوش خیرین
 پری ہر ایک دیوانہ ہو دلو انفرخ شین / کوئی سو نکو زویر میں کوئی کوہ کر زویرین
 ہوا چشم سیاہ پر قابو مرے دل کا / پشیا ہر آنکھ شاہ میں چکاں کوہرین
 ترا کہہ کر پڑا ہوں گواہی تب سلمان / خلوت کتا چو تو مرے لئے مگ کیشین

۴۵
 ہر آن کہ عشق من را در دل دارند / مرا در و پشیا جا ایگه پورونکی جا دین
 خدا چای تو را در دل کی در صحرای دشت / تو کی اگر در کف خود را تو هر صحرای دین
 از لعل خورشید هر آن که در دلش است / صفاوت زهر کی مٹی تھی محکوش پیرین
 میں کیا جانوں چمن کی تر پیر کی کوشیاں کبیا / کھیلن آگہیں تبسیری آنکھ صبا کو گریں
 بجز نیست و آگاہ ہوں ایام غفلتی / کبھی تہا روٹیں کی پر کبھی غش پیرین
 اگر دران بیان کی خطا میں کج خیال آیا / دم نہ کر سخن جو طوطا کے آب گوہرین
 جنوں میں کامیاب ہوں ہر پنج سالہ ترک / چلی آئی امامت حیط آں میرین
 برخی روانی ہو جاتی تو شک چو لکھی ہے / وہ سحر ساری ہر ایک چشم نہ گریں
 پہنچو پیر کی ہونچو اپنے صحبت ہو گئی آخر / بتاؤ دھرم بادہ پرستان ہی تقدیرین
 بچاؤ تشنگی جو حشر کی ہم بارہ نوشو نگو / یہ قدرت کیا نہیں پوچھو کہ نہیں
 نیالان دین کو کہ کج پو گریں رہتا / پری استاد آئی جو نظر مجھ پر کر دین
 گلا جھخت جا لگا کر نہ تو سراسر کاٹا / زیادہ ویش لہ قاتل تیرو خیرین
 پیر کی جھپٹ جھٹل خط میں جو خوشی / سحر کو کہ مضمون ہی سکر شاہ خیرین
 شہادت کے کیو کافی جو خون و اتر قاتل / نہیں جلت نہ ہو کی ہر کو کو مقررین
 وہاں یار میں کہیں زبان تو یہ خیال آیا / کسی نے چو دی ہو لال چلی خوش خیرین
 پری ہر ایک دیوانہ ہو دلو انفرخ شین / کوئی سو نکو زویر میں کوئی کوہ کر زویرین
 ہوا چشم سیاہ پر قابو مرے دل کا / پشیا ہر آنکھ شاہ میں چکاں کوہرین
 ترا کہہ کر پڑا ہوں گواہی تب سلمان / خلوت کتا چو تو مرے لئے مگ کیشین

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible][illegible]

دخترانه عرفان و سر هر یک است عزیزه تما
کیفیت ارضائی رزید می نویسم مستان مین

یہ دوست کیوں کہ بے درجہ محبوب و عزیز
بسر کر اس طرح زندگی گزیرے مسلمان ہیں
سخی کو اجڑا رہتا جو زیادہ خیر نہیں
جلو تر کیا خونِ نعم کی جاسم حریفان
دربارِ جنتِ شجائے رشیم پر کیوں ہیں
زخموں کی آہوں کی یاد میں گریبان ہیں
موتی قیمت کا ہی گمراہی کو فروغ دینا
خص میں قیاسِ دلیل میں انہیں نہیں

نفس حکیم نهین در د حکومت چو خدای
 برین برین مجبور سلطان اهل ایمان
 گدازی حق که شد اک بر سر چپا کرد
 چراغ روشن ایجاد اگر انصاف پرگار
 در حق اهل ایمان مجبور صورت میری در دست
 بخار گوی حق ایمان بر آتش برنگ
 گدایان برین بوی جان که میان
 ستانی و صبا که بر آئی قرآنی

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں

گشتیں بغیر بارہ گنج خضر سے نہ کر سودا وینوں کو عشق میں کر تو میں شہسوار کتاب ہے سر و غیرت شمشاد سو تر سیلی تماری چوکی میں جو جیسے جان رکھتی نہیں شکر کہ زت و صفات کا ہر طرح خاکسار ہیں رعیت کو سختی نام خدا جہاں ہے اولیٰ کمال پر یگانہ ہے مرتبہ بیان کسیر خاک کا	ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
--	--

صحبت راز جو کہ نہ ہو کہ نہ دیکھے ہم پیر تو سچے ہیں وہ طفل شہر ہیں
--

میرے لاکھ جوڑا رہے ہیں اوڑھے ہر آہ میں شرارے ہیں جیتے جی چوڑے ہیں کب یہ قدم قوس ہے ہر سپہر حسن و جمال اختیار آپ کو ہے خیر عشق ہر کی شب گزند دیتے ہیں جگر و دل جلے کے خاک کیے بحر غم میں اک آشنا کے بے چوڑا و حسرت ہم آغوشی	پر ہم اوڑھے ہیں وہ ہمارے ہیں چوڑے کچھ کے تارے ہیں انہو ہم سے قول ہمارے ہیں اور سب ماہ رو تارے ہیں سب کرشمے غرض تارے ہیں نیش خرب ہیں چنونا رہے ہیں تپ چھوڑ کر کیا مدارے ہیں بنے کیا ماتہ پاون مارے ہیں لک گور گور کو کمارے ہیں
--	---

ارشد جو ہر کسب و کار میں
 ایک دھندل کھنکھارے ہیں
 جو کہ انوار و جیسے چوڑے ہیں
 شہسوار شہسوار شہسوار
 شہسوار شہسوار شہسوار

اپنے ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں

ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں

عالمی رنگین کاغذیں
 مسیحیوں کی پیشانیوں پر
 دھون پڑیں کہ ان کا
 دل صحت مند ہو جائے
 باغیچوں میں پھولوں کی
 طرح کی طرح کی
 خوشبو کی طرح
 خوشبو کی طرح
 خوشبو کی طرح

چنگی کو جسے عالم تجریر اختیار
 و تیرے برکات سے ہے تو میر حسن کا
 میرت کا جو مقام ہم مرتفع جواں کا
 ہوا وہ تو ہر احوال میں ہوا کا
 نہایت زلفی ہر نری اور خوش
 آنکھ کی ہر خوشی اور کمر بستہ پر کے
 سو جو رہا نہیں چڑا کہتے ہیں
 تارکے تار میری نظر میں جہاں ہے
 ایام الیام ہریری کے جابچے
 رہا ستر و آواز تجاں پر بار کو
 تشبیہ کیا ہو چونکہ آواز سے
 صو نسو یا کی ہر مجھے عشق پر غرض

ہر دیر کا ہر گھر میں گھر میں
 رہا میرا کہ میں نہیں تم نہیں
 اس بزم میں کہیں کسی کو خبر نہیں
 دھن نہیں ہمارا ہر جگہ نہیں
 ہے رشیدیات تھاری کر نہیں
 کچھ سوچتا نہیں ہمیشہ نظر نہیں
 کتا کو کون اس کے دہن کر نہیں
 اندھیری جو پاس میں ترک نہیں
 ناسورا تیرے گیا دغ جگہ نہیں
 کیونکہ کہوں کہ حال کی میری خبر نہیں
 کہ نہیں ہیں ہر دیر کی نہیں
 رائدہ کا کیا زمین میں بد نظر نہیں

کو کیا ہوں اوی ہست میں کہے رہا
 برسون گذرے مجھے اپنی خبر نہیں

گھر گاہیں بلاتین لین تکو یا کرین
 یہ بات کہی ہیں بیکار کہ تو کار کرین
 کھانسی میں اب اسکو جو کھار کرین
 وہ رہا نسو تر ہا میں وہ تکو یا کرین
 کرا و سیل غنا صرکی چار دیواری

جوابات مانو تو منت ہزار بار کرین
 سہارا کی گریبان تار تار کرین
 تسلی کیا نری او جان پتھر کرین
 ہزار طرح کے ہر جہر اختیار کرین
 خراب خانہ تر چشم آشکار کرین

میر حسن کا ہر گھر میں گھر میں
 رہا میرا کہ میں نہیں تم نہیں
 اس بزم میں کہیں کسی کو خبر نہیں
 دھن نہیں ہمارا ہر جگہ نہیں
 ہے رشیدیات تھاری کر نہیں
 کچھ سوچتا نہیں ہمیشہ نظر نہیں
 کتا کو کون اس کے دہن کر نہیں
 اندھیری جو پاس میں ترک نہیں
 ناسورا تیرے گیا دغ جگہ نہیں
 کیونکہ کہوں کہ حال کی میری خبر نہیں
 کہ نہیں ہیں ہر دیر کی نہیں
 رائدہ کا کیا زمین میں بد نظر نہیں
 کو کیا ہوں اوی ہست میں کہے رہا
 برسون گذرے مجھے اپنی خبر نہیں
 گھر گاہیں بلاتین لین تکو یا کرین
 یہ بات کہی ہیں بیکار کہ تو کار کرین
 کھانسی میں اب اسکو جو کھار کرین
 وہ رہا نسو تر ہا میں وہ تکو یا کرین
 کرا و سیل غنا صرکی چار دیواری
 جوابات مانو تو منت ہزار بار کرین
 سہارا کی گریبان تار تار کرین
 تسلی کیا نری او جان پتھر کرین
 ہزار طرح کے ہر جہر اختیار کرین
 خراب خانہ تر چشم آشکار کرین

میر حسن کا ہر گھر میں گھر میں
 رہا میرا کہ میں نہیں تم نہیں
 اس بزم میں کہیں کسی کو خبر نہیں
 دھن نہیں ہمارا ہر جگہ نہیں
 ہے رشیدیات تھاری کر نہیں
 کچھ سوچتا نہیں ہمیشہ نظر نہیں
 کتا کو کون اس کے دہن کر نہیں
 اندھیری جو پاس میں ترک نہیں
 ناسورا تیرے گیا دغ جگہ نہیں
 کیونکہ کہوں کہ حال کی میری خبر نہیں
 کہ نہیں ہیں ہر دیر کی نہیں
 رائدہ کا کیا زمین میں بد نظر نہیں
 کو کیا ہوں اوی ہست میں کہے رہا
 برسون گذرے مجھے اپنی خبر نہیں
 گھر گاہیں بلاتین لین تکو یا کرین
 یہ بات کہی ہیں بیکار کہ تو کار کرین
 کھانسی میں اب اسکو جو کھار کرین
 وہ رہا نسو تر ہا میں وہ تکو یا کرین
 کرا و سیل غنا صرکی چار دیواری
 جوابات مانو تو منت ہزار بار کرین
 سہارا کی گریبان تار تار کرین
 تسلی کیا نری او جان پتھر کرین
 ہزار طرح کے ہر جہر اختیار کرین
 خراب خانہ تر چشم آشکار کرین

سلطان بن نوری
 محفل کائنات و سنجش حقیقت
 سید ابوالحسن علی بن علی
 علی بن ابی طالب علیه السلام
 کربلا فیض میکیا بر سر خیمه
 ناممکن می شود که در این
 یادگار این بزرگوار را
 کربلا

۱- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۲- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۳- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۴- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۵- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۶- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۷- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۸- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۹- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔
 ۱۰- حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ تم لوگ جو کچھ کہو وہ سب سچا ہے۔

چنانچه که از آنکس کفری بود و خصل بر
یا سر تو زیست و از دست او شمشیر که
پنجه کاهن پیشوایان را زانوی او
که در آن عشق و محبت که خلافت سرور
زلفی برگی قیوم جبار که آنرا
گرگین برتین که آنرا کفر بر سر

از سنگی شمع و زنجیر و تاج و کلاه
 از زرد گویا چو کمره و ده خنجر و تاج و کلاه
 از چرخ و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ
 از تاج و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ
 از تاج و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ
 از تاج و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ و چرخ

سرخسین جیم کی گفت سے نے کیا ناطقہ بند
دین نہ تکلیف سخن ارشد سخندان بجگو

نمود خط ہوا حسن بجا لے کر
ابھی سو عازم خستہ اگر یہ حسن پرست
خضر و چاہی متونہیں اک نہ اک شہسوار
تیز ہو تو کسے فرق دوست دشمن میں
بہشت نہ تیز کرو ترک خیر و شمشیر
کمال یہ عکس کردہ دہر میں پہونچ کر حال
پناہ مانگ دلا آہ درد مند ان سے
خفیر تو نے تو کی گفتگو یہاں سے
یوہن نہ لے لیا یہ چہرہ شہساز
شب فراق کے ہمراہ رفتا ہے
گناہ داغ شجر کب نور مرے نام

یہ چور گداست میں تھا کہ اپنے مال لینے کو
 چلیں خستہ صاحب جمال لینے کو
 وگرنہ کون اس پر ساتی ہنصال لینے کو
 خوارانگی میں جان دیکھ یہاں لینے کو
 نگاہ ہمسایہ کھینچا نکال لینے کو
 عدم حسرت ہے میں بیخ طواری لینے کو
 سنبھال سسکے وہاں لینے کو
 میں آپ جاؤں اس حال لینے کو
 بلا میں آپ کی خستہ حال لینے کو
 ہمارا خراب شمار کیا حال لینے کو
 کہ رنگ جانتے ہیں اکمال لینے کو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

غلامان و غلامیوں کی ایک بڑی جماعت
 کے ساتھ ہونے لگا۔ ان کے ساتھ ساتھ
 ایک اور جماعت بھی ہونے لگی۔ ان کے
 ساتھ ساتھ ایک اور جماعت بھی ہونے
 لگی۔ ان کے ساتھ ساتھ ایک اور جماعت
 بھی ہونے لگی۔ ان کے ساتھ ساتھ ایک
 اور جماعت بھی ہونے لگی۔ ان کے ساتھ
 ساتھ ایک اور جماعت بھی ہونے لگی۔

[illegible]

چو در آید به درگاهش چو در آید به درگاهش
 چو در آید به درگاهش چو در آید به درگاهش
 چو در آید به درگاهش چو در آید به درگاهش
 چو در آید به درگاهش چو در آید به درگاهش

آهسته و آهسته به نافه ای بار دکھاؤ عالم پر مریخ و مریخ بان چو چشم دکھاؤ غرضی تیارست لاله زار دکھاؤ عاشق بی بیست ایکه نیکو گشت دکھاؤ عالم نظر آجایو سباده زنون دکھاؤ توار دکھاؤ بجگه گشت دکھاؤ هر دم متقاضی چو بی سرست دکھاؤ فراتر مهر عاشق چو چرخه زنون دکھاؤ عشق ابرو و مرقان کجا تو سانه سو دم دکھاؤ	شوق و اشتیاق به لب و لعل دکھاؤ سحر را چو دکھاؤ که نظر دکھاؤ در سحر سحر ای ویدار دکھاؤ شیشه کرا طبع پشته بدیدار دکھاؤ هم نند بهن تم چهل سو خا دکھاؤ قی تو تک لوار ابرو و خور دکھاؤ پر ایکه نظر جلوه دلدرد دکھاؤ ایجان زیاده و نهین و جارد دکھاؤ خنجر بگه دکھاؤ که توار دکھاؤ
--	---

بین خبر سے ہی اور ندی سی گھا او تھوڑا
 شتاق ہرک شتاق ہون دیدار دکھاؤ

اوس ترک مارو کو جو ذوق شراب ہو آدا و میری قتل چاق شتاب ہو اک ترک بارہ نوش کی فرقتی ہی چو جا نو بہت نہ آو اور کی ہون گناہگار ساقی چا شراب جو کیفیتیں دشمن رسوا کیا اوسو ہی جگے متم کیا چکر چڑا و فرہ عاشق کی انجری پوچا مر جاؤ میں تو گارو سب جہا جگے	ساقی شنبہ مسج قبح آفتاب ہو چوٹوں غرابے میں تجوی اب ہو پولون میں میری چاہیو جام شراب ہو پہلے جو سب سحر کر میرا حساب ہو جھکو ہی ہو سرودہ بت سحباب ہو او عشق پرہہ دترا خانہ خراب ہو روح او کی شاہ جو تیر ہی تو اب ہو بچیں ہون مرو جو میر غراب ہو
---	--

انا سحر اول غرض
 انا سحر اول غرض
 انا سحر اول غرض
 انا سحر اول غرض

میں دوست ہو تو دنیا میں
 میں دوست ہو تو دنیا میں
 میں دوست ہو تو دنیا میں
 میں دوست ہو تو دنیا میں

۷۹
 اوس ترک مارو کو جو ذوق شراب ہو
 اوس ترک مارو کو جو ذوق شراب ہو
 اوس ترک مارو کو جو ذوق شراب ہو
 اوس ترک مارو کو جو ذوق شراب ہو

نامتو انسانوں اور فاضل شخصوں کی طرف سے
 لکھی گئی ہیں جن میں سے کئی ایک
 اس خط کو خط ممبر اور کتب خانہ
 کے لیے بھیج دیے ہیں۔

اس خط کو خط ممبر اور کتب خانہ
 کے لیے بھیج دیے ہیں۔

اور وہ کہلاتی ہیں جو کہ کہیں لکھ کر کہتے ہیں جو کہیں لکھ کر کہتے ہیں مستطیل میں یہ ہے بیضی میں یہ ہے	نون ہو کر تو جگر آگے سر پہ دیکھا کے کو کو جگر جان کہ فرستے تھیں سب سے یہ جگر کا عمل اہل بصیرت تک صورت کو کہتے ہیں نظر آئیں گی داری عشتی میں کیا کام جو نام نہاد
--	---

پھر دیکھ کر کہتے ہیں اور کہتے ہیں کہ

چشم و حدت ہو اگر ایسی کشا و کجی یہی کہتے ہیں چلو وہ رخ زیبا و کجی سرو پا کا ترسے ہوش یہ محویت ہو میں ہوں مارا ہوا اک آفت بالائی کا پھر اسی تو میں جان ایسے ظاہر ہو کر خاکساری کی حقیقت ہے اگر مولا گاہ ہے باغ و خلد ایسی چاہئے دل و نامو زبیر کفر ہے کس بات میں کم ایمان منتظر آپ کو جان لی ہے یہ جان خیرین بند انگلیں چلیں ہوا و سی کا ہر وقت ہونہ اوس صاف طوطہ کو شوق سہا دل ہی کہتا ہوں اسی جان کی سوا	سبھو خورشید جاتا ہے نور و کجی پھر ہوا اس دل دیوانہ کو سوا کجی چشم انصاف سے اوسکا ہر پرچاؤ جھک کر کیا دیکھتے ہو وہ قد بالا کجی دل چاہا نہ کسی اور سے بھلا کجی تم مٹاؤ لو جو اکسیر کا نسخہ و کجی آرد با سبھو اگر زلف چلیا و کجی شوکت کجہ نور پریشان کلیسا کجی ہے یقین ابلی جو او مجھ مراد کجی کچھ دیکھو جو کجی وہ رخ زیبا کجی پھر غش آجائے گاہ حضرت کجی میں بھلوں گا کسی اور سے بھلا کجی
--	---

اس خط کو خط ممبر اور کتب خانہ
 کے لیے بھیج دیے ہیں۔

اس خط کو خط ممبر اور کتب خانہ
 کے لیے بھیج دیے ہیں۔

منہ سے نہ تھوٹے منہ کی محشر کی بو
 سہیلے کرور رسا فیز زادن تانہ
 پتھر پتھر لہجہ گر خستہ ساز
 سے پوچھو نہیں پالستے ہو
 ناز میرور و سہرا جسا

نار حاضر پیشہ و سازگار
سے نہ بھڑا کر حسد نام تو فو

و خود را در دنیا چنان بکار بندم که عالم کو
شمار نیاید که من در هر روز دنیا و عالم کو
که هر روز غمتی که در این محبت طوطی
نشان شیراز و خون دل چنان هر حرکت
کیا باغ و بهار آتش کو ابراهیم چرخ
میخیزد سخن بی بر سر پایا یزید است
درین برانم مهلت من شکست یکا و دیگر حکم
حکایت قنچ ابرو دست باز کنی در دنیا کو
نشان افسوس و غمتی که در این جهان بجا
در شاکلی همی که اقلیم کی زیر گلشن
بجای و جو که در این جهان بجا و کی ابروین
گلشن هر که در این جهان بجا و کی ابروین

۱- کتب و کتبخانه
 ۲- کتب و کتبخانه
 ۳- کتب و کتبخانه
 ۴- کتب و کتبخانه
 ۵- کتب و کتبخانه
 ۶- کتب و کتبخانه
 ۷- کتب و کتبخانه
 ۸- کتب و کتبخانه
 ۹- کتب و کتبخانه
 ۱۰- کتب و کتبخانه

[illegible][illegible]

ایک دفعہ میں نے ایک شخص کو دیکھا جو کہ اپنے ہاتھوں سے لکھ رہا تھا۔
میں نے اس سے کہا کہ تیرے ہاتھ کیسے اچھے ہیں۔
اس نے کہا کہ میں نے ان کو خود سیکھا ہے۔

Handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

[illegible][illegible]

روزِ محشر تک کہو میں طالبِ ویدار آؤں

چو تھی کہ کہتے ہیں سزا کر دم گشتا را نگہ
 مات دین و ابرو مثال دیدہ بیدار آنگہ
 کیا عجب ہو جو جو بچی رہی ہی تری یا را نگہ
 سے پلا ہر ایک کو اس کے قدر وصلہ
 حسرت عید اس نے پیدا کیا حال دی
 جان قربان ان اشاروں کی پلا ابرو کو تو
 صورتنا سو کیوں ہر دم مہا کرنی ہو تو
 غش میں تہا میں پرا اکثر کجی آنکھوں کو بند
 و لکھ لیا جو چرا کر ایک پرتاب نہ ہو
 حسن کی طالب اگر وہ جو تیر چنے دیو لا
 نہ دکھایا ہر خدا میں ہر چکا نرم و حجاب

دلاور کی سیرت
 جس کا چہرہ ان کا خلاف
 دیکھ کر ہر شخص کو
 دل کی چھین چور
 اب بس ہر طرف
 غم و غصہ کی آواز
 ادا کی ہوئی
 مگر آواز نہ ہو

[illegible]

دامن گنجی محبت و رحمتی پانی
 مرغی خوشایند و خوشایند
 ای که می خندد و می خندد
 از غنای تو و بهشت تو
 باقیاتش عکس و چو آن که
 باقیاتش عکس و چو آن که

وقت پورا نہیں کیا گیا
 اور کچھ اور کام بھی
 ہو گیا ہے۔

اگر مریض سے عرض حال کرو
یاد رہنا ہے وقت نہ بھٹکے

کو چوسے تیرے عاشق شریہ سر گئے
مانند برق چشم ہر دین گزشتے گئے
ثابت ہوا جو کہ نہ چشم سیاہ یاد
رہ کر کہنا جو بھیے کہ ترا تہا میری جنا
و کہ جو ہوشیار ہیں سو سطر کے رنج
احوال کس سے پوچھے بارانِ فتنہ کا
نیویں سیاح بھی اتر یاد شیندنی
کناہر کیا وہ شوخ کہ بستی ہیں زند کیا
کو شوہر جب تک کہ وہ ہر جین چہرہ
کھڑا رہ کر کار میں وہ خوش نصیب ہے
سب سے پہلے اس کے ایک دم سب گناہگار
آیا نہ آج تک کوئی لبیک جوابدار
عزت میں ان اشک عالم جو ہو سوتا
بہت کھانا کھا کی روشنی مانع و مہربان
ہم آفتاب ہم ہیں یا ہیں چرخِ صبح
پہلے پہلے نہ اگر گلستانِ جبرین
ایک دن ایک ایک ہو کر تو ہیں نہ کرہ

سب انچوم کر سناہ لہو شور و شر گئے
یہ بھی نہ سمجھو ہم کہ ہر اکہ سر گئے
آہو مریزار کی ہر کو چوس گئے
منہ نہ کرو یا جواب کہ ہر کوئی نہ کر گئے
تخلت کہو کی دہر کہ ہم چہر گئے
وہ بھی نہ پھر کر آئی جو لہو جہر گئے
لے لے کے خطا جو میری کئی نامہ سر گئے
مرت ہوئی کہ نہ سنا تھا کہ نہ گئے
شمسِ قمر نظر سے ہاری اتر گئے
داس میں انچو گئی امید ہر سر گئے
ہم چہر میں جو بیکہ یہ امان تر گئے
قاصد کو سفیر گئے نامہ بر گئے
جیسا ہزار بار چہر اور اتر گئے
نکاسیم ہر اور آواز ہر سر گئے
کیا اعتبار شام کو با سو گئے
ہم رہ شہر میں باغ سو چہر گئے
ہر چند تر عشق کو رہوں گزشتے

سب کا کیا کہنا ہے کہ ہر کوئی نہ کر گئے
یہ بھی نہ سمجھو ہم کہ ہر اکہ سر گئے
آہو مریزار کی ہر کو چوس گئے
منہ نہ کرو یا جواب کہ ہر کوئی نہ کر گئے
تخلت کہو کی دہر کہ ہم چہر گئے
وہ بھی نہ پھر کر آئی جو لہو جہر گئے
لے لے کے خطا جو میری کئی نامہ سر گئے
مرت ہوئی کہ نہ سنا تھا کہ نہ گئے
شمسِ قمر نظر سے ہاری اتر گئے
داس میں انچو گئی امید ہر سر گئے
ہم چہر میں جو بیکہ یہ امان تر گئے
قاصد کو سفیر گئے نامہ بر گئے
جیسا ہزار بار چہر اور اتر گئے
نکاسیم ہر اور آواز ہر سر گئے
کیا اعتبار شام کو با سو گئے
ہم رہ شہر میں باغ سو چہر گئے
ہر چند تر عشق کو رہوں گزشتے

این کتاب در سال ۱۲۸۵ قمری در شهر تهران
 در روز دوشنبه ۱۲ محرم الحرام
 در منزلت منتهی در شهر تهران
 در روز دوشنبه ۱۲ محرم الحرام
 در منزلت منتهی در شهر تهران
 در روز دوشنبه ۱۲ محرم الحرام
 در منزلت منتهی در شهر تهران

منہ پر رکھ کر تھوڑے سیلے لکھ کر
 مریب جو باقی آں قصہ میں لکھ کر
 ہم میں ہر کوئی جو بخار ہو گیا
 کہلا کر تھوڑے سیلے لکھ کر
 پچھلے سزاواران بیان لکھ کر
 اس میں ہر کوئی کا قصہ لکھ کر
 چوڑا لکھ کر جو بیان
 میاں کا کجا بیاض لکھ کر
 بڑی خوش خلق خوش لکھ کر
 کہیں کہیں کو صورت لکھ کر
 بیا لکھ کر

دھندہ پر ہر ایک کو لڑائی میں نام و نشان
 دے حسین جو جو فتنہ برپا کرے
 کچھ زمانہ میں ہر ایک کو کھڑے کرے
 سب گرفتار کرے اور نذرِ قتل کرے
 اور سب کا غارت کرے دیکھو یہ تیرے اور گزشتہ
 کھلی ہی جانتا تھا مراد تو تھی ہوا
 منسوب کچھ تو یہ چشمِ مروت ہے
 خاک آتی جو نہ نکلتی ہی ہوا
 زعفرانی کوئی جڑا پس آج کی موت
 اوکھان دار روئے تو سب پر انگلی
 مگر کہو ہوا ہر دوستان میں ہم ایک
 واکہ ہاں نہ کرے یہ پہچان میں کوئی

تم تو چو زکریا ترست دلمان کس کے
تم آفرین و خراج سے میرا جان کس کے
سیلاب شک کہ سون کا کس سے جزد کس
نابت رزمین آج ملک اپنے قول پر
دست خون زور و جبر کس کے قدم کس کا

[illegible]

غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے

جاسم بویا پڑھو پڑھو پڑھو شہر و شہار و شہر و شہار ہر کوئی کہہ دے کہہ دے کہہ دے حیران ہو کر تیری پریشان ہو کر دم تیرا مٹا دے تیرا مٹا دے بے نیل آج تیرا بے نیل آج تمہارے کمر و زینت ہر تھکان لکھ لکھ ہم شام میں آؤ شام میں آؤ تیرے سب کچھ بڑا غمناک ہو کر قلابہ بویا پڑھو پڑھو پڑھو سنگے سیریاں صدام در بیان ہو کر سیریاں و شہر و شہر و شہر غزاق راو کاٹ کر جان لکھ لکھ پسند ہو تیرے کیسے چاہاں لکھ لکھ منہ میں بول رہی تھی تیرا لکھ لکھ روباہ سنگے شیرستان لکھ لکھ	جگر پر چڑھ کر چڑھ کر چڑھ کر ہر کوئی کہہ دے کہہ دے کہہ دے تیرا دیکھ کر محبت سے نہ ہاں دیکھا تو تو کہہ دے کہہ دے کہہ دے اچان تو تو کہہ دے کہہ دے کہہ دے عشاق تیرے کو چڑھ کر چڑھ کر تیرا کہہ دے کہہ دے کہہ دے کہہ دے معلوم تھا کہ آج تو تو کہہ دے کہہ دے عشق تیرا ہر شے تیرا ہر شے ہر گھات پر چڑھ کر چڑھ کر چڑھ کر شہر ان کوئی سر کر رہا ہر شے عاشق تیرا کہہ دے کہہ دے کہہ دے دیکھی جو دست برداری ترک شہر کی مدت ہوئی کہ تیرے میں شہر میں کیسے رہیں آج پری میں چل رہے گرا تھلا دہریہ ہے تو دیکھنا
--	---

یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے

اس غزل میں سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 اس غزل میں سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 اس غزل میں سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 اس غزل میں سب سے پہلے لکھی گئی ہے

فرقت میں خوش نہ آئی ہیں میرا شہر	
گہر کے سونے کو کہہ جان لکھ لکھ	
کہہ کر تیرے کی مہر و قاتات آج کی	رواں کیا دھیل ہر قاتات آج کی

یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے
 یہ غزل سب سے پہلے لکھی گئی ہے

[illegible]

سب سے پہلے یہ بات یاد رکھنی چاہیے کہ
 دل کی حالت سے ہی جسم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی نفس کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی عین کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی قوت کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی علم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی حیرت کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی حیرت کی حالت بدلتی ہے

یار آہو یار آہو دل کو چاہیے اعجازِ خیر و برّ جو چاہیے دو لایب کا عالم لاؤرتے دینے حیرت جوئی حیرت کی ہر شکلی سخت انھیں تری و روح رواں ساتھ جوئی دن و رات سو روت نہانا کشتہ جوئی پوچھو نہ کوئی مجھے کہ فاصد کو کیا کیا دل کشتہ جوئی نہ موت کو گھنٹ لہو کو	یار مجھے خبر ہے نہ نامہ بر آئی بر خیر ہے پارسہ زخما و تر آئی خانی ہر ایک چشم کو اک چشم ہر آئی نا باب حایت گئی اور اثر آئی آہیز صحتی خون چھوٹ کر ہر آئی انہر باری بھی غیرت شمس قر آئی کچھ اپنی خبر ہی نہی وہ خبر آئی خالی کر و رو کر اگر چشم ہر آئی
--	---

دل پہلو میں جلتا ہر صاف کی طرح رند
 سینے میں ہی کیا اگر ہی نہ ستر آئی

برسوں میں مریا پار کیا خبر آئی رکھی نہیں سو کسی پر اگر آئی دوزن اس دل مجھ کو کیا خاک نسلی بوجہ ہر اک بات میں شکر نہ ہو صبا اللہ فہم جو وصل کے سامان رکھنا عزیز او سکورگ جان و زیادہ نہج و نمود و اندہ کہ شمع میں جہن باب بچے میں گنگار اگر ہم کو ہے تو خیر ہر میں کہ وہی بخیر ہے	دلت میں نوا و باد صبارہ پر آئی آندھی کی طرح آئی طبیعت جبر آئی خطا یار کا آیا نہ زبانی خبر آئی کچھ خبر تو ہر آج طبیعت کہ بر آئی لے شاد ہو دل مت ہر جان ہر آئی جو اتہ برو وصل کی ہے کر آئی کس کس سو اکیلا میں کہ عینہ بلی ہر خبر ہر طبع اگر عدل پر آئی کچھ بخیر و کی نہ تمنا ہے خبر آئی
--	---

جس راز سے وہ جانوسی صورت لڑائی
 کیا جسم کر آتا تھا کی طرح لڑائی
 نیت نہ تھی صحت و خود خیر لڑائی
 دیکھا وہ پہلو میں شکر و حیرت لڑائی
 کا خود میں پس او شب چیران لڑائی
 دوزن کا کوئی نہ تھا نہ لڑائی
 حق جوئی آہ و سدا کام لڑائی
 تنہا و گمراہی ایک میں لڑائی

کیا دل میں توئی ہر شک قر آئی
 دیکھا تو میرا تھا کہ شک قر آئی
 با افسوس ہوا دکھائی نظر آئی
 بائی تو دل میں نہاں نظر آئی
 ہر شے و قوت تری ایہ جگر آئی
 با افسوس نہاں اندر پریشانی لڑائی
 کیونکہ مضربِ حال نسیم ہر آئی
 دیکھی نہ میرا کہ عدم و وجود کی
 دلت کی ہر آہ و سدا کام لڑائی

دل کی حالت سے ہی جسم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی نفس کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی عین کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی قوت کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی علم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی حیرت کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی حیرت کی حالت بدلتی ہے

پیر کیمچی جو افسانہ بت دیکھو
 ارجاع یکدیگر میں جو مثل افسانہ
 ثابت ہو کہ خلوت خان وکی کو
 روحیں تھیں ہیں جو شب بیدار شیخی کی
 قاصد مجھ کو ہیں ہیں تری بات کا
 دل ہے رو نہ گیسو جانگر تیرے
 باہم ہر صحبت میں کس کو نہ
 سوچیں بھی بندہ آزاد ادھیکا
 لینا نہ ساعری کہ تیرے ہی عرس
 بٹکا کوئی غریب نہ صبر و شوق
 یان ہر گدا کو آکر مہی غلطی
 دنگا ترا جواب نہ اید دست خرب
 شتاق نہ طرب اسیری ہو تو اگر
 مر جا تا زہر کے دوا حصہ مختصر
 سجدہ ہو عاشقوں کا زبان چارست
 و شام ہر سخن میں ہو شوگر جو ہر قدم
 دل ضبط کر گیا مگر قدر وصلہ
 چارز کہ مکت رندان ہی عطا
 اندام غیب ہو مرا ہر طرح زار

لڑکا لڑکی کعبہ چار اسلام
 اصحاب بادہ خود ہم کو آگ
 میدان شہر کار کا دربار عام ہے
 دار السلام دوسرے کو چو کا نام ہے
 جس پر نور درخ زبانی چمک
 مرد و عورت لکھ نام ہے
 وحشی ہزار شہر میں کھلی ہے
 جس رنگ گل کا لالہ فانی ہے
 زاہد اگر شراب کا پینا تو ہے
 ہر محل شہر خضر علیہ السلام ہے
 چندا پر رشتہ کا ہو چکا نام ہے
 آگ جو قول تہادی ابی ہام ہے
 حسیا و دیکھ لینا بہرین یہ نام ہے
 انجام کار عشق بت سب نام ہے
 کعبہ چار دیکھ کر جو کا نام ہے
 وہ گفتگو کا طریقہ ظہر خام ہے
 اونی ہو سائیگی جتنا کہ جام ہے
 شہر شراب نصیب ہر نام ہے
 قتل نہیں ہے یہ نہ ملک کا نام ہے

ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو

ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو

ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو

ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو
 ہر کسب و کار میں جو کچھ ہو

[illegible]

<p>آج اہل کل کو کیا دعویٰ ہمیں کیا یہ دعویٰ ہیں کہ سر پرش جو مخماری کا کیونکہ ان غلام کو نہ سنا ہے نہ ہم بدو بارھیاں ہی جو ہوا سو دھردہ بہاری</p>	<p>شہر سے تو نہ زکریا شہر کی خون کی پتیا پوچھیں یا غریب کی ناروا نہ زوارا یا یہ نہیں کیا دیکھو اور تھاکو اس پر یہ تھاکو</p>
---	---

<p>بیش ازین رند خرابات خیمہ تو چند سنگے آب شیبے ہیں سپاہ کا لیسا کیے</p>
--

<p>سنی سرکشیاں غیر و سوار دیکھو زنگ و چشم فلک نے ہی نہ دیکھو ہنگ قول کہ جہان کی دندرو کا فخر خوشی رو بہمت نہوا ایک سے نصیحت فرست پادشہ ہر رتبہ کس طرح نہ پھیلا وہی مواہوس ہیں نگہی عاشق صادق دل تو کیا جان ہی کی نذر تری آتش</p>	<p>آج آنکھ کھلو کر سے تری ساری دیکھو سمنے ان آنکھوں کو جو دیکھنا نہ دیکھو سچے سورتہ سویدہ اتار دیکھو ایسے چار سدا گور نہار دیکھو تہ کہند تو تہنی تہنی جان فار دیکھو چاہنو واسے جو دو چار تہار دیکھو حوصلہ تو نہ خیری میں مہار دیکھو</p>
--	---

<p>لکھو سو تھکے تھو اقرار ہو سب برعکس قول سو فضل خلات آب کو سارو دیکھو</p>
--

<p>کڑھکی عمر غم و سچ میں بجا نہ دیکھو خدا کو غول ہیں کانو نہ خار دیکھو مڑو میں ہنگامی و جان پہ بجا نہ دیکھو سیخ ہر کو مضامین ابھی کہ تو ہیں</p>	<p>پوچھو کیا ہو مصیبت کہ گرفتار دیکھو مستیان کڑھ میں ہی تو ہو گرفتار دیکھو خوبی تو تو خیر اپنے گرفتار دیکھو راہ چلی جو مجھے دھار پہ تلو دیکھو</p>
---	---

بہشت سے تھکے تھو اقرار ہو سب برعکس
قول سو فضل خلات آب کو سارو دیکھو
کڑھکی عمر غم و سچ میں بجا نہ دیکھو
خدا کو غول ہیں کانو نہ خار دیکھو
مڑو میں ہنگامی و جان پہ بجا نہ دیکھو
سیخ ہر کو مضامین ابھی کہ تو ہیں
پوچھو کیا ہو مصیبت کہ گرفتار دیکھو
مستیان کڑھ میں ہی تو ہو گرفتار دیکھو
خوبی تو تو خیر اپنے گرفتار دیکھو
راہ چلی جو مجھے دھار پہ تلو دیکھو

بہشت سے تھکے تھو اقرار ہو سب برعکس
قول سو فضل خلات آب کو سارو دیکھو
کڑھکی عمر غم و سچ میں بجا نہ دیکھو
خدا کو غول ہیں کانو نہ خار دیکھو
مڑو میں ہنگامی و جان پہ بجا نہ دیکھو
سیخ ہر کو مضامین ابھی کہ تو ہیں
پوچھو کیا ہو مصیبت کہ گرفتار دیکھو
مستیان کڑھ میں ہی تو ہو گرفتار دیکھو
خوبی تو تو خیر اپنے گرفتار دیکھو
راہ چلی جو مجھے دھار پہ تلو دیکھو

کہ چنانچہ میرا کام تمام
 یا کہو بہ فراغت ہے فکر
 تازہ تر ہے میں سب اوشاؤں کا
 چیتھور پر وہ جان عاشق ہے
 اہم گیسو میں مرغ دل پر آسیر
 کیا کون دل پہ کیا گرتی ہے
 آج نصرت نہیں کر آئیں گے

دیر کیوں ہے یاد کرتا ہوں
 ہاں پروردگار کرتا ہے
 غم کیوں مجھے یاد کرتا ہے
 اوس پر ہی کات کرتا ہے
 کہ زمین ٹٹاٹٹا کر رہے
 جیسے یہ تجھ پر کرتا ہے
 تو حیرت انتظار کرتا ہے

دیر کیوں چھوڑا کرتا ہے
 ہاتھ پر زور دگا کرتا ہے
 غم کیوں جیسے یا کرتا ہے
 اوس پر ہی کاشا کرتا ہے
 گھر میں بیٹھا فلنگی کرتا ہے
 سینہ پر تختہ مار کرتا ہے
 تو خبر نہ انتظار کرتا ہے

مفتی اعظم پاکستان

کتابخانه عمومی

دین و دین پرست و دین پرست
 سن آئی خوش الحانیاں گسرخ چرخ
 خط گنگ پہ بوسنچ پہ نور کا پایا
 کافور کی بو آئی اگر عطر نکالایا
 کیا جاسیے کہ کیا دل عاشق پر نرنگی
 نکا رستہ اگر اسبہ کیا بوسہ لعل پر
 اوس کا کل شکر کینچہ جو لیا کوئی تار
 پیشی کا دھوا کہیں کل اس سے کیا
 کم بادبازی جو خن تار کی رشتا
 سرت پوچھاتی ہیں جہاں سرک نری

سوز و گریه کی آغوش بوسه کی
 رنج و درد ببولی اہل شریعت کی
 حیرت برسن کو ملی جائزہ حسن کی
 پوشاک جو کی قطع تو یہ آئی کھر کی
 ہر مار کی شوق تری بیاض حسن کی
 منو تریا اہل بیت شکی نہ مرن کی
 تحصیل رحمان تو عطا و حسن کی
 سنا ہوں کشتی آگ میں غلو تری کی
 میں تویم ملتے رونق ہر حسن کی
 سنی نہ ملی راست عزیزان وطن کی

والله اعلم بالصواب

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or a note, located at the bottom of the page.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse.

Handwritten text in the left column of the main body.

Handwritten text in the middle column of the main body.

Handwritten text in the right column of the main body.

<p>دو ہوتا ہو کس ریاض سے کیا یاد اور یاد</p>	<p>قائل ہیں جستجو کے مقدر ہیں تلاش کے</p>	<p>Handwritten text in the right margin of the table section.</p>
<p>یوین عمر اکدن گزر جائے گی ہندی چڑھی ہے اور تیرا ہے گی لمحہ بین سمجھاتا ہر جاوی گی جست ہے کام انہا کر جلسہ کی</p>	<p>نیاد و بان و کمر جاسے کی ہو کب تک چشم تر جاوی گی زیادہ ہواہ صل سے اشتیاق نہ نہ کہ ترا دل نہ ممکن نہیں</p>	
<p>Handwritten text at the bottom left of the table.</p>	<p>Handwritten text at the bottom middle of the table.</p>	

ہندوستان کا ایک عجیب و غریب ملک ہے
 جس میں ہر جگہ پر ہندوؤں کی آبادی ہے
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی

۱۰۵

ہندوستان کا ایک عجیب و غریب ملک ہے
 جس میں ہر جگہ پر ہندوؤں کی آبادی ہے
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی

ہندوستان کا ایک عجیب و غریب ملک ہے
 جس میں ہر جگہ پر ہندوؤں کی آبادی ہے
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی

ہندوستان کا ایک عجیب و غریب ملک ہے
 جس میں ہر جگہ پر ہندوؤں کی آبادی ہے
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی

سرادے کے قدم پر سے سر کا دروازہ
 کہیں ترغ قاتل راو گل ہا سے گی

نہ نبی جسے دوستی ہی تو ہے
 ساقیا شغل میکش ہی تو ہے
 بن پڑی جسے عاشقی ہی تو ہے
 ہم ہر آنکھیں لگے گل ہی تو ہے
 اگل رخ دوستی ہی تو ہے

رک گیا اوس پری سے ہی ہی تو ہے
 نہ رہا ہوش بخودی ہی تو ہے
 خدا محکب نمود ہوئی
 راہ پر آب کا اجار ایک
 وہ آذر وکی بتاؤں یک

ہندوستان کا ایک عجیب و غریب ملک ہے
 جس میں ہر جگہ پر ہندوؤں کی آبادی ہے
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی
 اور ان کی رسم و رواج اور عقائد
 اور ان کی زبان اور لہجہ اور ان کی

کھنکھاتی ہے ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی

کیا کہوں کس طرح گزرتی ہے میری زندگی زمانہ کشا ہے اور جس کے آتی ہیں قاتل سے افسی زلفت پار سے بچتا نکلے پڑتے ہیں آگ سے بچو مار زلفوں کی پرورش ہے	دلیں کو نہ یاد رہے کون سا ہے نام کیا آپ سے نکالا ہے یہی کہو شہ پارا تالا ہے اس گلاب امجد کو یہ وہ نکالا ہے نسکی زنجیر کا یہ تالا ہے سنے ان سو دیوں کو یہ تالا ہے
---	---

کس شہ حسن پر فقیر ہو سے
 رہ نہ کہ کیا یہ مرگ چھلا ہے

خواہ ہلا دیا سنگ مر مر ہے احاطہ سر آ رہا دل بکھر ہے کہ نہ کہ کوفت میرے دل پر ہے ایک اک بول علی قند رہے سر و شمشاد یا صنوبر رہے بخود می بیشتر سے اکثر رہے دلی مصان جان مضطر رہے دست اور سینہ شکستہ رہے شکر ہے شکر جو ہے بہتر ہے چاروں خشاک چاروں تہ ہے خاکساروں سے کیوں کہ رہے	اپنا محبوب اپنا دلبر ہے جسے بخیر دے دلیبر ہے حال درو جگ سے اتر رہے اوس کے دروئیں باکمال ہیں تمدد لہار کو کون طوبی ہے ہوش و دہر نہیں آتا ہے خلق سانس خلق مر و کو ماتم دل میں یوں گنتی ہے زخم ہر دل میں یا مگر میں داغ کیا کہوں تھے حال زخم جگر صاف رکھ دل کو ہم فقیر رہے
---	---

کھنکھاتی ہے ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی

کھنکھاتی ہے ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی

کھنکھاتی ہے ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی
 ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی ہنسی

[illegible]

[Handwritten signature: J. Edgar Hoover]

[illegible][illegible]

۱۱۰
 میری شوگون کا غضب طوفان ہے
 آتے آتے موت کو ہم مر رہے
 چونسیت کی نذر کافی سزا
 خون پہنچا ہم ترس کر کربلا
 غلک بھر لے کر پہنچا ہر پہلو
 تیرا سنا کس پہنچا ہر پہلو
 ۱۱۰
 ناویک کدھنچ بنیہ کس کس
 بین روان تار نظر رہن کس
 بیجان پر جیسے بازگیر چلے
 عمل اسے نذر نزل و دیو
 کے سنا کر چلے

زلیست کردن اپنے پورے کر چلے	نکتہ کنے راہ تیری مر چلے
لکایا کر زمین بھروسہ کی طرح سے بڑ	سناویر بندھی صدیش باکمال دوسے

[illegible]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse.

Handwritten text on the left margin, continuing the poetic or philosophical discourse.

<p>Handwritten text in the left column of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the right column of the main table.</p>
---	--

۱۱۱

Handwritten text on the bottom left margin, possibly a commentary or continuation.

<p>Handwritten text in the left column of the second table.</p>	<p>Handwritten text in the right column of the second table.</p>
---	--

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or signature.

فصل اول در بیان کلیات و کلیات

محفل ہوا شاعر کیا ہوا سدا کا

میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے

[illegible][illegible]

کتابخانه کتب خطی و نثری
مکتبہ اسلامیہ دارالافتاء
لاہور

بوی یوسف کو بدبو ہو گیا لاتی نسیم
 خوشگوار تہ اجبت کو کہ کنی پر فرادو
 یہ ہو یا حسن نہ ہو یا زور بخوشی
 عمر ہر ذمی و مشرق کو رستہ گندی
 نشے ہو عورت شادی نہا جو در دست
 وصل کی شیب بھی چاہس کہ حشر تک
 ایکس گلن بین کیا تو فرود عالم کو طبع
 چشم بدور نظر ہو کر نہ بین ویکہ سکا
 ہاتھ ہر پنجاہی و وساطت جو خاک ورنہ
 کیا سبب آپ کے تشریف نہ لایا کیا ہوا
 کیا تعجب ہو جو دو جام دل سے سبک ہوا

اور بتقدیر کو قابل کرم ہونا ہوتا تھا
 سچو عشق کا رستا اور سکی کرانہ تھا
 میری اعمال کی توبہ بھی کائنات ہی
 شے کے گنہگار سزا پس کی برات تھا
 ترا شمع کا ورق بزم خرابات تھا
 تب و دبیدار ہو نیند و جویہ رات تھا
 اسمِ عظم ترا میراں تری بات تھا
 فرد کی چیز تھی اشغ تری گات تھا
 پاؤں کو تارے گانگی کوئی گدات تھا
 رستے بند تو شکر کہ برات تھا
 کب مرزو حال پرستانی کی خدایات تھا

چار بناریست که جو چای سوکھوالی رهند

پیش ازین خاک کو تیلے کی کوئی ذات نہ تھی

برایکامنه چرتیرا حرم کاسا جسم پیاپی
شخصایین و در حوض جیاد و پیاپی
مجان غیر کیستنه و نگارایکاتو بگشتن کا
کسی جو در حوض لدا که کو چو گنزدار
کیا بر خوابی بیدار اکثر اوس بری نکو
میلا و بر خست نو عاری سیکون گلشن

خدا و راز او را نمی بیند و دست نیایا هر
تو بگو صبح تنگ آخر ستاری تو بگیا هر
صبح جنه کش خاک و انسان نیایا هر
سپایان جنه کا فردا تو را نیایا هر
کمر زنه غمرایده کو شینه بجایا هر
وطن بجلی گری و آشیان جیما نیایا هر

[illegible]

کئی عیالداروں نے بھی اس سے اتفاق کیا ہے۔

بوی یوسف کو بہر سو کیا لالہ نسیم
 خیز کھنکھاتے آجست کوہ کنی پر فرود
 یہ پہاڑ خندان ہو تیرا ہوا درخ ہوی
 عمر ہر پری و مشرق کو رستہ گندی
 شے ہو صورتا تصویر نہا حقیر دست
 وصل کی شب بھر تھی جس کی حسرت کد
 ایک گلشن میں کیا تو فرود عالم کو طبع
 چشم بدور نظر میر کو نہ میں ویکہ سکا
 ہاتھ پر چاچو و ساطت جو خاک ورنہ
 کیا سبب ہے کہ تشریف نہ لایا کیا ہوا

کہو یغیوب کو قافل کوئی ہونہا تھی
 سحر و شمع کا تارا او سکی کرکات تھی
 میر و اعمال کی قریہ بھی مکافات تھی
 شے کے گنجائی سزا پس کنی برسات تھی
 ترا قلع کا ورق بزم خرابات تھی
 تب و بدیدار ہو یغیوب جو بیلہ تھی
 اسم غظم ترا میر جان تری بات تھی
 فرسکی چیر تھی ایشوخ تری گات تھی
 پاؤں کو راتہ لگائی کنی گات تھی
 رستہ بند تھی شکر برسات تھی

در آن ششتری رفته که عالم و ملکات است
 همه چنانکه زمین زنده و جانداران است
 یکبارگی از آن بجز به سیاه رشت آریا است
 یونین آسمان قدر زیاده می خردت می
 بنیای و اگر دم هر تو به یونین آریا است
 سدا نصیب می خردت چو یونین آریا است
 کسی آینه دمی بر کین یونین آریا است
 سبب دهری را به یونین آریا است
 چارند آمدن من ششتری آریا است
 یکبارگی از آن بجز به سیاه رشت آریا است

[illegible]

شکل اختیار شد خاک و گلی و غباری
 چون فیض غفور شیل از آفت زوری
 صبح گشت ز یکایدم بهر بند آبی
 صورت آباد جهان بین تو کار آفرین
 یکسوی تصویر می صفت یکدلی
 از دامن چون صبح صدف و شکر
 روزگار نیست بر کار و بار و دلا
 رفت بدین کشتی با کوهی سار و رود
 پادشاه ملک دنیا عین غبار
 بخت و بداد و کجای و پیچیدگی

سر سبز چمن و باغ و بوستان
 از صفا و نیکو و خوشتر
 تا آنکه کافور و لاله و شادمان
 بیا که تلاش و زرق و برق
 همه جمع کرد و خورشید و شایان
 از شین و باغ و بوستان

ذکر خیر آتش پرورد زبان رستا ہے
 جبکو غش رستا ہے او کو خفقان رستا ہے
 زخم ہر آہا ہے پیا و سکا نشان رستا ہے
 تا ابد نام جوان مرد جوان رستا ہے
 ہر گھڑی و سوئے سعد و زیان رستا ہے
 کوئی خورشید چنانہ سونان رستا ہے
 او سکا شتاق ہر گاہ پر و جان رستا ہے
 نام ہر مرد کا دنیا میں نشان رستا ہے
 عقل کو تو بین کو پیش کمان رستا ہے
 سر و آند کو کہے ست خزان رستا ہے

کیا ہو یا رجو آئندہ سو نہاں چہاں
حسن اور عشق میں خریہ نہونی تیرنگ
اثر عشق رچو ترک محبت پر بھی
قول ہے پیرخان کا اسو سیا کورین
راستہ کہ تو بہیں بس فرخ رجا یونجا
روئے افروز محبت ڈاکو تیر آفتاب
سکودہ مغل حسینیت یوسف و عزیز
رستم نال کو احوال سو متا پر موت
اک پر نیو کو دیو نہی ہم مدت سو
رشد و ارستہ کہ کیا قید عشق سو خطر

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

[illegible]

ثابت بود و منور است بر سر منور
 آن بزرگوار و مجید و منور
 او را در فضیلت و عظمت و ریاضت
 و جود و کرم و بزرگواری و جود
 آن عالم گیتی و بی پایان
 آن جهان ز کس بیارزائی است
 و دل و اندر او کس بیارزائی است
 او را که خوب تر یا عالم بود
 یونیس و هر چه هستی عین او باشد

[illegible][illegible]

<p>کیا کام نیک و بد کر سبھی مرتد رہا۔ پھر کہہ گا اگر زبان نہ نصیبست نہ بند سب</p>	<p>کس دن زبان ات کو میری عادت تھی مرتد تو دین تر نشہ دیداران کر</p>
<p>یاری تری خباب میر کیب التما تھی قاتل گلی تھی ناگو تری کر پائنتی</p>	<p>لون سو عزت سب کیا آگ لگ گئی کس شب جہین قصور زوت نیتا</p>
<p>کس دن چہاری جان پنازل بانی کس تہین شہر نہدی کشاف خد تھی</p>	<p>کے کو جاتا کس یے نہ تاسو مرین</p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

حضرت حسن و حسین علیهما السلام
 شہید ہوئے جو کہ ان کے گزند میں نہ
 ہو سکتا تھا ان کے گزند میں نہ
 ہو سکتا تھا ان کے گزند میں نہ
 ہو سکتا تھا ان کے گزند میں نہ

استند زنی کیا ہو تو یہاں تک کہ
جان بھی نہ رہے کہ اگر یہ ہو تو یہاں تک کہ

نسبت پیدا کن نہیں دے دنا سو
 بچکے گا ہوا کے برس رنگ سحر
 اعجازِ سحر کا ہے دہشتہ رفتار
 قمری ہی فراموش کرے نعرہ یا ہر
 درینہ دیدار حسین سے کیا کر
 میں سحرِ اربابِ جان ہوتے گویا
 تکلیفِ نفس و نگاہ میں اہلِ طرح
 بیاری فرقت سے گزرتی ہیں لگ
 قمری نہیں ہندی جو ہے میں آپ جو باہر
 عاشق تیرا دنیا سے کیا تشہ دیدار
 جان میں ترانچہ مبارک تجھے مل
 دنا تو غزلِ لوح نے عربی گردِ پائی
 شل ہو کر اوزانِ نغمہ زبان گس گئی لیکن

دوست حسن میرزا کا بدلا نہ ہو جا
 شہ میرزا کی جو کراچی گزرتا رہا کہ
 بدلاؤس اسنا اس نے نہ کر لگا سیرا
 وہاں رہی یاد نہ ہو کہ تو شیش تیغ
 اس قدر نہ کیا کہ تو تپاں گم نہ رہا
 جان بس تو شیش تیغ نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 بہتر میرزا کا بدلا نہ ہو جا
 بہ سچی گئی ہرین کیا پانچ نہ ہو جا
 جی او شہ میرزا کی جو کراچی گزرتا رہا کہ
 گلشن میں بہاؤ نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 بیکار نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 بیٹھی ہیں الگ رہ گزرتا رہا
 ہو گیا مرا سنا جگل میں نہ ہو جا
 عاشق کوئی حرا ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 کہ نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 لب تر نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 سر پہ لگا اپنا تو گلشن کی ہو جا
 دشت میں اچا قدم اگر ہو جا
 ہرگز نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 نسبت دینا کہ تو نہیں وہ نہ ہو جا
 سچے کا ہو کہ تو نہیں وہ نہ ہو جا
 احماد میرزا کا ہے دہشتہ زخار
 قمری ہی فراموش کر تو نہ ہو جا
 درینہ دیدار حسین سے کیا کر
 میں خیر ارباب جان بہت ہو گیا
 تکلیف کفر نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 بیاری فرقت ہو گزرتا رہا
 تو نہیں نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 عاشق تیرا دنیا سے گیا نہ ہو جا
 جان میں ترانے مبارک تجھے مل
 دشت تو فراموش نہ ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا
 شل ہو کہ تو تپاں گم نہ رہا

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>Handwritten text in the top-left cell of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the top-right cell of the main table.</p>
---	--

Handwritten text in the central header row, spanning both columns of the main table.

<p>Handwritten text in the bottom-left cell of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the bottom-right cell of the main table.</p>
--	---

Vertical handwritten text on the right margin, likely a commentary or additional notes.

Vertical handwritten text on the right margin, continuing the commentary or notes.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a concluding statement or signature.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

میرا کوئی پتہ نہیں ہے نہ کون سا ہے
 دیکھو جس کو پھر نہ آئے کون سا ہے
 نہ ان کی آئی ہے نہ لگتی آئی ہے
 جو کہ تو نے نہ تو تو نے نہ تو تو نے
 میں ہی کوئی بھی ایک ماہ ستوئی جاتا ہے
 جو میری سر کو سلائی ہے کساوی جاتا ہے
 تو فانی تھی کوئی تیرے شہر میں جاتا ہے
 اور میری کوئی آتا ہے اور میری کوئی جاتا ہے
 یہ پتلا خاک کا کیوں آسمان پر آتا ہے
 یہ چرخ میری دہرے دہرے کھڑا ہے
 وہ رشک میری آسمان کو جاتا ہے
 جھک کر تو ان جھک کر تو ان جھک کر تو ان
 میں کیوں لگا تجھ کو تو ان کی کیا سنا ہے
 وہ میرا گلبدن دریا میں کر جاتا ہے

ہم چاہتے ہیں کہ کوئی ہو نہ ہو کامیابی کا
 کہ میری جگہ کس نے لے لی ہے نہ کوئی کامیابی کا
 جس نے میری جگہ لے لی ہے نہ کوئی کامیابی کا
 شکر کہ میری جگہ لے لی ہے نہ کوئی کامیابی کا
 کہ میری جگہ لے لی ہے نہ کوئی کامیابی کا
 عداوت و عین کم و بیش آتا عالم کی
 میری جگہ میں کیا برکت بندو ما کر
 عدم آتے ہیں آتا ہے کس کی ہستی تک
 نہ تو آتا ہے نہ ان کی کار کو دیکھو
 خدا کی نعمت ہو جو آسمان پر میری گلیوں
 نظر کرنا میری جگہ پر کہ وہ کوئی شہر
 اور حالوں کا اس کو کہ وہ میری جگہ پر
 ترا عاشق ہوں شہر قابلِ نظر رہتا ہو
 جاب جاب جاتا ہے مراکھ کی شیشی

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poem or providing commentary.

۱۲۴

<p>یگانہ زندگی تک میں عزیز واقربا اور رشتہ</p>	<p>محدین ہونی جیب جا کر نہ رشتا ہو نہ ناا ہے</p>
<p>کوئی جاوے میں ہر یوسفانی نہ ہر یوسفانی نا ایلگی کی آواز میری جو کہ میری جگہ ہے میری خبریں وہاں ہی تو نہیں جھونکے</p>	<p>مگر گیت گیت گیت گیت گیت گیت گیت گیت جیسے کہ آواز میری کی جیسے کہ آواز میری کی زیادہ ہر یوسفانی نہ ہر یوسفانی</p>

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poem or providing commentary.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or signature.

[Faint handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[illegible]

143

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

خدا کا اجر دے گا اور اللہ تعالیٰ کے فضل سے ہر کام آسان ہو گا۔

[illegible]

نشد چنانکه کمال الکبیر بود و کمال رسد

چونہ دایوس ریاضت کا صلہ غائب
 راہ پر گزرتا ہوں ہنر کا ساغر میں سلوک
 کس طرح ہنوز نکالیں تجھے جراتیری
 محل کنفی اچھلتا کہت پاسوی پیری
 جسکو دیکھتا ہوں زلفوں کا وہوداتی ہر
 خاک جنو تباہی سر پر ہے سے ظالم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>تو من در این دهر من بیدار و بیدار بگلی منی از سبزه زار من و چمن بر در و درخت من و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن</p>	<p>تو من در این دهر من بیدار و بیدار بگلی منی از سبزه زار من و چمن بر در و درخت من و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن درخت من و چمن و چمن و چمن</p>
--	--

Handwritten text on the left margin, continuing the theme of the main text.

آنکه در کمال عشق من
 آنکه در کمال عشق من

<p>همه اینا حال اینکو و کمالی چلیکے دم هر روز تو منی کی و کیکی خسته کو شوی چه چه چپ کو تا بورت کیکی ابرو و شادمانه عرو فاخته آنسو و شادمانه عرو فاخته مشتاق او کی با در کماله وقت من بنهار داده برق کی مانند او هم بر خاسته و لونی کھیں دل گلی نہیں تنی در تو منی چه او را و شو گلی</p>	<p>ایکس وہ ہے آکر چارو چلیکے دو دہائی چلیکے لگا تو چلیکے ہم سو کھیں میں نہ کو چلیکے تربت بہ صفت پھل چلیکے لوتج پر غیر ملا چلیکے بسے کچھ کھر و کھر و آو چلیکے آنسو و شادمانه عرو فاخته بیگانہ عارضہ من آو چلیکے اپنی طرفی بات من چلیکے</p>
---	---

Handwritten text on the left margin, continuing the theme of the main text.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a conclusion or additional notes.

یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی
 یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی

تیرے اگر گیتی ترکیب مرصع سوت ہی اس میں لاغری شریعتی مجھ کو شکل نہیں مچھائی شریعتی طاقت ضبط اگر تیرے میں لے لے جان دینی تو بہت سہل تھی شریعتی کسکے سینو و مچھلی بہ شان پارتی کب یہ عادت تری ازخروج ستم گارتی	تجھے میر نظر کیا نہ کوئی عالم من چو میری جیل کہ مرده جو سب باکر چاہو تو تم و ملاقات بہت تھی آہ کہ سارے قضا جان کو ہی کر دیا تھی قتل مظلوم رہا تو کونہ میر ورنہ کونسی دلوں تھی لاگ تری تو گارتی آفت چو دکھاتا ہی رہا وصل کو کبھی
---	---

عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی

یارب نہ یہ خبر میری زحیہ و پرکھنے نزلی یہ جاگو شہر و نہ ساز و سرکھنے وہ جتنا نہیں چو کہ سبکی خبر کھنے سینے پہ روک پڑے سو جہانک پرکھنے کاٹھن زبان اپنی اگر یہ خبر کھنے مقرر ہو کشین گو اگر کی پرکھنے کیا کیا نہ خال و خراج محبوب پرکھنے تہیاری بند پیر میں اتو کرکھنے جسے زبان بھل کسی بات پرکھنے نیت دست مہر و عاکا و شریکھنے	منتظر میری زشتی سو پرکھنے ہو کہچ اس تمام سو کو کرکھنے ممکن نہیں ہر ایک پہ راز کرکھنے خالی نہ جاسے دار و روی کا یارکھنے افشای ز عشق میں ہیں سو قبا کھنے صیاف و یہ لکھو میری باندی بال و پرکھنے حسن و جمال یاد کا عالم ہوا و چندکھنے زائش ہو میں ز بدن ہی بالکل ہر آئینکھنے ہر بار نام بار کو رشتا ہوں سرجکھنے مقبول و تہاب ہو و خیر طلبکھنے
--	---

یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی
 یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی
 یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی

یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی
 یارب عالم من
 چو میر و زنده گشتی
 عمر و روزگار من
 چو میر و زنده گشتی

ہم جس سے تیرے کسب و کسب سے پہلے
 اور تیرے کسب و کسب سے پہلے
 تو کو تو تیرے کسب و کسب سے پہلے
 ترک عشق اور تیرے کسب و کسب سے پہلے
 کفر کو تیرے کسب و کسب سے پہلے
 کہہ کر تیرے کسب و کسب سے پہلے
 دیدہ سوزن میں ہی ہر تیرے کسب و کسب سے پہلے
 کہ ہے جس سے تیرے کسب و کسب سے پہلے
 ہاتھ پاؤں تو تیرے کسب و کسب سے پہلے
 سب سے تیرے کسب و کسب سے پہلے
 باغ میں اور گل تو تیرے کسب و کسب سے پہلے
 باغبان و شمع ہے تجھ میں رخصت
 و صحن کی شب بھڑکی اور شمع تو
 بن جگمگاتے ہیں سر ہی گندہ چکا
 کوہ و صحرائی ہی و صحن تو تیرے کسب و کسب سے پہلے
 نل یا ہے جان ہی گرو کار جو
 خفت رسوائی جو سیرامی میں ہو
 سکتے تیرے کسب و کسب سے پہلے
 نذر و زور سے جھڑجھڑا کر

سب پر چاہیے آپ جو فرمائیے
 کہتے ہیں یا سب سے بڑا ہے
 شہب کو بھی انکے کرم فرمائیے
 کہہ کر کہیں کہیں گل کہائیے
 جوئی جوئی بن شیر کہائیے
 سب سے بڑا ہے نہ زار نہ کوار
 زخم سے تھکے اگر دیکھا
 باغوض سکا خدا سے یا سب سے
 شکل آسان ہو مری جاہ آسب سے
 اب تو صورتہ آنکر دکھا
 خون میں سے تجھ کو نہا سب سے
 آشیانہ بان سے بچا سب سے
 ارس سے تھکے اور تجھ کو برا سب سے
 آئینہ آسب سے اب نہ کا سب سے
 دشت دل اب کہہ کر کہ سب سے
 کیا کہو گے یاد لیتے جا سب سے
 خواب میں حور ت مجھ کو دکھا سب سے
 اب تو پردہ خوں کا اٹھو سب سے
 آج چکر او کو گرنے آسب سے

[illegible]

شکستہ ہوئی
 نہ ہو تو میں جین فزون کہ اس کی
 و کسٹم ہو یا تو اگر کہ راج
 ہمارا لڑا کہ ہم دام جا تو سیکھا
 و شستہ کو راہیں ہستہ بیاہ
 کہن جو تہا کھینچا تو را شون
 لاوت کہ کھانہ تو رزق بیاہ
 ہنگام کہ تو را کہ گئے ہشتہ کا فصل

[illegible]

کے لئے جو ناز و غضب پر مشتمل ہے
 کہیں کوئی اور اس پر ہنس نہ لے
 بہترین کو اس سے پہلے ہی کہیں
 دیکھ لائی رہے غیب پر نشان
 اور غلط کو خیال میں نہ لے
 جیتے بغیر غیب پر نشان
 کی جاساں ہاتھ پر برس

یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے

جب یہ گانے کہیں گے
 کہ یہ گانے کہیں گے
 کہ یہ گانے کہیں گے
 کہ یہ گانے کہیں گے
 کہ یہ گانے کہیں گے
 کہ یہ گانے کہیں گے

دیوانہ قدیم مولیٰ کیا سیری قدرت رند
 پریمان می نمی ہیں سلیمان ہستہ سنے

ہر پہر و خرم زل می خواہی کہ
 گردن سے میری خنجر فروزہ کہ
 پشت ہتھوڑوں میں ہلک یار کہ
 طبع شکستہ چاہت گلزار کہ
 چہرے پر داریا رکھی تو اس کے
 یہ ہی تھرا ہی انہی گنہگار کہ
 بوسہ کسی جہادس محل خیار کہ
 ہلہلوں کا تیری سایہ دیوار کہ
 آنکھوں پہ لیلیوں نے قدم باریک کہ
 سب آجکے عیادت بیمار کہ
 سرورہ ہوشیہم زگر بیمار کہ
 آخر کو انتہا بھی تو کر دیک کہ
 جلتے ہیں زری سایہ دیوار کہ

یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے

۱۲
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے

یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے
 یہ تمام گانے پہرانی تھیں
 جو ان کا زمانہ پر ہوئے تھے

افسردی کسای باز از مهر حسن
 ز روی خنجر چو گبر و مسلکمی باز گشت
 غنچه رخسار او برده برین او پند و دلیه
 سر زین لوگوں دولت و دنیا کو سطل
 روز قیامت از آبی مجبور و کواشکل
 جو چای چرخ کرے غل پر یہ یاد رکھ
 شیخ کباب پر بطے کو چرخ شتاب
 کرتا و نیک و بد کی برابرہ پرورش
 مجنون عشق کو ہے بحث چند و خطو
 و فرخ میں پیچیدہ جگہ چاہے پشت میں
 اک ماہ چارہ کے تصور میں جمع ہو
 آتر کہم چرخ سبز آسپ کوئی یار
 و دافتر نوید کو دتا چون کرے یاد
 کر تو میں پانی رخت لکڑا کر ان سجون
 سو حاجیان کعبہ نہیں حج نصیب
 ستر ہیں اتو شاہ نشین نہیں وہ فقیر
 پشاور گناہ نہ باندہ اپنی بیست
 اصل نہیں میں میں تیرو جائے گفتار
 عاشق چون نہ یاد یار کا قصیر وار

یوسف کو تو تلاش فرما کر لے
 روح قوی ہو کاغذ و نیرا کر لے
 چہ از کاغذ ہو عیسیت کو لکھ کر لے
 کنون کی طرح لکڑی میں چمک کر لے
 دعدہ کر دہ شکر کا دیدار کر لے
 اکدن خبر کا بھی ہو گنگار کر لے
 ساتی از کفر و دوسے پھوڑا کر لے
 دان ایک تہہ جو گل رخا کر لے
 ہے حکم شرع مردم شیار کر لے
 یہ اختیار ہے مروتا کر لے
 کیا خوب شغلہ و شتاب کر لے
 پھونکے فقیرے سایہ دیوار کر لے
 در کے لیے کہی گلیں دیوار کر لے
 کیا در تہہ ہے سنگ دیدار کر لے
 ہم جا میں طوت کو چہ دلا کر لے
 محتاج تو جو ساید و نور کر لے
 کشتا جو راستے میں گرینا کر لے
 یوں جنہیں بہت ہی من کر کر لے
 جو چاہے حکم دیو و کشتا کر لے

حضرت اس کا نسخہ کتبہ
 نیکی کا نسخہ کتبہ
 بیاد و نور و دیر و کبر و حسن
 بیاد و نور و دیر و کبر و حسن
 بیاد و نور و دیر و کبر و حسن
 بیاد و نور و دیر و کبر و حسن

سر پہ چرخ لکڑی میں کین ہوا کر لے
 سر پہ چرخ لکڑی میں کین ہوا کر لے
 سر پہ چرخ لکڑی میں کین ہوا کر لے
 سر پہ چرخ لکڑی میں کین ہوا کر لے

۱۱۱

نہ ترک آتش کدہ و گول جام
 نہ ترک آتش کدہ و گول جام
 نہ ترک آتش کدہ و گول جام
 نہ ترک آتش کدہ و گول جام

لکھنا کتبہ کتبہ
 لکھنا کتبہ کتبہ
 لکھنا کتبہ کتبہ
 لکھنا کتبہ کتبہ

دل میں چھٹاپا ہو جانے کی وجہ سے
کیا کہتا ہو میرا جسے قتل کر دیا
کیا کہتا ہو جس کی پناہ میں آ کر
انکسیر ہوئی جس میں تنہا و مریوں
آخرا رحمت میں اچھا جس کا چار
جانیر میں یہ کہیں نہ آزاری فرقت
تا شیر کہہ چکے تیرا دل دیکھنے سے
اور تاجہ میں موت کیلئے فرستے نہ ہو
اور تیرے میں ان خیمہ تو بیان دے میں کہ
رہو کہ خبر سے یہ میری عشق اچھا
تیرا سب کا شیت ہے ہر اک آئینہ
اوس بت کو اثر ہو کہ اس غرض
سوتا ہو اسے اڑھ کر وہ گلبدن گھر
جب یاد کیا ہے تجھ کو غیرت شمشاد
اور دل بہت تیرا کہہ یہ کیا تو نے
خدمت حق جو شوق نہ دیکھی پس
کہ ایک ہو دیکھتے ہو جو حضور ہیں
دیندار ہوں عزت میری رکھنا تو ابھی
کیونکہ نہ کہ وہاں کی کرتی نہ شام

اب جانکو رو کر کوئی یاد لگو سیتا ہے
 اگر جان جو میری آفر کا خدائے
 توبہ نہ دے تو مجھ سے میں روٹا ہے
 دوست سنبھالو گے کوئی کہ میرا ہے
 فلانی میری حکمت تو پوری جانتا ہے
 بیمار اسی طرح سے نیو ہون چھوٹا ہے
 پورے بچے جو کہیں کان میں غنائی کرتا ہے
 تلو اور لگا شوق ہی میں نہ کہ پیرا ہے
 زلفیں نہیں صائب ہیں یہ پیرا ہے
 تم آپ جاؤ محلو کیا کے حواسے
 خجل میں لگی آنکھوں کی جی چاہے
 اوزار دل عرش سے ملے تو بلا ہے
 قربان کو تیرے مری کی پوشا ہے
 بہرہ ور ہیں آنسو و سوخا میں شہا ہے
 اسکی ہی مرضی زخم جابر ہو اسی آئے
 عہد یاد کیسے ہمارے جد حواسے
 یا رب طر حصار میں کن آنجو کو دلا ہے
 دل پر لگیا میری کہبت لب پر کیا ہے
 اجزا میں یہ علم میرے کے واسے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

MEMO

اور عین ابھی اس سے منہ نہ اٹھایا تھا کہ
 ایک اور آدمی اس کے پاس پہنچا اور اس کے
 ہاتھ میں ایک کھوکھلی سیڑھی دے کر فرمایا
 کہ اس سے لڑو۔ اس نے اس کی بات نہ مانی
 اور اس کے ہاتھ سے اس کی سیڑھی چھین کر
 اس کے سر پر مار دی۔ اس نے اس کی بات نہ
 مانی اور اس کے ہاتھ سے اس کی سیڑھی
 چھین کر اس کے سر پر مار دی۔ اس نے اس کی
 بات نہ مانی اور اس کے ہاتھ سے اس کی
 سیڑھی چھین کر اس کے سر پر مار دی۔

[illegible]

ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے

<p>شکر گزاری جاتا رہیں شکر شکر</p>	<p>بہار ہر لمحہ کہہ رہی تھی جیسا رہی</p>
<p>خوش فہم نہ رہی ہر لمحہ ہر لمحہ</p>	<p>خاک سے میری اوگا کر تے ہیں شکر شکر ابھی</p>
<p> نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے حاکم کو تلب تھا کر کے کیا ملا عسکر رض مدعا کر کے خاک اوس در کی اور فیض شکر حق اسیری کا نیری او صبیاد پاس دین کفر میں بھی تہا محو ترک طلب قبول مطلب ہے گور میں بھی جگایا زندون نے مسجد دم و نفعال حیا جان سے تیرا اوبت اداسے شکر کیا پایا شکر نے نام عقدہ کشا ہون وہ طائر اور تہا ہے صیاد شان روح الہی دکھا کر بھی جبر میں تھی کہے امید بحر ہوا غیبر رنج خاک قبول </p>	<p> نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے دیکھ اس آئینے کو عفا کر کے بات بھی کہو فی انتظار کر کے جاٹ جانیت شفا کر کے جاؤں گا دام دام ادا کر کے بت کو پوجا خدا خدا کر کے بیٹہ رو ترک مدعا کر کے حشر سر پر مرے پا کر کے خود پشیمان ہوا دعا کر کے طاعت فرض کو قصا کر کے گرہ زلف یار دعا کر کے صدقے سہر پر مرے پا کر کے لب بجز نہ نما کو دعا کر کے رات کلائی خدا خدا کر کے سچے اور ہر نما دعا کر کے </p>

جان کی ہر جگہ سے کہہ رہی
 گل کو جلتے سے کہہ رہی
 نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 اوس سے کہہ رہی تھی جیسا رہی
 سب سے کہہ رہی تھی جیسا رہی
 عذر سب سے کہہ رہی تھی جیسا رہی
 سفیرت خواہ ہوں خاک کر کے
 کیا کجا اخصہ فریب سے رہی
 ۵
 غن و شاق اس خاک کر کے
 سچا جلتے میں دم کو غن و شاق
 اک صدی تیرے بیٹا کر کے
 غن و شاق میں دم کو غن و شاق
 کس کا پر ہو شام میں دم کو غن و شاق
 غن و شاق میں دم کو غن و شاق
 غن و شاق میں دم کو غن و شاق
 غن و شاق میں دم کو غن و شاق

ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے
 ہرگز نہ کہہ دوں کہ میں نے تم کو کبھی نہیں دیکھا ہے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible]

اچھا لڑکا نہ کھائے تو اسے بھڑکائی
 مقرر نہیں ہے۔ مگر اس کی بوجھ گئی
 مرگیا تو یہی میری غونہ گئی
 خاک ہی اور سکہ کو کچل نہ گئی
 آلب اور جیتو نہ گئی +
 لب شیریں کی آرزو گئی
 محنت زراعت مشک بونہ گئی
 جسے تگے کل سکے تو نہ گئی
 شکر کرتا ہوں آبرو گئی
 نارسا آہ نا گلہ نہ گئی +
 پر تری گچی شعلہ بونہ گئی
 جیب سے عادت رونہ نہ گئی
 کب فطرت میری چادر نہ گئی
 تیری بد خو یہ جیل نہ گئی
 بات سے طرز گفتگو نہ گئی

رشک نہیں ہو گیا افروز
 سر پہ تیری ہے گوشت و پوست
 نہ چھپا جسے کو چہ متاں
 تب تک میں جو شہنشاہی
 حوتے دم تک تری شہنہ
 جو نہ چاہا کیا میں تادمِ مرگ
 مرگیا پروان سے پہلے
 تیز و تو بھی ہے نسیمِ مرگ
 اشک بن گئے وقتِ فحش
 سینے تک اس کے پہرے لٹی
 شہل پروانہ جگہ خاک پہ
 نہ چٹی جسے خوش جامہ دہی
 لبِ رشید ہوا لٹی میں تری
 جب نہ تب کن نہ کی باز کیا
 ہر مہر شہر عاشقِ انہ کے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۳۵
 چلاداد فخریہ کے لئے
 خیال میں جیسی نہیں کہ
 غم رات میں جاگا جیسا کہ
 دہشت و ترس و خوف کے
 ہر طرف سے جیسا کہ
 جیسا کہ گلی گلی کے
 قلم کے رن کا رن کے
 غم کے رن کے رن کے
 پون کا رن کے رن کے

وہ پری سہیلے میں اوتاری زلف	
جوسلیان تلک کہو نہ گئی	
قرار دیکھ ہوا اضر کے پہلے	وہ صفت کر ڈکوا چاہے کے پہلے
طریق یاوے شرم و حجاب کے پہلے	حیا کو پری میں رخ برف کے پہلے

۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴

Handwritten notes at the top of the page, including "کتابت شد" (Written) and "کتابت شد" (Written).

اولی باب یک کہ ہو رہا ہوا چاہتا ہی	کرتی دور میں تو کتاب کو نہیں دے گا
اور ضبط کر ضبط آہ و فغان کو	تو کہیں نہ دے رہا ہوا چاہتا ہی

<p>شان سپہ تیری کبریا کی طالع بیٹے نارسائی کی بخت برگشتہ نے برائی کی او نگلیان خیمہ خانی کی رسم اوہ جامی آشنائی کی آرزو ہو اگر رحمتی کی مزاج رنگت ہو روشنائی کی سلطنت جوڑ کر گدائی کی سرخین یارگی کھائی کی انتہا ہو گئی صفائی کی قلمی کس جاسے پارسائی کی اور صورت متی صفائی کی نصیر تو کس کی رہنمائی کی گوری گوری تری کھائی کی سیر کرتا ہوں میں خدائی کی کھشیں جن کی صفائی کی</p>	<p>بست گیران آرزو خدائی کی نہ پہرہ پہنے نہ پاؤں تنگ اونٹ کے یار رشتہ سے پر گیا اگر جو خرمن کی بین چھلیان پانچوں جو یو میں سے بیو فاسد ہوں موت آج سے قید میں صیاد لب لعین کی کو صفت نکون تیرے کرچے میں بادشاہ ہوں نہ ولایت اور اسل اسل رنگا رنگ کہیں ہوں پہنیں دیکھتے اوس منجھے کو گر و اعلا نفاک ہو کر نکالا اوس کا غبار ہو بلا ہنگامہ آپ پرتا ہے وہ دم ہے یا سمن خدایوں میں کاسہ زانو کا جام جسم ہے مرا خط کو منہ دے کہ آج اوس گل</p>
--	---

Handwritten notes on the left margin, including "بزرگ کا جی" (Great man's heart) and "بزرگ کا جی" (Great man's heart).

Handwritten notes at the bottom of the page, including "کتابت شد" (Written) and "کتابت شد" (Written).

عین فرق کیا اصل یا کپی سے
تیار کر تم تیار ہو کر

[illegible]

بار بار کہتے ہیں کہ میں بھرتا ہے دو روئے
تو اب روکا کر موعا ہے پانچ روپے

بر ترازو صورت طوبیاء بلند ہے
 کچھ شاخ گل جو وہ قدر غما بلند ہے
 سید ہیں خاندان بہار بلند ہے
 راحت ہوں میں دماغ تمہارا بلند ہے
 بل سے بھی آب وجود دیا بلند ہے
 جو دو آہ بلبل شید بلند ہے
 قامت کشیدہ لکبت بالا بلند ہے
 شمشاد جو تری وہ سرا بلند ہے
 گل و ہر شاخ نرگس شہلا بلند ہے
 ہے ہر لب آہ نہ نالا بلند ہے
 ہفتون بخار و ہر صحر بلند ہے
 اک حلقہ جانی خضر مہیا بلند ہے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

<p>اگر کسی کو جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ</p>	<p>اگر کسی کو جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ</p>
--	--

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

<p>اگر کسی کو جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ</p>	<p>اگر کسی کو جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ جو کہی ہو کہ</p>
--	--

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

اے دوست! کہ تو کوئی عجب آدمی ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے

<p> شہت پر تو جو سیاح اپنی سرور و ندر کی چاندنی سے کیسے یار تو جو صبا کی پر بکری شش گریہ پر تو جو صبح کی کیمیں کاغذ تار سے لہر تریں جو پریشانی کا گھاگھا ہنصور سوچ جو تار گنگ جان پر گھوڑا سواری تیر کو کراتہ تو لگہ الی ہی منہدی اوٹنے سر پرانی رانی تریں رافت سحر نہیں سینو و میدان آیا نہ کچھ عاقبت اندیشی کا دل لگا بیٹھے ہیں اس قاتل خوشخوار و عجم کوئی چاند سیاحی آؤ جو بلوں پر خجے رہو کہ عاشق و شہید فکر سہاوی ہیں اوٹ </p>	<p> ہم تر تو دیں سے سیاح و شکر جو ہے شہت پر تو جو صبا اپنی سرور و ندر کی چاندنی سے کیسے یار تو جو صبا کی پر بکری شش گریہ پر تو جو صبح کی کیمیں کاغذ تار سے لہر تریں جو پریشانی کا گھاگھا ہنصور سوچ جو تار گنگ جان پر گھوڑا سواری تیر کو کراتہ تو لگہ الی ہی منہدی اوٹنے سر پرانی رانی تریں رافت سحر نہیں سینو و میدان آیا نہ کچھ عاقبت اندیشی کا دل لگا بیٹھے ہیں اس قاتل خوشخوار و عجم کوئی چاند سیاحی آؤ جو بلوں پر خجے رہو کہ عاشق و شہید فکر سہاوی ہیں اوٹ </p>
---	--

<p> جسم سو جان چھپے جو یہ گوارا اسکے رنڈ پر خیال رخ و لہار نہ دم بہر جو ہے </p>	<p> دام بیلے کر ہر سیاح و شکر جو ہے بون لگا لاتی پر وہ آنکھ دل عاشق کو پر وہی جوش شون گدگد گئی فصل سبا طوق و بیکر کا غل اپنے میں منہ انون میں دام لہنت سر ملانی کا کہیں کیا احوال تری لہنت میں نہیں ہے نہ تار تیک </p>
--	---

اے دوست! کہ تو کوئی عجب آدمی ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے
 جس کی ہر بات میں ایک نیا عالم ہے

کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد از آستانہ گریخت نہیں چھوڑے

<p>راہ کیا سکر ہی ہر تکیہ کی تباہی کی دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہا کر کھانے عاشق پر تیرا دجست کیسی بڑیاں چڑھتی ہیں ہر ہوشیار تو میں کہہ پھوٹتے ہیں لگا اپنا چہرہ کر سب سے جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا بال جاتے جو تہ میں ہی طرح دیتا تھا ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو دیکھو جسکی تسمین ہزاروں نقشے تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو اور</p>	<p>بہت کو کیا ہو صانع تر و ضحمت کیسی پیار کیا ہو ہر تکیہ کی تباہی کی استو بہ یاد نہیں تھی تیری گرت کیسی آج پھر کی ہی تپ چڑھت کیسی سانس نہیں کی ہی ہلکت نہیں صحت کیسی بغض نہیں ہوا اس تپ کو عدوت کیسی درگزر اب نہیں کہ تو قہر و تکیہ کیسی سلب کی عارضہ چڑھت کیسی کی ہو سرکار میں بندو زرقاں کیسی خیر ہو چاہی و مد سے دولت کیسی کیسی تصویر یا صانع قدرت کیسی دیکھو درگاہ میں ہوتی ہی زیارت کیسی</p>
---	--

جسے نام تو کہی وہ شہ خوبی اسے رند
 جان تک دیدن و خوشمت و دولت کیسی

<p>ایک ایام میں جس کی ہلاکت کی قاصد جواب ایک ہر خاک کا لایا بھیر جان کی دم میں گریں تو عجب کیا</p>	<p>ادب و نگاہ کو کسی امر کی سے درگزر میں آتا تری نہ رہی سے بدتر ہے مراحل چراغ حوری سے</p>
--	---

۱۲۶

کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد از آستانہ گریخت نہیں چھوڑے
 راہ کیا سکر ہی ہر تکیہ کی تباہی کی
 دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہا کر
 کھانے عاشق پر تیرا دجست کیسی
 بڑیاں چڑھتی ہیں ہر ہوشیار تو میں
 کہہ پھوٹتے ہیں لگا اپنا چہرہ کر سب سے
 جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا
 بال جاتے جو تہ میں ہی طرح دیتا تھا
 ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا
 کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم
 تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو
 دیکھو جسکی تسمین ہزاروں نقشے
 تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو اور
 بہت کو کیا ہو صانع تر و ضحمت کیسی
 پیار کیا ہو ہر تکیہ کی تباہی کی
 استو بہ یاد نہیں تھی تیری گرت کیسی
 آج پھر کی ہی تپ چڑھت کیسی
 سانس نہیں کی ہی ہلکت نہیں صحت کیسی
 بغض نہیں ہوا اس تپ کو عدوت کیسی
 درگزر اب نہیں کہ تو قہر و تکیہ کیسی
 سلب کی عارضہ چڑھت کیسی
 کی ہو سرکار میں بندو زرقاں کیسی
 خیر ہو چاہی و مد سے دولت کیسی
 کیسی تصویر یا صانع قدرت کیسی
 دیکھو درگاہ میں ہوتی ہی زیارت کیسی
 جسے نام تو کہی وہ شہ خوبی اسے رند
 جان تک دیدن و خوشمت و دولت کیسی
 ایک ایام میں جس کی ہلاکت کی
 قاصد جواب ایک ہر خاک کا لایا
 بھیر جان کی دم میں گریں تو عجب کیا
 ادب و نگاہ کو کسی امر کی سے
 درگزر میں آتا تری نہ رہی سے
 بدتر ہے مراحل چراغ حوری سے
 کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد از آستانہ گریخت نہیں چھوڑے
 راہ کیا سکر ہی ہر تکیہ کی تباہی کی
 دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہا کر
 کھانے عاشق پر تیرا دجست کیسی
 بڑیاں چڑھتی ہیں ہر ہوشیار تو میں
 کہہ پھوٹتے ہیں لگا اپنا چہرہ کر سب سے
 جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا
 بال جاتے جو تہ میں ہی طرح دیتا تھا
 ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا
 کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم
 تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو
 دیکھو جسکی تسمین ہزاروں نقشے
 تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو اور
 بہت کو کیا ہو صانع تر و ضحمت کیسی
 پیار کیا ہو ہر تکیہ کی تباہی کی
 استو بہ یاد نہیں تھی تیری گرت کیسی
 آج پھر کی ہی تپ چڑھت کیسی
 سانس نہیں کی ہی ہلکت نہیں صحت کیسی
 بغض نہیں ہوا اس تپ کو عدوت کیسی
 درگزر اب نہیں کہ تو قہر و تکیہ کیسی
 سلب کی عارضہ چڑھت کیسی
 کی ہو سرکار میں بندو زرقاں کیسی
 خیر ہو چاہی و مد سے دولت کیسی
 کیسی تصویر یا صانع قدرت کیسی
 دیکھو درگاہ میں ہوتی ہی زیارت کیسی
 جسے نام تو کہی وہ شہ خوبی اسے رند
 جان تک دیدن و خوشمت و دولت کیسی
 ایک ایام میں جس کی ہلاکت کی
 قاصد جواب ایک ہر خاک کا لایا
 بھیر جان کی دم میں گریں تو عجب کیا
 ادب و نگاہ کو کسی امر کی سے
 درگزر میں آتا تری نہ رہی سے
 بدتر ہے مراحل چراغ حوری سے

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

<p>نکستہ جنت مسجود بلبل گلزار جوار سے یہ ہے پیر پانی چھستہ تواریخ جوار سے نوری آئینہ کو چھستہ یہ گیسو بار جوار سے کریمہ جنتیں جن پر کیا رجا جوار سے بوساں تار گریبان تک ہر یکا جوار سے نہ بخور جسم دعا کبھی نہ کر جوار سے نکھر از قیدی کو جس رستہ کار جوار سے یہ پسینہ نہ تو اسکو گرا دیار جوار سے لکھ ان مہیوں کو نہ تو آشوار جوار سے ہمارے قتل سے باز تو اوغور جوار سے نکھر سر مند عیسیٰ ال بیار جوار سے جو داء بہت ہے چرخ کوخوار جوار سے نکھر چاہو سی جیسے اعیار جوار سے</p>	<p>سہا ہون چھستہ پیر پانی جوار سے یہ ہے پیر پانی چھستہ تواریخ جوار سے نوری آئینہ کو چھستہ یہ گیسو بار جوار سے کریمہ جنتیں جن پر کیا رجا جوار سے بوساں تار گریبان تک ہر یکا جوار سے نہ بخور جسم دعا کبھی نہ کر جوار سے نکھر از قیدی کو جس رستہ کار جوار سے یہ پسینہ نہ تو اسکو گرا دیار جوار سے لکھ ان مہیوں کو نہ تو آشوار جوار سے ہمارے قتل سے باز تو اوغور جوار سے نکھر سر مند عیسیٰ ال بیار جوار سے جو داء بہت ہے چرخ کوخوار جوار سے نکھر چاہو سی جیسے اعیار جوار سے</p>
---	---

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poetic or religious theme.

<p>نور خیر محبت و کرم دل بزار الفت میں یہ سوچا ج دیگا رند یہ بیار جوار سے</p>	
<p>نظر آتا ہے وہ نیز خدا خیر کرے ہر کسی کی صحبت نے بنایا کافر ٹوپی ہر گوشہ ہر دیو شائی او نے میں ہر اوٹوٹو لگی ہر آدھ گھبرا</p>	<p>ہر کسی پر نظر یار خدا خیر کرے ہر پہننے پڑے نہار خدا خیر کرے ہر کہنی میان سو تووار خدا خیر کرے ہر کردار دل بیار خدا خیر کرے</p>

Handwritten text on the right side of the lower section, continuing the poetic or religious theme.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or signature.

آج جس گلی کو ہنسا کر گیا	عجب اپنے بہت سنا پید کر گیا
دہم دیر آپ بہ کس طرح عالم اپنا	آئینے میں تو خدا کی جیسے عالم اپنا
غصنوں نیاہ رنڈ جانے گزر گیا	اچھا ہوا عذاب گنا دہم سر گیا
کفر ہم جسکو سمجھتے تھے وہ ایمان نکلا	جیسے رہتی کا گناہ تھوڑی عرصہ نکلا
ابھی ہی آج راجہ جوتہ تھیں کھلائی	دم کوئی دم کو مر دہم مر گیا
دل قبضے کیسو خمدار ہو گیا	یارب میں کس بلا میں گرفتار ہو گیا
دق کا فراق یار میں آزار ہو گیا	جیسی تو اپنے چہرے میں یار ہو گیا
ردیا جو ہوٹ ہوٹ کر شوق جلائی	اندھا تھا طالب دیدار ہو گیا
مرد کے پہلے سے عرض عشق ہو چکے	کیون زندہ ہر تھیں ہی آزار ہو گیا
نیا پا کر دیکھ مکان میں تو لامکان ہو چکا	نئی تلاش میں ہی کمان کمان ہو چکا
کچھ زیادہ عرق قی اور بھراؤں کل ہو آج	اوس کا غیر مائل جلدی کل ہو آج
ہر گیا نظارہ گل میں نقصان میرا	کھینک پیارا جو میل زور اداں میرا

۱- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۲- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۳- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۴- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۵- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۶- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۷- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۸- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۹- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۱۰- کتب و اسناد خطی و چاپی

<p> اینجی شوق و سیر و جلا و کج و بر زبان تو آید و بعلین جور و افسوس و خجاست تو آید که در و تو خجاست که کس و کس و کس و کس اینجی شوق و سیر و جلا و کج و بر زبان تو آید </p>	<p> که در و تو خجاست که کس و کس و کس و کس اینجی شوق و سیر و جلا و کج و بر زبان تو آید که در و تو خجاست که کس و کس و کس و کس اینجی شوق و سیر و جلا و کج و بر زبان تو آید </p>
--	---

ابن خوش تاج طراز کلمه بنامه میر
یتیم جون نوحی که کیا پادشاه کا پادشاه

نہج کو پیشید و عہدہ اولہ لقا کر دیوینا

<p>بدراتی جوانان چمن کبابیا اگر تو این علاج با ده خورشید و عرق بدراتی</p>	<p>میر شخان بدراتی چمن خفاشک خبر تو این سر زار میخسب کاندو زر گشته این</p>
--	---

موت پر قتل کر دی شکر دیکھتے جاؤ	گلے پر گیتے چلتا ہو غنیمت دیکھتے جاؤ
---------------------------------	--------------------------------------

کسی دین و صورت کو اختیار نہیں ہو	سبب کیا جو شریعت لائق نہیں ہو
----------------------------------	-------------------------------

<p>هو که بجز از عیبت لکمر که نه جا و آن</p>	<p>شور سیورنج کو آستانه بر ما و آو</p>
---	--

دلی زمین بنیامین اس بات پر اذیت	ردیو عالمی موسیقی بابت یہ آواز
جولہ	

کتابخانه عمومی مسجد جامع کاشی

۱۵۲
 کس قدر که حسین بگریه آتشش
 آید کجا که بگریه آید ز آتشش
 طالع با شهادت کس که بگریه آید ز آتشش
 شعله کربدم که بگریه آید ز آتشش
 کس که بگریه آید ز آتشش
 کس که بگریه آید ز آتشش
 کس که بگریه آید ز آتشش

[illegible]

۱. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۲. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۳. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۴. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۵. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۶. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۷. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۸. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۹. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔
 ۱۰. حضرت علی (ع) سے فرمایا کہ میں نے تم کو اپنا جانشین بنایا ہے۔

Handwritten signature: [Illegible]

تصديقاً على ما ذكره في تاريخ
الملك الناصر محمد بن قلاوون

در این مقام که در این مقام
 در این مقام که در این مقام
 در این مقام که در این مقام
 در این مقام که در این مقام
 در این مقام که در این مقام
 در این مقام که در این مقام

[illegible]

گورنری کے محکمہ میں
مقرر ہونے والے
مقرر ہونے والے
مقرر ہونے والے

[Signature]

29

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

توقیر حورانی کی نثر کے حصہ میں ہے۔
پیشین و پسین میں تفسیر پر ایک نیا نمونہ
موجود ہے۔ اس میں تفسیر پر ایک نیا نمونہ

101

در این کتاب فیضی و فوایدی از کتب قدسیه و کتب قدسیه

مجلس میں ہی اس وقت شہباز علی خان

100

طریقہ تفسیر و تفسیر

جیو زکیا سہو لکھ شمس تپاسو رانی ۸۶

مجلس علماء ہندوستان

راجہ جیو رام داس
 برکت سنگھ
 اوس جیو رام داس

ایسی رفیقہ کہ جو تم ہائے گلستاں سے مستعد
دستہ سبز و سرخ چرخیں کہ پندیں مجاہد
بستہ کر تو زمین گالی بھی نہ مانی

سلطان علی گڑھ
 میرزا قاضی محمد علی گڑھ
 مولانا
 مولانا
 مولانا

مکتبہ اسلامیہ دارالعلوم دیوبند

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

کتابت در روز ۱۳۰۲

100

و در میان کسی که جوهر است و سانسور
که به نفس ظاهر و باطن و کمال و کمالات
تا در هر یک از اینها به مراد او رسید
و به هر یک از اینها به کمال او رسید
و به هر یک از اینها به کمال او رسید
و به هر یک از اینها به کمال او رسید

[illegible]

123

۱۶۱

بسم و ست بی دینی و بی پی هر جوانی است
خاک آلود بی بی دین و خانی بیخونانی است
پیر و اوردی و املا در تری عانت کس
نور و خضر بی دین و دایم قدر ضعیف الفتنی

سخت

بسم کربانی جوانی پیر و اوردی و املا
سول بیخونانی عیبت بی بی دینی و خانی
خون و عشاق بیخونانی و دینی پیر و اوردی
نور و خضر بی دینی و دایم قدر ضعیف الفتنی

بسم کربانی جوانی پیر و اوردی و املا
سول بیخونانی عیبت بی بی دینی و خانی
خون و عشاق بیخونانی و دینی پیر و اوردی
نور و خضر بی دینی و دایم قدر ضعیف الفتنی

اوس کچی سی کسب اہل میں چلتی ہیں	کافی ہوی وہ راہ سہیل چلتی ہیں
ہر روز ہی ہا ہون کہیں کہیں چلتی ہیں	درستی کی گھل کی نہیں ہوتی ہیں
دو دم ہند نہیں اس سائب کی باری کوئی نہ	
ابو بلبلوں کا گڑبہ ملاقات ہی طری	وہ ہیں تین صاف ہی بخش کی نہ
اس باجری بھی رنڈ کہ کچا گاہ ہو	پشعوی سی کیا اس بہت عار کو
چوٹی نہیں باہم جہاڑی لگی ہون کی	
مسدس مسو مسو صم باغستانہ چھینا	
پیش آئیں دیار تراشع پیدا تھامین	ہر زن آئندہ سان مکر تاشا تھامین
بستہ سار لخت چلیھا تھامین	کو کہو شہرین تری بی ہو تھامین
اک زمانہ تراشع چھی بتلا تھامین	
اونگھیان اوٹسی تھین چھی اوٹسی	
دو دن قبل ست گل بخبار رہا	سالہا سال تپ بھر سی بہار رہا
چشم میگون کا تری والہ و سر شاہا	سورہن نرگس جاو کی گرفتار رہا
بخوہی تری لی اوٹسی ہر تپ تھی	
دو دن تک سو باکی نہ بڑ تپ تھی	
تیش خطبسی دن رات جگر بکنا تھامین	حال دل پنا کسی ہی میں نہ کہ کنا تھامین
وای تپ نہ سار میں اک سکت تھامین	ہو کی ششدر میں کیسی ہار طرف تھامین
گاہ بیگاہ کہ مٹی بات کی تو اس مہشکی	
دن کی چوچی جو کسی فی تو تپا کی	

جی سون بی کیست لکھنؤ
ہا کسٹون فون بین کوئی ہو جو ہوا میں
علی دیوان کی پھر کسی کو نہ دیکھا ہے
دام ترغیب سے رنگ پر پیدا ہے
خوف و داد کو کہیں بھی دکھا کرے
پولی انشعاق حجابات میں گرا ہے

۱۹۶۲
 ۱۹۶۳
 ۱۹۶۴
 ۱۹۶۵
 ۱۹۶۶
 ۱۹۶۷
 ۱۹۶۸
 ۱۹۶۹
 ۱۹۷۰
 ۱۹۷۱
 ۱۹۷۲
 ۱۹۷۳
 ۱۹۷۴
 ۱۹۷۵
 ۱۹۷۶
 ۱۹۷۷
 ۱۹۷۸
 ۱۹۷۹
 ۱۹۸۰
 ۱۹۸۱
 ۱۹۸۲
 ۱۹۸۳
 ۱۹۸۴
 ۱۹۸۵
 ۱۹۸۶
 ۱۹۸۷
 ۱۹۸۸
 ۱۹۸۹
 ۱۹۹۰
 ۱۹۹۱
 ۱۹۹۲
 ۱۹۹۳
 ۱۹۹۴
 ۱۹۹۵
 ۱۹۹۶
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۸
 ۱۹۹۹
 ۲۰۰۰
 ۲۰۰۱
 ۲۰۰۲
 ۲۰۰۳
 ۲۰۰۴
 ۲۰۰۵
 ۲۰۰۶
 ۲۰۰۷
 ۲۰۰۸
 ۲۰۰۹
 ۲۰۱۰
 ۲۰۱۱
 ۲۰۱۲
 ۲۰۱۳
 ۲۰۱۴
 ۲۰۱۵
 ۲۰۱۶
 ۲۰۱۷
 ۲۰۱۸
 ۲۰۱۹
 ۲۰۲۰
 ۲۰۲۱
 ۲۰۲۲
 ۲۰۲۳
 ۲۰۲۴
 ۲۰۲۵
 ۲۰۲۶
 ۲۰۲۷
 ۲۰۲۸
 ۲۰۲۹
 ۲۰۳۰

پیشہ و فاضلہ
مدرسہ اسلامیہ
پشاور

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

کتابخانه عمومی مسجد جامع
مسجد جامع کاشانی
کتابخانه عمومی مسجد جامع
کتابخانه عمومی مسجد جامع

۱۴۳۵
کتابخانه عمومی مسجد جامع کربلا
کتاب: حدیث جامع
کتاب: حدیث جامع
کتاب: حدیث جامع
کتاب: حدیث جامع

یہ ہے افغانستان کے رانسانہ نظم
سیدیں کو گزند تو ہو چکا نظم
اداس نظم کو یہ ہم خوب سا کلام
تینوں قتل ہو کر رہا ہے تیرا دم
جیسا کہ کلام میں تو اس
دونوں کا اس میں

۱۷۱۲
 این کتاب در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران ثبت شده است
 شماره ثبت ۱۷۱۲
 تاریخ ثبت ۱۳۵۴
 این کتاب در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران ثبت شده است
 شماره ثبت ۱۷۱۲
 تاریخ ثبت ۱۳۵۴

[illegible][illegible]

سر تاجی خان عثمانی

چند روز بعد از آنکه

جنگل کے درختوں کی پھولیں

سید احمد علی خاں

مجلس اعلیٰ ہندوستان

صید اربعین
القدس

سائنس کی پیشرفتوں کا مطالعہ

پروفیسر بی بی خدیجہ

بسم الله الرحمن الرحيم

سید کاظمی کا نام

اب پھر دیکھ جاؤ گے	اب پھر دیکھ جاؤ گے
--------------------	--------------------

کون را چه پر تو نهش کسی کو تا پس

خود قاب ہو کر کسب و عا نہیں ہوتی
غیر شب و رات نہ غائب نہیں ہوتا

نری جذب ہیں کہ القاب نہیں ہوتی
میں وہ سفر اور جگہ و انہم ہوتی

مقام خط کا یہ دادی شکست دلاں
کوئی غریب مگر قافلوں سے چوٹ گیا

گداز نقش غم ز کیا یہ جسم کا حال
صفائی قلب کی و آقا نہیں مرقی

بیخاطر ایک کو حکمت شمشیر ہے
 ایک سی ہن مرد اور نامزدانی عہد میں
 حکمت میں اور یونکی بڑا اندھیر ہے
 سرگت کو اندھانی زعم میں اس شمشیر ہے

کونئی کا فرمود چنے والا نہیں اس ظلم کا
میوہ ہای خلد کا ششاق جو نہیں ای کر کے

شہیم کیسے مشکین دیر آ ہی گئی
تجروس کی بوا یک بار آ ہی گئی

بدرست و گریبان منور و خورشید و چاه انوار

وقت نماز

سنا در منبر اسے نہ رو سے تو	اور ہلال عید ابرو سے تو
از گدھی لاشنی اسے لگی ہو	ہری آنکھ نہ کہ نہ سے نہ ہو تو
قصہ ناسخ و پیاد	
نغمہ آج بد تو یہ حسن و عیسیٰ	تو سر جوش بخار ہو جتہ و لعل
رنگ تر قیام خود تو از این چہ چہ	جگر و پرتاب و دہ غولش و پادلی
نسخ و پیاد کا رخسار	
انور وہ کہ با میں جو پو سبیل کا	تو در غنی جو خان و دو کا تر تر
خبر نہ کہ رخ ساقی کبیر کرتی ہو	دل تو پند طبع نہ نشہ کا دم ہے
شیر و پادلی کو آئی کی گدھی کہ پادلی	ہر دہ بخورہ پادلی کا شربت کا پادلی
آید خیال کیسے تاج او کی لکڑی	شاعر جو میں پو پو پدیر میر کام ہے
بات تہہ پکارا کہ مر جان زار و دور	پادلی پو سبیل کا غزیرہ دم ہے
رباعی است	
عاشق کو اپنے اہل ترسانم	پیر جانہ سی کل آن کو دکھا رہم
جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے	جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
ولہ	
تاجو کہی یار کو میں پادلی	قیاب ہو دور کر کہ جلا میں
کتاب ہو وہ سکرا کر اور نہ سنا	میں تیری نہیں باتوں کو گدھی تاجو
ولہ	

سنا در منبر اسے نہ رو سے تو
 اور ہلال عید ابرو سے تو
 از گدھی لاشنی اسے لگی ہو
 ہری آنکھ نہ کہ نہ سے نہ ہو تو
 قصہ ناسخ و پیاد
 نغمہ آج بد تو یہ حسن و عیسیٰ
 تو سر جوش بخار ہو جتہ و لعل
 رنگ تر قیام خود تو از این چہ چہ
 جگر و پرتاب و دہ غولش و پادلی
 نسخ و پیاد کا رخسار
 انور وہ کہ با میں جو پو سبیل کا
 خبر نہ کہ رخ ساقی کبیر کرتی ہو
 شیر و پادلی کو آئی کی گدھی کہ پادلی
 آید خیال کیسے تاج او کی لکڑی
 بات تہہ پکارا کہ مر جان زار و دور
 رباعی است
 عاشق کو اپنے اہل ترسانم
 پیر جانہ سی کل آن کو دکھا رہم
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 ولہ
 تاجو کہی یار کو میں پادلی
 قیاب ہو دور کر کہ جلا میں
 کتاب ہو وہ سکرا کر اور نہ سنا
 میں تیری نہیں باتوں کو گدھی تاجو
 ولہ

۱۵۴
 سنا در منبر اسے نہ رو سے تو
 اور ہلال عید ابرو سے تو
 از گدھی لاشنی اسے لگی ہو
 ہری آنکھ نہ کہ نہ سے نہ ہو تو
 قصہ ناسخ و پیاد
 نغمہ آج بد تو یہ حسن و عیسیٰ
 تو سر جوش بخار ہو جتہ و لعل
 رنگ تر قیام خود تو از این چہ چہ
 جگر و پرتاب و دہ غولش و پادلی
 نسخ و پیاد کا رخسار
 انور وہ کہ با میں جو پو سبیل کا
 خبر نہ کہ رخ ساقی کبیر کرتی ہو
 شیر و پادلی کو آئی کی گدھی کہ پادلی
 آید خیال کیسے تاج او کی لکڑی
 بات تہہ پکارا کہ مر جان زار و دور
 رباعی است
 عاشق کو اپنے اہل ترسانم
 پیر جانہ سی کل آن کو دکھا رہم
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 ولہ
 تاجو کہی یار کو میں پادلی
 قیاب ہو دور کر کہ جلا میں
 کتاب ہو وہ سکرا کر اور نہ سنا
 میں تیری نہیں باتوں کو گدھی تاجو
 ولہ

سنا در منبر اسے نہ رو سے تو
 اور ہلال عید ابرو سے تو
 از گدھی لاشنی اسے لگی ہو
 ہری آنکھ نہ کہ نہ سے نہ ہو تو
 قصہ ناسخ و پیاد
 نغمہ آج بد تو یہ حسن و عیسیٰ
 تو سر جوش بخار ہو جتہ و لعل
 رنگ تر قیام خود تو از این چہ چہ
 جگر و پرتاب و دہ غولش و پادلی
 نسخ و پیاد کا رخسار
 انور وہ کہ با میں جو پو سبیل کا
 خبر نہ کہ رخ ساقی کبیر کرتی ہو
 شیر و پادلی کو آئی کی گدھی کہ پادلی
 آید خیال کیسے تاج او کی لکڑی
 بات تہہ پکارا کہ مر جان زار و دور
 رباعی است
 عاشق کو اپنے اہل ترسانم
 پیر جانہ سی کل آن کو دکھا رہم
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 جیلہ کر کے کوئی بہانہ کر کے
 ولہ
 تاجو کہی یار کو میں پادلی
 قیاب ہو دور کر کہ جلا میں
 کتاب ہو وہ سکرا کر اور نہ سنا
 میں تیری نہیں باتوں کو گدھی تاجو
 ولہ

یہ نسخہ ہر حال میں صحت مند رہنے کے لئے بہت مفید ہے۔
 اگر کوئی شخص بیمار ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔
 اگر کوئی شخص دل کی بیماری سے پریشان ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔

۵۳۸	اب کسی اور سے تم جی کو نکالو اپنے دیس میں میرا کرو دل کو سنا لو اپنے	
۵۳۹	میں نے تیری دیکھ کر سوئی رہا ہوں بلکہ لڑکھٹا طاعت سمجھ کر بیکار	بھلا میرا ہی جی پہنچ گیا تمہیں دلا رفتہ رفتہ تری مٹے ہو کیا خود اٹھا
۵۴۰	سعدت ترک طاعت گوارا کر کے کیا کریں بیٹے رہتے تھے کڑا کر کے	
۵۴۱	یہ نہ کرنا تو میرا جان بھلا کیا کرتا وصل میں مجھ میں کس طرح گوارا کرتا	کیا بجز اس کے علاج دل شیدا کرتا کے تھے ظلم و ستم روز کو دیکھا کرتا
۵۴۲	میرا طرح اپنی طبیعت کو سبھلا لائے خدا اللہ کو تری دل سے نکال لائے	
۵۴۳	خود کو اور غیرت شمشاد ہی سمجھایا بہول رخ کا تری دھیان چھو دکھو آیا	کسی ان مروتوں کی بھی بھلا پہل پاتا باغ سبز اور زمانہ کا اور دھوکھ لایا
۵۴۴	دل لگا میں میرا دوسری شغل میں جھرت کیا مختصر قصہ تری عشق کو مروت کیا	
۵۴۵	یکدم دل سوئی یا رجبت تیری بلکہ یہ یاد نہیں کسی ہی جدیت تیری	مضطرب اب نہیں کی تجھ کو وقت تیری کوئی عاشق ہو کر کسی باقی برصفت تیری
۵۴۶	جو تم بہول کو تم نہ پہنچا دے رہے مہم نہ دیو اور ہی تم نہ پر پڑا دے رہے	
۵۴۷	تھے بہرے کا پیغام جو بھیجا ہے ہر مانی کی گرم بندی یہ فرمایا ہے	

۱۶۵
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں دور ہوتی ہیں۔
 اگر کوئی شخص دل کی بیماری سے پریشان ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔
 اگر کوئی شخص دل کی بیماری سے پریشان ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔

یہ نسخہ ہر حال میں صحت مند رہنے کے لئے بہت مفید ہے۔
 اگر کوئی شخص بیمار ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔
 اگر کوئی شخص دل کی بیماری سے پریشان ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ سے دل کی بیماریاں بھی دور ہوتی ہیں۔

کئی دل کا ارادہ لگانا تھا کیا
 پھر نام جھگڑتا تھا کیا
 کشائی نہ تھی تھی پائی اگر
 مگر ہوس کا شہنا تھا کیا
 میں نہ تھا تو جھل جھل سے تھی کیا
 سب کے اپنی اڑنا تھا کیا
 میں جان تک نہ پڑا تھا کیا

وہ کیا تو نے نہ فرما دیا
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے
 تو نے تو نے تو نے تو نے

میں کیونکر کروں تجھ کو آرام ہے کرو اور کرو دلیں دلیں کے راہ نہ جلنے کوئی تاکہ احوال دل وہ محروم یا نہ کر گیا ہے وصال وہ دیوانہ یا نہ سے گیا وہ آگ اسی بات کا ہر گھڑی سہم خیال عبت وصل سے ہو گئے ستم انکی شرم سوا سو تو بات بھی نہ تو ابدی کا رنج اس قدر مصیبت میں رنج و قصب میں پڑا نرس کا دوشا کا رخ سے نقاب چلا جاتا تھا آہن بہتا ہوا توہر دوسکے پس اس غزل کو ٹھہرا	جسے آہ ہزار ہی سربان کا سہم ہے نہیں بر اثر موتی عاشق کی آہ ہر آن پر نہ لاسے ہو کہ حال دل مگر جی میں داند ہو گا خیال اودا تھا اگر جو کہ چہن خاک مجھے ہی ہی رنج ہے اور حال نہ بیٹھ گھڑی بہر ہی تو بہم راہ جوی وصل کی رات بھی میں ناشاد اک شب نہ تھا اگر عبت دل لگا کر غضب میں پڑا راہ دیاں میری او کو حجاب تصویر ہی دل میں کرتا ہوا خلق جیکہ از حد زیادہ ہوا
---	--

عبدال

گر آنا تھا تو دل لگانا تھا کیا یہ کیا ہو گیا نے جانا تھا کیا تو بہر نے گھر میں بلانا تھا کیا تو چپ چپ کو کہ گھس لہا تھا کیا تو اکبار صورت دکھانا تھا کیا	مجھے او کے گھر سے آنا تھا کیا گلے ہی دل کے پتہ پر میں او سے دوستی جو نہ منظور تھی مری حال پر گرتی چشم طفت دکھانا تھا میری جتنہ چاند سا
--	--

کئی دل کا ارادہ لگانا تھا کیا
 پھر نام جھگڑتا تھا کیا
 کشائی نہ تھی تھی پائی اگر
 مگر ہوس کا شہنا تھا کیا
 میں نہ تھا تو جھل جھل سے تھی کیا
 سب کے اپنی اڑنا تھا کیا
 میں جان تک نہ پڑا تھا کیا

کتابخانه عمومی مسجد جامع امام حسین (ع) - کربلا

دیوان ثانی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اک جهان دیدار از سر لبت تا کایا
 آپ که کویا مگر جویا حسد کا ہر گیا
 ہر کویا آخر حقد و قاب مہنایا
 خال نکو عشق میں مژدہ عیا شوق سیکرنا
 کیا اثر پہلے میری ناز جانسوز کا
 حائل نظارہ دیدار کیا ہوگی نقاب
 اوس نگاہ تیز دل ہو گیا جہنم جا
 سجدہ عاشق سوا دت تھک گیا صلا
 حور کو غم غراو و جنت میں کیا خوش آئینہ
 بت پستی میں جراتی ایست کافریا
 یاد ایا کو کہ مشوق نہیں ہی نہیں
 مانا منظر تمام چند پہلے جو لے
 پانچو ادش غلو پر ننگہ کوڑنے لگا
 خافض جہو میں پید جھگڑا تو شریک
 جو یہی عالم نوری بار کا تو دیکھنا

ابتدا ہی میں یہ سو انا تھا کا ہو گیا
 راز حبیر پنکشت نقر و نثار کا ہو گیا
 عرض کر میں اگر جو موقع انجا کا ہو گیا
 شکلیا کا عالم جس جہنم کا ہو گیا
 شعلہ آتش ہر اک جہنم کا ہو گیا
 دور پروردہ جگہ شرم حیا کا ہو گیا
 میں نے جانا سنا تیر خفا کا ہو گیا
 محنت و ایمان اک بندہ خدا کا ہو گیا
 او پر یو کشتہ جو تیری ادا کا ہو گیا
 ناز نا قوس میں عالم لگا کا ہو گیا
 قحط انجو حد میں مہر و وفا کا ہو گیا
 حیلہ منتول صاحب کو خفا کا ہو گیا
 باد پا اوسن کہ کر نیچہ لگا ہو گیا
 کیا چین میں اختلافات یہ ہوا کا ہو گیا
 کچھ دلوں میں ہر ہر قدر بالا کا ہو گیا

Handwritten marginal notes in Urdu script are present on the left and bottom of the page. The left margin contains several lines of text, including "میں نے جانا سنا تیر خفا کا ہو گیا" and "میں نے جانا سنا تیر خفا کا ہو گیا". The bottom margin contains a large block of text, including "میں نے جانا سنا تیر خفا کا ہو گیا" and "میں نے جانا سنا تیر خفا کا ہو گیا".

[illegible]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>چو کجا باغون و غیره شستار آید و گویند که سبب نیش فراوان این تو مجبور و زانم اینجا آید این درون منی که میگویند یاد تو</p>	<p>شکر گشت که گشتا سر و چرخ و در کجا خفته سر و چرخ وقت و حال از منی که در تنی میر و مرد و سگ که تو نهاد یاد تو</p>
--	---

<p>حسبت مرد و منی که بر سر و در کشتن نه افش کاب منی او ستاد آید</p>	
--	--

<p>آدمی که ناز آید اگر تو بخارا او شدا بهر حال که در کجاست و بهر حال او شدا تب و دانه آید و لعل شیدا او شدا مست و مکرر طبعی چرخ و چرخ او شدا بهر کجا که گوید منم و بهر حال او شدا و هم سوخته قاتل کاخا ناز او شدا دور و حجب کوئی و حجاب او شدا قد آدمی عظیم کو عینه او شدا مغرور و نکلا و جوان او شدا بدی و بیای و آنگونه چه بد او شدا آتش طوره میگر که نه ده شدا او شدا سوگر راه من الا مرا شیدا او شدا دل کبر پید کیا در دل ایسا او شدا</p>	<p>خبر می یازد کسی به هر حال او شدا و در کجاست و بهر حال او شدا شکر تو و بهر حال او شدا این را و بهر حال او شدا بدی و بیای و آنگونه چه بد او شدا و هم سوخته قاتل کاخا ناز او شدا دور و حجب کوئی و حجاب او شدا قد آدمی عظیم کو عینه او شدا مغرور و نکلا و جوان او شدا بدی و بیای و آنگونه چه بد او شدا آتش طوره میگر که نه ده شدا او شدا سوگر راه من الا مرا شیدا او شدا دل کبر پید کیا در دل ایسا او شدا</p>
---	--

Handwritten text on the right side of the page, continuing the narrative or providing commentary, written in a cursive script.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a conclusion or a separate note, written in a cursive script.

نصرت را به خیانت و شورش و استیلا و بربادی
چو ریگه بر روی آبی که بر سر سحاب

اگر کلاه فقر فرو آید آتش تاج جباری
 شکل برنج نگین بر پیشانی بود بر سر جباری
 کسب که این تمام دل کا جانی با چه جایگاه
 پای جود و دست کوثر بر آید تاج جباری
 چوید که تاجین از کتب بنام خود تیر آید
 شکای لیلی و نوحه ای که از نو گنجی آید
 بچو کشفان و یوسف و ماهی و لعل و کیم
 و آید گنجی که نیست بر نگین کی بودی کی طرح
 به کبر ایسی غزلت حسن بر آید غزلت
 اگر بیان بیاورد فرقت هر کس و خود غزلت
 کیست ز رخسار کز او سر نهی گاه حق
 عالم خوشتر من بکس به من جود کا حال
 بشنود و می نه چو کس حسن کی خوشی آید
 زنگه کس و یه فرق اعتباری چند
 عین حسن من بکس نهی که هنر و قفا
 باغبان آید با باغ هستی به پند و دل
 بر می گرد بار من عاجز نهی از لی

بار سر پطرد بال با هر جای
 را می اندوز تا طر کا قاعلا هر جای
 یمنس بی فقه رفته لا و اسر
 حسین کشت حین تر و عالم جدا هر جای
 انکضا جیغی به نوری کانی هر جای
 شیر کت کیمر سے باو لای هر جای
 کر خدا کشی کا اپنی نا خدا هر جای
 شوق اگر دو سکو هوا خطا هر جای
 کیا سنا و شربت تو خدا هر جای
 و سیو اگر ترا دار الشفا هر جای
 ریگا سائل که جو نعم با که هر جای
 راز بنای الکف بر لای هر جای
 آج اگر چندی من تو کل بر لای هر جای
 مکر کیان خفته شاه و گدا هر جای
 ابتدا سو جان تو سے خاتما هر جای
 ویکه لیا و بی و من کیا سو کیا هر جای
 سلطنت کاسر گرد او هر صلا هر جای

[illegible][illegible]

وہابیہ کے خلاف

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم

100

د افغانستان اسلامي امارت

کتابخانه عمومی

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس شورای اسلامی

کتابخانه عمومی

سید الشہداء علیہ السلام

100

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

Handwritten text in the upper section of the main body, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the middle section of the main body, possibly a separator or a specific entry.

<p>کسکه بر رتبه دیانق افروید و بر تراب بادشاه خورشید کشته و گران و بر تراب کوه و کوه و کوه و کوه و کوه و کوه بر شیب و بر خاکی و بر و بر و بر قیام و قیام و قیام و قیام و قیام رن و یک ساله و یک ساله و یک ساله و و و و و و و و و و و و و و و و حق و حق و حق و حق و حق و حق زمین و زمین و زمین و زمین و زمین جان و جان و جان و جان و جان و جان جیب و جیب و جیب و جیب و جیب و جیب اوز و اوز و اوز و اوز و اوز و اوز جگر و جگر و جگر و جگر و جگر و جگر</p>	<p>کون و کون و کون و کون و کون و کون و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و و</p>	<p>Handwritten text in the right margin of the main section, continuing the narrative.</p>
---	--	--

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding note or signature.

از اندام تو بستر رخسار
 تمام عمر بیدار نشانه بازی بین
 شوی نه ناز دل گریه بهیچ
 جفا و در دست کارگر پشته نه
 نه کاسه امین دم عرض رده کس
 سواد به با بکار مراد بهیچ
 کوشش از آن از او سر نه بر سر

سیر و در کارم بهیچ
 ریا بهیچ حیرت صبر
 راز و نیاز و سر
 منتظر که آید و کوه و دریا
 هم در این گداز و ناز و گریه
 در این بهر خیز و گداز
 در دوش نهانی با سر آویخته

که فقط غم می زند دنیا سیر
 و پیر و نیک اگر بهیچ
 بهیچ و بهیچ و دنیا
 کوفت این شانی و سیر
 سب گل جا بگذاشته
 چادر گل که بر این
 حبه و بهیچ و دنیا
 نقشه شمع که مراد
 ندین که کتا کوئی
 سر به جای گام
 یاد که گویا

ششبار بگذاشته
 کون و بهیچ
 پیر و آرا کوئی
 خوب بل که با گوی
 ننگ که کوه
 ناز و نیک
 کون و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ

۱۶۷

در این گداز و ناز و گریه
 در این بهر خیز و گداز
 در دوش نهانی با سر آویخته
 ششبار بگذاشته
 کون و بهیچ
 پیر و آرا کوئی
 خوب بل که با گوی
 ننگ که کوه
 ناز و نیک
 کون و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ

در این گداز و ناز و گریه
 در این بهر خیز و گداز
 در دوش نهانی با سر آویخته
 ششبار بگذاشته
 کون و بهیچ
 پیر و آرا کوئی
 خوب بل که با گوی
 ننگ که کوه
 ناز و نیک
 کون و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ
 بهیچ و بهیچ

کرم و ناز کو دیکھا تھا مگر
 وہ خیال ہوا کہ اس کا کمال نہیں
 وہن نہیں ہے اس کا کمال نہیں
 کہ جس میں شرف و کرامت
 جنت و عذاب و کرامت
 کسی کا حصہ ہو گا مگر وہی
 جہنم و عذاب و کرامت

۱- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۲- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۳- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۴- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۵- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۶- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۷- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۸- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۹- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی
 ۱۰- قفس بن بندین بنادو کوی نیسی

Handwritten text in the top margin, likely a title or preface, written in a cursive script.

باد که جوهر سیرت بر گهر طبعی نه بین
 چشم زنگنه بر او خجسته گشتی نه بین
 و نیز زو نوک انگشتی بر شکر طبعی نه بین
 کمر و تن سیرت و مایه بر شکر طبعی نه بین
 نام گریه بر لب لبال و بر شکر طبعی نه بین
 گیسو نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 و ده پری اکانت جگر بر گهر طبعی نه بین
 اسر و نه گریه بر لب لبال و بر شکر طبعی نه بین
 راه آنگی خجسته و موت گهر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 کما کو قاتل کو خودانی گهر طبعی نه بین
 و ده آنگی کس سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نام بر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نذر گهر طبعی کس و نگر طبعی نه بین
 و نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 کما کو قاتل کو خودانی گهر طبعی نه بین
 و ده آنگی کس سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نام بر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نذر گهر طبعی کس و نگر طبعی نه بین
 و نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین

چای سحر سحر کس و نگر طبعی نه بین
 و ده آنگی کس سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نام بر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نذر گهر طبعی کس و نگر طبعی نه بین
 و نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 کما کو قاتل کو خودانی گهر طبعی نه بین
 و ده آنگی کس سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نام بر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نذر گهر طبعی کس و نگر طبعی نه بین
 و نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 کما کو قاتل کو خودانی گهر طبعی نه بین
 و ده آنگی کس سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 جگر نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نام بر جاکو آه و اثر طبعی نه بین
 نذر گهر طبعی کس و نگر طبعی نه بین
 و نه سحر جاکو آه و اثر طبعی نه بین

Handwritten text in the right margin, continuing the narrative or commentary.

Handwritten text in the bottom margin, likely a conclusion or a separate note.

سحر بار چرخ پیچی کو جو میں بخش نما
 نطق خفہ نہ کر پوچھا جو خوشی کا ہر
 ریز جو پوچھ لیا نہ کر کہ ہرگز نہ
 آفریقہ میں میری دست کو سے پہنچو پہ
 ہر طرف میں گیا بغیر جسد عالم میں
 مرگیا منتظری میں تری اور حد خلافت
 رہ تا عشق صنم کا ہو تو نشاء اللہ
 عقل کامل شہرت پائی تری خوش خیز
 جنت میں جسکی محبت میں جلو دنیا سے
 کیوں نہ لگا کہ نہ سہو کرین کہا میں او
 رحم دل جنت کہی دیکھ سکون گایہ ظلم
 شان شاعری مذاق تو دیکھ ہا و حیا و
 باد و جبکہ ہوا آگ میں جھلک رہی
 ہوگی کہ تو کو دل کشی کی تسلی ساقی
 تازہ ہر نیلی و مجنون کی کہانی ایک
 تنہا یاد ہو منظور ہو آج کی رات
 آجی آجی مرشد مرید حضرت عشق
 آجی آجی خاک بن طاقت تھی ہر اکرنے کی
 بعد مرید ہی جو عاشق صادق ہاکام

کیں نہ کہو کا جھنپتی ہیں ہر روز کو
 بار بار میں ہر روز مذاق تو ہر روز کو
 خاک میں جسے کہ سہو کر کیا دیکھو
 ہر جہاں ساقی تو سے پورا کو
 نہ ہی ہر محبت تو قسم کہا نے کر
 عرت آئی گاہ طہوت تر تو سے کو
 کہتے اندر ہر ہر چلین تہا کو
 وہ ہری آگ اگر پیریاں پہنا نے کو
 تالاب گور ہی کیا نہ وہ پوچھا نے کو
 دیکھ سکے ہوں جو گزشتہ میں پیانے کو
 محل جو بلبل کہ جلا شمع سو پروانے کو
 تو اور دم سو میں مار کو پروانے کو
 پر رات تہہ سمندر کا نہ پروانے کو
 اور دیو اور دوزخ لگ گئی ستار کو
 گنت ستار میں ابھی عشق کو اضافی کو
 شمع کو گرہ پشکو نہ پروانے کو
 خون دل ہو کر خاطر ہی جگر کہا نے کو
 قوت تالیف ہستی نہ اگر دے کو
 شمع تربت یہ میسر نہیں برہانے کو

۱۸

سحر بار چرخ پیچی کو جو میں بخش نما
 نطق خفہ نہ کر پوچھا جو خوشی کا ہر
 ریز جو پوچھ لیا نہ کر کہ ہرگز نہ
 آفریقہ میں میری دست کو سے پہنچو پہ
 ہر طرف میں گیا بغیر جسد عالم میں
 مرگیا منتظری میں تری اور حد خلافت
 رہ تا عشق صنم کا ہو تو نشاء اللہ
 عقل کامل شہرت پائی تری خوش خیز
 جنت میں جسکی محبت میں جلو دنیا سے
 کیوں نہ لگا کہ نہ سہو کرین کہا میں او
 رحم دل جنت کہی دیکھ سکون گایہ ظلم
 شان شاعری مذاق تو دیکھ ہا و حیا و
 باد و جبکہ ہوا آگ میں جھلک رہی
 ہوگی کہ تو کو دل کشی کی تسلی ساقی
 تازہ ہر نیلی و مجنون کی کہانی ایک
 تنہا یاد ہو منظور ہو آج کی رات
 آجی آجی مرشد مرید حضرت عشق
 آجی آجی خاک بن طاقت تھی ہر اکرنے کی
 بعد مرید ہی جو عاشق صادق ہاکام

سحر بار چرخ پیچی کو جو میں بخش نما
 نطق خفہ نہ کر پوچھا جو خوشی کا ہر
 ریز جو پوچھ لیا نہ کر کہ ہرگز نہ
 آفریقہ میں میری دست کو سے پہنچو پہ
 ہر طرف میں گیا بغیر جسد عالم میں
 مرگیا منتظری میں تری اور حد خلافت
 رہ تا عشق صنم کا ہو تو نشاء اللہ
 عقل کامل شہرت پائی تری خوش خیز
 جنت میں جسکی محبت میں جلو دنیا سے
 کیوں نہ لگا کہ نہ سہو کرین کہا میں او
 رحم دل جنت کہی دیکھ سکون گایہ ظلم
 شان شاعری مذاق تو دیکھ ہا و حیا و
 باد و جبکہ ہوا آگ میں جھلک رہی
 ہوگی کہ تو کو دل کشی کی تسلی ساقی
 تازہ ہر نیلی و مجنون کی کہانی ایک
 تنہا یاد ہو منظور ہو آج کی رات
 آجی آجی مرشد مرید حضرت عشق
 آجی آجی خاک بن طاقت تھی ہر اکرنے کی
 بعد مرید ہی جو عاشق صادق ہاکام

سحر بار چرخ پیچی کو جو میں بخش نما
 نطق خفہ نہ کر پوچھا جو خوشی کا ہر
 ریز جو پوچھ لیا نہ کر کہ ہرگز نہ
 آفریقہ میں میری دست کو سے پہنچو پہ
 ہر طرف میں گیا بغیر جسد عالم میں
 مرگیا منتظری میں تری اور حد خلافت
 رہ تا عشق صنم کا ہو تو نشاء اللہ
 عقل کامل شہرت پائی تری خوش خیز
 جنت میں جسکی محبت میں جلو دنیا سے
 کیوں نہ لگا کہ نہ سہو کرین کہا میں او
 رحم دل جنت کہی دیکھ سکون گایہ ظلم
 شان شاعری مذاق تو دیکھ ہا و حیا و
 باد و جبکہ ہوا آگ میں جھلک رہی
 ہوگی کہ تو کو دل کشی کی تسلی ساقی
 تازہ ہر نیلی و مجنون کی کہانی ایک
 تنہا یاد ہو منظور ہو آج کی رات
 آجی آجی مرشد مرید حضرت عشق
 آجی آجی خاک بن طاقت تھی ہر اکرنے کی
 بعد مرید ہی جو عاشق صادق ہاکام

آریزه گوش یارکار و سکر بنا و گلا
آفرین یاد بانو گلا برین جریا بکے
کیا کاندہ راجستہ شریف تہہ ہزار
شہر کی طرح اسکو سو پیکار پکریا
سیر و خفا ہر کار کشت باہر تہی کی پہ
بہتر سیر و لاش جریا طرح و غنیمت
سما پندین اگر تہہ عشق سیری خفا نہ
ایہ دست نل جو کتا کور کزہن تہہ
مولو سکر و کھڑا اڑا یا سیر سہرت
سگر چاکر حبیب ید و کجہ گرد مہن

[illegible]

نماؤں سے نہ پانی نہ کھانا نہ کچھ
میرے پاس ہے گوشہ کوچہ ہزار ہاتھ

منہ ڈانگوا بقدر صورت و دیکھ لی
شکل بدی اور صورت ہو گئی
ایک بت بھد نہیوں کرتا ہے
ہر عیان حال رنگ اصحاب کھفت
چاروں ہی تو نہ تم سو نہ سکی
جانتو سوچم : ایذا حبس کی
گدہ قرہن اب نگاہ قرہست

دیکھ لی عورت بلاقت دیکھ لی
اک نظر بنے رہ صورت دیکھ لی
بس خدا پاتری تیرے دیکھ لی
جاغور کی آویت دیکھ لی
آپ کی صاویہ است دیکھ لی
رہ ہی صاحب کائنات دیکھ لی
چار دیں چشم غنہ دیکھ لی

146

لکھنؤ میں شہریت دینا
 یاد آ رہا ہے وہ یہاں
 گزشتہ سال میں
 لکھنؤ میں شہریت دینا
 یاد آ رہا ہے وہ یہاں
 گزشتہ سال میں
 لکھنؤ میں شہریت دینا
 یاد آ رہا ہے وہ یہاں
 گزشتہ سال میں

این بزرگوار است حق کیست
 در ملک من بود و در پیش
 با انکسور یکدیگر کیست
 کین و دین تو نامزد
 از ملک و پیمان کیست
 کین و دین تو نامزد

جان کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے

صحت شکن ہو جری کیواستے
 چاہیں ہر تری کیواستے
 خلق میں عباد گری کیواستے
 آویخت آدھری کے واسطے
 درد سے مین یہ آدھی کیواستے
 آہن کی کیا جری کیواستے
 سپرد روٹھو اک گھری کیواستے
 عشق کرے دل لگی کیواستے
 ان بھول کی بھنگی کیواستے
 مین بنا بھولی بیکسی کیواستے
 سزا ہی اٹھی کیواستے
 ہاں کس چنپا کھی کیواستے
 کیا شرف ہو آدھی کیواستے
 فاع سودا روشنی کیواستے
 احوال کس زندگی کیواستے
 راستی پسے کھی کیواستے

ایک سی ہریا کیسا سر لاکھ تک
 عمر فی اسد جب کیا دل میں اجڑم
 اذیر کیا ہو بار کی آگہر نہ سو کام
 یاد رکھنا شرط اور شرط نہ پہ
 شمع ماندہ و غافل و دور و قلم
 سبز و خضر او گاتھا کیرن فلک
 لڑکے وہ اک ذرا سی بات میں
 جی نہ گہرے ترابے شعلہ
 کیا مجھے پیدا کیا ہو حسد
 بیکسی ہر ویسے پیدا ہوئی
 بر لا رنج نامہ بر کو کسے رنج
 دیکھ کی مین جان لگی ہو جری
 باریا بہ خلوت محبوبت سے
 مرد تیرہ مین کافی ہے مجھے
 کچھ ہر دم عبت حق پروری
 غار قدرت کی کھینچیں وہ ہو

حشر کن رند کو بخشا یو
 یا غلی روح بنی کیواستے

بر باد نہ جانگی یہ فریاد جاری
 کوئی تو سے کامل نشاد جاری

جان کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے

۱۵۸
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے

ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے
 ہر چیز کو جاننے کی باریک بینی سے

رسد کلام انبیا و ائمہ علیہ السلام
کشف و کرامات و معجزات و غیره

[illegible]

کمان میں دیس کی آواز چلی آتی جو رند
تانبہں لیتی ہو کوئی حور نقا ساونکی

سائل ہوا کہ اگر ہم خودی زدا نہیں کیجے
جوش خون میں عید بال بدن کیجے
آخر ہوا نصیب نہ گور و کفن کیجے
زدان مہاشاں نقش لب سحر بار کیجے
رضی جو صبر میں کسی شہری خراب کا
ہر نفس میری نگاہ میں فکر نفس میں
عشق طغی و جبین میں حسن کیجے
کیا یہاں تو نہ کما ہوا پرین کیجے
بدا قضا کی کر کو غریب الوطن کیجے
دکھلا میں کہ نہ کہ کر عقیق میں کیجے
آنگین کی کمالی آن میں جگلی ہر کیجے
میں نہیں کہ نہ کانکا ہوں راہزن کیجے

[illegible][illegible]

افسانہ نگارین کے ہاں اس طرح کی داستانیں
 بے شمار ہیں۔ ان میں سے کچھ داستانیں
 موزوں اور دلچسپ ہیں۔ ان میں سے کچھ
 افسانہ نگاروں کی تخلیق ہیں۔ ان میں سے
 کچھ افسانہ نگاروں کی نقل و انتساب ہیں۔
 ان میں سے کچھ افسانہ نگاروں کی نقل و
 انتساب ہیں۔ ان میں سے کچھ افسانہ
 نگاروں کی نقل و انتساب ہیں۔

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

سب سے پہلے اس کی طرف سے ایک خط آیا کہ میں نے تم کو
 بہت سے خط لکھے ہیں مگر تم نے ان کو نہ دیکھا نہ پڑھا
 اب میں نے تم کو ایک خط لکھا ہے جس میں میری تمام باتیں
 ہیں۔ تم ان کو پڑھو اور مجھے بتاؤ کہ میں تم کو کتنا
 عزیز ہوں۔

اچھا اب میں تم کو بتاؤں کہ میں نے تم کو
 بہت سے خط لکھے ہیں مگر تم نے ان کو نہ دیکھا نہ پڑھا
 اب میں نے تم کو ایک خط لکھا ہے جس میں میری تمام باتیں
 ہیں۔ تم ان کو پڑھو اور مجھے بتاؤ کہ میں تم کو کتنا
 عزیز ہوں۔

سب سے پہلے اس کی طرف سے ایک خط آیا کہ میں نے تم کو
 بہت سے خط لکھے ہیں مگر تم نے ان کو نہ دیکھا نہ پڑھا
 اب میں نے تم کو ایک خط لکھا ہے جس میں میری تمام باتیں
 ہیں۔ تم ان کو پڑھو اور مجھے بتاؤ کہ میں تم کو کتنا
 عزیز ہوں۔

سب سے پہلے اس کی طرف سے ایک خط آیا کہ میں نے تم کو
 بہت سے خط لکھے ہیں مگر تم نے ان کو نہ دیکھا نہ پڑھا
 اب میں نے تم کو ایک خط لکھا ہے جس میں میری تمام باتیں
 ہیں۔ تم ان کو پڑھو اور مجھے بتاؤ کہ میں تم کو کتنا
 عزیز ہوں۔

غزل مشاعرہ واحد علی پادشاہ

دقار شاہ علی الاقترار کے چکے
 نقاب کھل کے روئی نگار کے چکے
 جہاں کی عیش غم روزگار کے چکے
 وہ جیتی جی ہو ایدا سوز گہا کے چکے
 خدا کیواسطے اب چوڑ جسم خالی کو
 خون تو خرب کمانی بہا حبیب کے چکے
 وہ قتل غیر کو دیکھیں لہو بہن قرار
 یقین یاب نہ کریں ہر قتل میں تاخیر

دقار شاہ علی الاقترار کے چکے
 نقاب کھل کے روئی نگار کے چکے
 جہاں کی عیش غم روزگار کے چکے
 وہ جیتی جی ہو ایدا سوز گہا کے چکے
 خدا کیواسطے اب چوڑ جسم خالی کو
 خون تو خرب کمانی بہا حبیب کے چکے
 وہ قتل غیر کو دیکھیں لہو بہن قرار
 یقین یاب نہ کریں ہر قتل میں تاخیر

دقار شاہ علی الاقترار کے چکے
 نقاب کھل کے روئی نگار کے چکے
 جہاں کی عیش غم روزگار کے چکے
 وہ جیتی جی ہو ایدا سوز گہا کے چکے
 خدا کیواسطے اب چوڑ جسم خالی کو
 خون تو خرب کمانی بہا حبیب کے چکے
 وہ قتل غیر کو دیکھیں لہو بہن قرار
 یقین یاب نہ کریں ہر قتل میں تاخیر

سب سے پہلے اس کی طرف سے ایک خط آیا کہ میں نے تم کو
 بہت سے خط لکھے ہیں مگر تم نے ان کو نہ دیکھا نہ پڑھا
 اب میں نے تم کو ایک خط لکھا ہے جس میں میری تمام باتیں
 ہیں۔ تم ان کو پڑھو اور مجھے بتاؤ کہ میں تم کو کتنا
 عزیز ہوں۔

Handwritten notes at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side, containing various phrases in Urdu script.

سہم چہرے پر ہونے لگا ہے چہرے پر
 حنا کو شہیں ہمارے ہونے لگا ہے
 دین آگے کر کے اس گہری کیا چہرے
 مہیا بہ سہم چہرے ہونے لگا ہے
 اسی ہونے لگا ہے کہ روز ہم بھی ہونے لگا ہے
 زبان جب تک کہ نہ رہے رہے لگا ہے
 خضر سے ہوا بیت کو اپنی ہونے لگا ہے
 شکستہ آواز سے اس باغ میں ہونے لگا ہے
 فلک جو چار قدم نور میں ہونے لگا ہے
 بویا آگئی ادا کی قعود کو ہونے لگا ہے
 تباہ کا ہر ہوا تار کہیں نہ ہونے لگا ہے
 خیر پر در دولت سر ہونے لگا ہے
 نہ کا فرغ زما فی من بے ہونے لگا ہے
 جو جمع اپنی تھی سب کر چکر ہونے لگا ہے
 تمہاری یاد میں ہوا سب کو ہونے لگا ہے
 قبول ہو چکا ہے ہی نا قبول ہے
 لی نہ چین اگر ساقیا تو ہونے لگا ہے
 زما سہم میں ایسے خواب ہونے لگا ہے
 رویت یار ہی نا ہو کر ہونے لگا ہے

سہم چہرے پر ہونے لگا ہے چہرے پر
 حنا کو شہیں ہمارے ہونے لگا ہے
 دین آگے کر کے اس گہری کیا چہرے
 مہیا بہ سہم چہرے ہونے لگا ہے
 اسی ہونے لگا ہے کہ روز ہم بھی ہونے لگا ہے
 زبان جب تک کہ نہ رہے رہے لگا ہے
 خضر سے ہوا بیت کو اپنی ہونے لگا ہے
 شکستہ آواز سے اس باغ میں ہونے لگا ہے
 فلک جو چار قدم نور میں ہونے لگا ہے
 بویا آگئی ادا کی قعود کو ہونے لگا ہے
 تباہ کا ہر ہوا تار کہیں نہ ہونے لگا ہے
 خیر پر در دولت سر ہونے لگا ہے
 نہ کا فرغ زما فی من بے ہونے لگا ہے
 جو جمع اپنی تھی سب کر چکر ہونے لگا ہے
 تمہاری یاد میں ہوا سب کو ہونے لگا ہے
 قبول ہو چکا ہے ہی نا قبول ہے
 لی نہ چین اگر ساقیا تو ہونے لگا ہے
 زما سہم میں ایسے خواب ہونے لگا ہے
 رویت یار ہی نا ہو کر ہونے لگا ہے

۱۹۴۰
 Handwritten notes on the right side of the page, including a date and various phrases in Urdu script.

Handwritten notes at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side, containing various phrases in Urdu script.

چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی

اکھ گھڑی میں گریو تاکھڑے
 فرد میں تو حکم کھڑا دھڑے
 میں ہوں دن بھر میں جی بھڑے
 قصیر پار آٹھ پھر دور ہے
 میری اگر ہزارہ شکم تاکھڑے
 گویا زبان ہو توئی گفتگو ہے
 اس شجہت میں کہ نظر چار سو ہے
 اتنا لگاؤ تیکہ دم گفتگو ہے
 رندوں تو شیخ شہزادہ گفتگو ہے
 ہر دم جویا و بھر خرچہ مور ہے
 سحر جہان میں شل گھر آہور ہے
 دہن میں جام بانیں ہر دم سہور ہے
 جھکو خدا نہ کو جس میں جو تو ہے
 آزاد کو لیے تو نہ قید و ضرور ہے
 پوشیدہ جس میں کسی غم میں جو ہے
 ہر دم اگر نہ دم خم جگر کھور ہے
 برباد شل باد صبا کو کھور ہے
 ہر وقت بد مزاج جوہر مند جو ہے
 ہر حسین تشنہ گلو آہور ہے

سحر کا خمیر گویا اپنا کر شل حسد
 راعظ چہرہ میں شل کبکب شراب جو
 چہرہ میں شل کبکب شراب جو
 فرقت میں ہی تصور کس کے فیض ہے
 ہو جاو جسم روح سو خالی جواب ہے
 ساکت نہ آدمی تیر کبھی ذکر خیر ہے
 ہوں گھر حواس خستہ تو شوق جمال میں
 حد سے زیادہ بڑھ کر نغمہ سنگا کچھ
 تشنہ و طعن بادہ برستان سے فائدہ
 کیونکہ نہ اول جو تار نفس بر نفس کے آ
 شکل صورت خدا دعا مانگا اور نہ اس کے آ
 لازم ہر فصل گل میں ہر دھڑلے تہ بند
 گلچین غنیمت شکر تو اس ظلم و جور پر
 راعظ بہت ہی انکو تو باندی نماز
 جیسا تہاجک کا مجھ میں نہ گل دیں نہ ان کا
 ابرو کی یاد جب بھی ہوں یقین ہے
 ہم ہی کجی کسی گل رضا کو شوق میں
 جو دلی حشر میں ہیں کہ کیونکر نکالے
 طرز زادہ رند بہت اب بگر گئی

چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی

چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی
 چشم بخت اور دست کا دیاں سے
 شکر از دست شریف توئی

حسن فخر کا ہے عجب نام مقام
 کران اور سکے آگے کیا فخر
 انھیں بابت شایک کو ایک پر
 بچو گئے کا ریش ہر ترکان کو دل
 بھٹا کار و سباز کا سبب محیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں بیت اور نون کا دارا ہوا
 تہا تو اوس زلف سے کچھ میں
 تباردن شہید محبت میں دفن
 ہر اک و دراکر دارا رہ لب
 دہلی کو ندر دلیں غافل جگہ

یہاں سند و پوریا ایک ہے
 وہ خورشید و مہ لقا ایک ہے
 غرض ایک ترانہ ہوا ایک ہے
 کہ فخر بہت آلا ایک ہے
 میں تفت ہوتا ہوتا ایک ہے
 مرض استے دار الشفا ایک ہے
 تری زلف اور اڈم ایک ہے
 ارے دل رہ کالی بلا ایک ہے
 گلی اوس کی اور کرا ایک ہے
 مرض سیکڑن ہرے ملا ایک ہے
 زبان ایک ہو اور خدا ایک ہے

کو جو کچھ تو سنو گے ہی رند
 نہیں من تو شاہ و گدا ایک ہے

سچ کہہ کر جو بایکا مہر ام گور سے
 خدا دل شہینا کہیں ہند کو چور سے
 بوتل می دھوا آتش کی چھلے لائیو
 اللہ ری جوش بادہ حس شباب کی
 رخ اعرف ہو گوشہ ابرو تو یار کا
 شکر زہین خورشید میدان کو ہوس

لاکھوں نکل گئی حریہ بہر دم گور سے
 جیلہ اتوار لگا تری پور پور سے
 ساتی ہوا آئی بیوی زور شور سے
 مستی ٹپک رہی ہری پور پور سے
 کہینچا بوس کان کو نہت کو خور سے
 مرد کو فخر کہ ہمارا ملکین گور سے

ہر اک و دراکر دارا رہ لب
 دہلی کو ندر دلیں غافل جگہ
 تہا تو اوس زلف سے کچھ میں
 تباردن شہید محبت میں دفن
 بچو گئے کا ریش ہر ترکان کو دل
 بھٹا کار و سباز کا سبب محیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں بیت اور نون کا دارا ہوا
 حسن فخر کا ہے عجب نام مقام
 کران اور سکے آگے کیا فخر
 انھیں بابت شایک کو ایک پر
 بچو گئے کا ریش ہر ترکان کو دل
 بھٹا کار و سباز کا سبب محیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں بیت اور نون کا دارا ہوا
 تہا تو اوس زلف سے کچھ میں
 تباردن شہید محبت میں دفن
 ہر اک و دراکر دارا رہ لب
 دہلی کو ندر دلیں غافل جگہ

۱۹۰
 ہر اک و دراکر دارا رہ لب
 دہلی کو ندر دلیں غافل جگہ
 تہا تو اوس زلف سے کچھ میں
 تباردن شہید محبت میں دفن
 بچو گئے کا ریش ہر ترکان کو دل
 بھٹا کار و سباز کا سبب محیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں بیت اور نون کا دارا ہوا
 حسن فخر کا ہے عجب نام مقام
 کران اور سکے آگے کیا فخر
 انھیں بابت شایک کو ایک پر
 بچو گئے کا ریش ہر ترکان کو دل
 بھٹا کار و سباز کا سبب محیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں بیت اور نون کا دارا ہوا
 تہا تو اوس زلف سے کچھ میں
 تباردن شہید محبت میں دفن
 ہر اک و دراکر دارا رہ لب
 دہلی کو ندر دلیں غافل جگہ

لاکھوں نکل گئی حریہ بہر دم گور سے
 جیلہ اتوار لگا تری پور پور سے
 ساتی ہوا آئی بیوی زور شور سے
 مستی ٹپک رہی ہری پور پور سے
 کہینچا بوس کان کو نہت کو خور سے
 مرد کو فخر کہ ہمارا ملکین گور سے

Handwritten notes at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side, containing various names and titles in Urdu script.

کھنکھانے پہاڑ سے سرسبز ہوئے
 میری جڑوں کی زور دلوں سے
 نزار میں آنکھ لگ کر نہ دیکھتے
 تنہا کی طرح سر کر رہی گوشت
 کیسی طرح چھاتی اور چیر رہی
 کہ تھی ارادت تو تھی بہت بڑی
 کندہ رویاں ہر تیرا وہاں سے
 جو آغوش دلوں میں ہو کر چلے
 نہ جھکا ذرا وار سے نہ سنبھلے
 کندہ میں ہی مریخ مجھ سے
 کسی رات میں ناگہان ہو کر چلے
 جو اندھا دھڑکتے ہیں گنگے
 زمین ہلکی محشر کی اور رستے
 میری آنکھوں میں گنگے گنگے
 ابھی دیکھ پوٹ نہیں آسکے
 چلو ساتھ والو چلو ہم چلے
 بلا سے یہ تپلا شہرے یا گلے
 ہزاروں جی اوتھتی ہیں یاں غلغلے
 جو آئی ہوئی میری دم بھر لے

رہی کمر اڑائی بہت ہی سیر
 بڑا ہو رہا ہوں کوسب کو دیا
 کئی کئی لپکے لڑکھڑکے
 یہ کابھیوں میں کئی عمر سپ
 محبت تیرا کی یہ دل چورو
 شکایت کا موقع تھا رمل میں
 کوئی دم میں جو نقش ہستی فنا
 کنار حصین پر رہ رہ کر
 گھلا شیخ قاتل سے گر رہا کیا
 نہ آیا کئی شمع دگل گور پر
 چلے باغ ہستی سے ہم نامزد
 ازل سے ہیں عشاق فرخ حسن
 جو زیادتی تیری ہی آنکھوں وان
 جو ابرو کے منہ کو اشارے ہو میں
 کیے جاؤ کا دش بک یار کی
 سر امین نہ غافل ہو باندھو کر
 رہے میرا حیم مشالی حج
 یہ سب زمین فتنہ انگیز ہے
 غم نہ کر کہ ہو دیکھ لوں شکل بار

۱۹۸
 Handwritten notes on the right side of the page, continuing the literary or commentary text in Urdu script.

Handwritten notes at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side, containing various names and titles in Urdu script.

در بیان این که این کتاب در بیان
 احوال و عیال و شرف و کرامت و
 از حاکمان و شرف و کرامت و
 است و این که این کتاب در بیان
 از حاکمان و شرف و کرامت و
 است و این که این کتاب در بیان
 از حاکمان و شرف و کرامت و
 است و این که این کتاب در بیان

[illegible]

بایزقندار اگر مو تو چلتا سپرتا
نزد مراد اسیر ارتقا زیور هر باندی

جیون کر تیکر کر پریشان نہ کر نیگے
 غنیمت دھونے تک کرو چاہو جہان تک
 کیونکہ تو زمین پر ہو کر وقت میں آہی
 ہر وقت کو رونیکا سب کچھ نہیں کہلتا
 مخبر نکات نامہ میں منظور نہیں ہے
 نگاری کا اوس صحت عارض خط سب
 دیوانوں سے کہدو کہ حلی باد بہاری
 محل باغیں ہر چار طرف نفع و خرچ کا
 کہ بڑی تری تری میری اللع سے اسی اند

کیا کیا دوزخ و گیسوی جان کر نیکی
ہم موت گل چاک گریبان کر نیکی
انداز تو مجھے دیدہ گریان کر نیکی
طوفان تو دیدہ گریان کر نیکی
اوجوش تل قصہ بیابان کر نیکی
زنگار سو کیا جہل قرآن کر نیکی
کیا ایکو بریں چاک گریبان کر نیکی
اب چھو مرغان خوش بھان کر نیکی
مرفورہ اگر ختم وہ قرآن کر نیکی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے
اپنے دل سے کہا کہ میں نے
اپنے دل سے کہا کہ میں نے

۱۹۹

دینا کے لئے میں یہ سہارا نہیں دے سکتا
سیاہی کا ان خوشیوں کو اللہ بے غلطی
یہ تو یہ غلوں سے تباہ نہیں ہو سکتے
رنگ کے رنگوں سے تباہ نہیں ہو سکتے
کے ہوشیاری کے لئے اگر کریں
دور میں رہا کریں تباہ نہیں ہو سکتے
تو ان کے لئے یہ سہارا نہیں دے سکتے
تو ان کے لئے یہ سہارا نہیں دے سکتے
تو ان کے لئے یہ سہارا نہیں دے سکتے
تو ان کے لئے یہ سہارا نہیں دے سکتے

اعمال و کتب را بنمایانند

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

Handwritten text in the top-left quadrant of the main body, consisting of several lines of verse.

Handwritten text in the top-right quadrant of the main body, continuing the verse or providing commentary.

Handwritten text in the right margin, written vertically, likely a commentary or additional verse.

Handwritten text in the middle-left section, possibly a sub-header or a specific line of text.

Handwritten text in the middle-right section, continuing the text from the previous block.

Handwritten text in the bottom-left quadrant of the main body, consisting of several lines of verse.

Handwritten text in the bottom-right quadrant of the main body, continuing the verse or providing commentary.

Handwritten text in the right margin, written vertically, likely a commentary or additional verse.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or a signature.

[illegible]

مری از این چنانچه تم شوقست خدایم سر سینه
 حال کج که شد ایس بر پا کرد که از سر
 خلاصت زور و دست و پیا کیه از دست
 سر زین شمشیر کی آید چو کجی از دست
 کبوتری بیاس بر پایی بر پا شو شراب
 نهو شراب تو کافعی بر چو کجی از دست
 جو میری نه کجی سر چو کجی از دست
 کیا کیا کجی سر چو کجی از دست
 میں کجی سر چو کجی از دست
 و دست کجی سر چو کجی از دست
 خاتم کجی سر چو کجی از دست
 منزل کجی سر چو کجی از دست
 بس سر زاده گوی نگار از زبان و دست
 قدیمین کجی سر چو کجی از دست
 سب کجی سر چو کجی از دست
 موت کجی سر چو کجی از دست
 اجل نہیں بر پا کجی سر چو کجی از دست
 مفتی وقت کجی سر چو کجی از دست
 پر کجی سر چو کجی از دست

[illegible]

۴۰۶

Handwritten signature: *[Illegible]*

<p>بویا سارو ان چمن کو کم کر اور کچھ کھجور بنیوں سے منظر انگن اور اس پر خاصہ ریت اور شکر</p>	<p>و بجا منظر کے پناہ و خد نور اور شکر کی کچی تری شنا روشنی اس منظر پر رکال بنی</p>
<p>نار و زم زم پر یہ منظر سے تیر چنگ نور و شکر سے یہ دنیا و خد کیست شہر</p>	
<p>منظر شکر کی خود حسب الارشاد و انجور علی شاہ بہادر و خوش</p>	
<p>اسکے وہ خاک کو الہ برتاج صیاد کھن پر کچھ منظر میں ہی کار صیاد</p>	<p>جسے کہ یاد نہ رہا اپنا اشیان صیاد جسے کہ تیر و جھوٹے گدگد صیاد</p>
<p>چمن میں تھما کھو رہی ہیں اشیان صیاد جہان گیا میں گیا و ام کو دلاں صیاد</p>	
<p>میں باجری چمن کیا گروں بیان صیاد</p>	
<p>خواب ہمارے ہمراہ سایہ بیان صیاد خوشگاہی پر پناہ جان بیان صیاد</p>	<p>پہر لاش میں میری کمان کمان صیاد</p>
<p>بہا یا خاک مذلت پر سر و سروں دکھا یا کچھ منظر مجھ کو آج دانوں</p>	<p>بناک کردیا دنیا کو کارخانے سے پنہ یا لا کر کمان چمن اس ناوے</p>
<p>و گرنہ دام کمان چمن کمان صیاد</p>	
<p>بہار کیا کہ خزان میں دھانہ اکی تنکا اد جاتا موسم گل ہی میں آشیان پیرا</p>	<p>کچھ اور مجھ کو شکایت نہیں پچا یہ کلا جست یا دستم اچھا کیون خست تو را</p>
<p>الہی گوشہ پر چو چہ آسمان صیاد</p>	

کلام شکر و وہ دلاور خوش شکر
کلیمت شکر و دلاور خوش شکر
پہر لاش میں میری کمان کمان
بناک کردیا دنیا کو کارخانے سے
پنہ یا لا کر کمان چمن اس ناوے
کچھ اور مجھ کو شکایت نہیں پچا یہ کلا
جست یا دستم اچھا کیون خست تو را
الہی گوشہ پر چو چہ آسمان صیاد

منظر شکر کی خود حسب الارشاد و انجور علی شاہ بہادر و خوش
کچھ اور مجھ کو شکایت نہیں پچا یہ کلا
جست یا دستم اچھا کیون خست تو را
الہی گوشہ پر چو چہ آسمان صیاد

بهری بانی بر ایسی که نیستی مهری قدری قدری بیکدیگر	نقش کربان بر سر جاسون بیتا بر سر جاسون
چند اشعار در بیان من و مراد صاحب	
آنگین بنوین بر بیت که هر یک در سوی باریک سر بر پیداد است	رکن خالق همین بخود نگاه آنگین باز نظر به نرگس است
بال کی او شایان جان بود و صاحب	
جسود کیه نظر آید آتشده داغ قدر اندازد جوهری که در داغ	آنگین ایام از این قیوم و بیتا گان بر تر و سیرت کردید داغ
داغ عالم من که فانی و صاحب	
دل گرفته به من و ای که تو در آن کرد شیرین باغ عین آن که در آن کرد	نظر چشم غایب که موثر آن کرد مخل غنچه که توین کان در آن کرد
خداوند و صاحب	
مشفقانده نواز به اگر چای تو خیر بتری که در عرض جاری می شود	کروید اگر کسی نقشه خوابیده خواب بر گوشه ای که تو قیوم کرد
چشم خوابیده که او کی بجای صاحب	
بگو معلوم جوای می نظیر خواب گویان پیرین کیون در حال سنگ	شکل انسان کی حیوان بهیچ آنه چال درو چو اسب منی می می شراب
که کی آن کانداز به صاحب	
سلیقه ای که می رسد من و صاحب	چیکه تم از نظر باز و سر جاسون

۲۱۳

آسمان پرست است ای بیگم از آسمان
سایه عیادت
چون شام در دوزبان نادانی
بهراد و جهان پادشاهی
کافی بودند بر آفرینش چمن
در دلا و دلدادگی

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام
 سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام

<p>وله</p>	
<p>عالمی بی بی قری کوا نادر پیر پیشوایان کوشش برانجام دهم</p>	<p>تجربا که کیا نادر اقتدر بر بند کورس که شاد</p>
<p>قطعه تاریخ وفات دوازدهم غفران آب سراج الدوله راجعاً لکین محمد خان بهادر و نصیر خان</p>	
<p>والد مرحوم سن غفران آب فوج کردم و غزای آفتاب ملک کردم بادل و جان کباب فدین بنیان مسجدی آفتاب</p>	<p>چون نیلوت لایقین مکتوب تار شیر رفت از دنیا سحر در بست در جان دانه بعد پنج و تب سال تاریخ دنا قش با قسم</p>
<p>قطعه تاریخ حسن علی بیگ اکبر آبادی ضیعت صوری منو</p>	
<p>چون تاریخ نیم ماه محرم جان چو کیزار و دو صد نجاه و سه جری شهر</p>	<p>آدم نام حسن آقا شق نام علی سال تاریخ زفاش را بستم از خرد</p>
<p>قطعه تاریخ مبارک باغ امین الدوله بهادر</p>	
<p>که قاصد معین جنگی فلم وه بحر حیدر ابر کرم به تاریخ هجری سن ۱۲۸۵</p>	<p>قدیر مهند و سوره مستم کریم با صرشتا و کی هجرات نبایا مبارک باغ او سن</p>

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام
 سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام
 سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام
 سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام

